The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi",
— Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792.
Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL. POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.
SATURDAY, August 29, 1959.

LATVIJA
AMERIKĀ

69./894. n-rs. SESTDIEN, 1959. G. 29. AUGUSTĀ 9. gads.

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vītoliņa, J. Vītols, A. Gailīte, Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. 8.50; par 1 gadu $16.00.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.00 tekstā $3.20—$6.40 par vienu collas slejas telpu.

SMAGS ZAUDĒJUMS LATVIEŠU TAUTAI

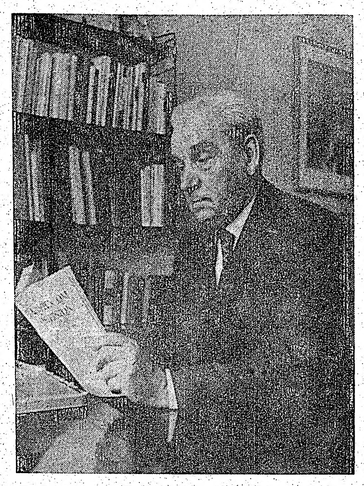

† Zinātnieks un dzejnieks A. Švābe pie darba galda.

ZVIEDRIJĀ MIRIS PROF. ARVEDS ŠVABE

„Staigāju kā pa milzīgu izcirtumu, kur veco koku paliek aizvien mazāk" — kādreiz Stokholmā rūgti teica prof. Arveds Švabe, apzinādamies, ka viņa laika biedru, jaunības draugu un cīņu līdzgaitnieku palicis pavisam maz. Un nu šai dižo ozolu mežā radies viens jauns, svaigs celms vairāk — aizsaules ceļus sācis zinātnieks, dzejnieks un cīnītājs, viens no diženākajiem latviešiem, kam grūti vairs saskatīt līdzinieku palikušo rindas — prof. Arveds Švābe.

Viņš miris 20. augusta vakarā, 71 gada vecumā, Stokholmas Karaliskajā slimnīcā, kur pavadījā savas dzīves 2 pēdējās nedēļas, cīnīdamies ar progresējošo vēzi, kuru profesoram reiz jau operēja kunģī pirms gada. Atspirgušam pēc pirmās operācijas, profesoram tomēr drīz no jauna uz laiku bija jāatgriežas slimnīcā, šoreiz sirds lēkmju dēļ, bet jau īpēc gada savus taustekļus atkal sāka snaikstīt vēzis, šoreiz pārņemdams visus iekšējos organus. Smagās ciešanās pavadīdams dzīves pēdējās nedēļas, un pēdējās dienās pāriedams katoļu ticībā, prof. A. Švābe slēdza acis 20. augusta vakarā.

Viņš dzimis 1888. g. 25. maijā Lielstraupē, studējis vēsturi Maskavā, 1918./19. g. Tālajos Austrumos bijis turienes Latv. nac. padomes sekretārs.

Brīvajā Latvijā ievēlēts Satversmes sapulcē, beidzis LU juridisko fakultāti, un strādā tur par mācības spēku, 1932. g. iegūdams doktora grādu un 1936.—41. g. vadīdams Latvijas vēstures katedru.

Emigrācijā, Vācijā, Švābe ir pirmais LCK priekšsēdis, 1949. g. pārceļas uz Zviedriju, kur nelokāmi līdz pašam pēdējam laikam veica ievērojamus zinātniskus darbus: pabeidzis Latv. Enciklopēdiju izredīgēšanu, viņš keras pie Latvijas Vēstures, šī vienreizējā kapitāldarba ārakstīšanas, no kuras iznācis 1. sējums, bet 2. palicis nepabeigts.

Ievērojams ir arī prof. A. Švābes tīri literārais veikums — romāni „Darbs" un „Vārds", vairāki dzeju krājumi, japāņu lirikas un H. Langfello Dziesmas par Hajavatu tulkojums, tāpat simtos sniedzas viņa zinātniskō un periodikā iespiesto rakstu skaits.

Varens ozols ir nogāzies — viņa celma vieta paliks mūžam.

De Golls brauc uz Alžīriju

Parīzē. Kamēr prezidents Eizenhauers apspriedīsies Londonā, Francijas prezidents de Golls pavadīs 4 dienas Alžīrijā, lai personīgi iepazītos ar turienes pašreizējo politisko un militāro situāciju.

Alžīrijas karš ilgst jau 4 gadus, un prezidents de Golls ir apņēmies to likvidēt. Pašreiz gan vienīgā franciem labvēligā zīme ir tā, ka 4 gadu karš stipri nogurdinājis alžīriešu nacionālistu nemiernieku un ka morāle viņu rindās kļuvusi visai vāja. Personīgo aptauju rezultātā ģen. de Golls cer atrast atbildes tālākiem soļiem, kas būtu speramī, lai pātrinātu mjera atjaunošanos Alžīrijā. Pēc atgriešanās no Alžīrijas brauciena, kā zināms, Francijas prezidents Parīzē sastapsies ar Sav. Valstu prezidentu Eizenhaueru.

ATGĀDINĀJUMS ĀRZEMNIEKIEM ASV

ASV Immgrācijas dienests sācis piesūtīt atgādinājumus ap 3 miljoniem ārzemnieku, ka tie var kļūt par ASV pilsoņiem. To lielais vairums ASV dzīvo jau vairākus gadu desmitus, jau sen pārsniedzot 5 gadu terminu, kas nepieciešams, lai varētu pieprasīt ASV pavalstniecību. Vēstulē uzsvērts fakts, ka ārzemnieku stāvoklis nemainīsies, ja tie nevēlētos iegūt ASV pavalstniecību. Daudzi ārzemnieki nav nekā darījuši, lai iegūtu pavalstniecību, savas neuzņēmības dēļ. Izsūtītajiem atgādinājumiem ir panākumi — ap 5% personu jau pieprasījuši pavalstniecību.

Visiem ārzemniekiem ASV katru janvāri jāiesniedz īpašs paziņojums, uzdodot savu dzīves vietu.

Londonā kritizē

Londonas (Anglijā) laikraksts „Daily Sketch" ziņo, ka karaliene Elizabete II savā viesošanās laikā Kanadā no pēdējiem saņēmusi „daudz maznozīmīgu lietu", kuŗām nemaz neesot vietas Buckinhamas pilī. Virsraksts šim rakstam bija šāds: „From Canada — A Cargo of Royal Junk".

☆

Tass ziņu aģentūra ziņo, ka patlaban Kijevā tiek būvēts 6 jūdžu garš apakšzemes dzelzceļš, kas Padomju Savienībā būšot trešais. Līdz šim apakšzemes dzelzceļi bija vienīgi Maskavā un Ļeningradā.

KAŖU LAOSĀ IZRAISĪJIS CHRUŠČEVS

KOMŪNISTU PARTIZĀNI IEFILTRĒJUŠIES PIECĀS LAOSAS PROVINCĒS.

Laosas militārā vadība paskaidro, ka viņu zemē pašreiz operē vairāk kā 4.000 komūnistu Laosas ziemeļu provincēs. Skaita ziņā karaliskā Laosas armija vēl vienmēr ir pāraka par komūnistu partizāniem.

Lēš, ka Laosai ir ap 10.000 karaviru un tad vēl dažādas vietējas milicijas vienības. Komūnistu partizānus tomēr šis skaitliskais pārspēks nav spējis aptvert. Tam par iemeslu tiek minēta ne tikdaudz komūnistu militārā stratēģija, kā viņu radītā pānika. No Vientianes ziņo, ka komūnisti tautas un arī armijas iebaidīšanai izdarot dažādas mežonības un ka šāda taktika izrādijusies ļoti efektīva. Laosas militārie lietpratēji domā, ka komūnistu partizāni jāiznīcina ne vēlāk kā nākamo 3 līdz 4 nedēļu laikā. Pretējā gadījumā komūnistiem izdosies uzvarēt pašreizējo nervu karu, un, tam notiekot, valdības karaspēkam vairs nebūs nekādu izredžu militārai uzvarai.

Lai gan Ziemeļvietnamas un komūnistu Ķīnas karaviri partizānu rindās nav manīti — kaut gan ir zināms, ka no Ziemeļvietnamas komūnistu iefiltrēšanās ir notikusi — partizāni saņemot regulāru palīdzību no saviem komūnistu kaimiņiem. Un vai šie kaimiņi arī būtu vainīgi Laosas kara atjaunošanā? **Japānas diplomātiskās aprindas Tokio izsakās, ka pēc viņu domām militāro konfliktu Laosā sākusi Padomju Savienība.** Un proti, tā kā Chruščevam drīzumā paredzēta sastapšanās ar prezidentu Eizenhaueru, tad padomju premjērs gribējis, lai būtu vismaz kāda starptautiska problēma, ko viņš varētu apņemties nokārtot. Tā kā nevienā no pastāvošām domstarpībām Ch. piekāpties negrib, tad Laosā tika radīta kara darbība, ko abi lielie savu sarunu laikā varēs likvidēt un justies, ka viņi patiesi ko paveikuši.

Pēc kādas citas teorijes, šoreiz no Rietumeiropas, Laosas nemieru atjaunotājs esot komūnistu Ķīnas Maocetungs. Pēdējam, tā paskaidro diplomāti Rietumeiropā, nepatikot Chruščeva un Eizenhauera tikšanās, tāpat viņam nepatikot skaļā reklāma, ka Sav. Valstu un Pad. Savienības valdību galvas mēģinās rast ceļu saspīlējuma mazināšanai pasaulē. Lai to aizkavētu, Mao sācis gājienu Laosā.

Lai kādas arī būtu Indoķīnas kara aizkulises, fakts paliek, ka komūnistu partizānu aktivitāte Laosā turpinās un ka Laosas karaspēks ar ienaidnieku nespēj tikt galā. Sekmīgākai kara vešanai amerikāņi laosiešiem piešķiruši lielāku naudas aizdevumu vieglo ieroču un munīcijas iegādei. Runā arī par novērotāju nosūtīšanu no Apvienotajām Nācijām. Pašreiz šķiet, ka Sav. Valstīs šāds soli atbalstīs. Vēl tikai pirms pāris dienām Sav. Valstu ārlietu ministrs Herters Vašingtonā izteicās, ka drīz vien Apvienotajāra Nācijām Laosā būs darba pilnas rokas. Ar to nav jāsaprot, ka Sav. Valstu ārlietu ministrs būtu domājis militāru iejaukšanos. Ārējā agresija pret Laosu nav pierādīta; tur notiekošais tiek saukts par „pilsoņu karu", un šādos gadījumos Apvienotajām Nācijām nav tiesību militāri iejaukties.

EIZENHAUERS BONNĀ

Sav. Valstu prezidents apspriežas ar Rietumvācijas kancleru Ādenaueru

Bonnā. Šī gada 26. augustā Rietumvācijas galvaspilsētā Bonnā uz īsu vizīti ieradās Sav. Valstu prezidents Eizenhauers. Prezidents attaisnoja vāciešu cerības, deklarējot, ka Sav. Valstis **nekad neatstās brīvos berliniešus.** Šajos vārdos patiesībā slēpjas viss Eizenhauera brauciena iemesls — personīgi apliecināt Ādenaueram un līdz ar to visai vācu tautai, ka gaidamās sarunās ar Chruščevu Rietumvācijas intereses netiks iztirgotas.

Pēc vizītes Bonnā prezidents devās tālāk uz Londonu, kur viņam paredzētas sarunas ar premjēru Mekmillenu. Vēlāk viņš izlidos uz Parīzi, kur notiks konferences ar franču prezidentu de Gollu, Itālijas ministru prezidentu Seņī un Ziemeļatlantijas organizācijas ģenerālsekretāru Spāku.

Padzīts dižvīrs

No Maskavas ziņo, ka Latvijā no amata atbrīvots ministru prezidenta vietnieks Edvards Berklavs. Aizmirsdams visu plašo Padomju dzimteni, „šaurās Latviešu nacionālās intereses viņš esot turējis pirmajā vietā."

CHRUŠČEVS DRAUD ĀDENAUERAM

Padomju Savienības varas vīri atkal solās parakstīt atsevišķu miera līgumu ar Austrumvāciju.

Londonā. Pēc vairāk kā nedēļas ilgas vilcināšanās padomju ziņu aģentūra TASS 19. augustā publicējusi Rietumvācijas kancleram Ādenaueram iesniegtās Chruščeva notas tekstu. Notā Chruščevs brīdina, ka gadījumā, ja Rietumvācija neatzīs par vajadzīgu uzlabot attieksmes ar Austrumvāciju, viņš ar pēdējo parakstīs atsevišķu miera līgumu.

Bez tam Chruščevs vēl uzsver ka doma, it kā Sav. Valstis, Anglija, Francija un Padomju Savienība varētu apvienot Vāciju, ir ļoti nereāla. „Tas būtu apmēram tas pats," raksta Chruščevs, „kā militāras varas lietošana pret vienu no Vācijām." Chruščevs prasija ne tikai ciešāku sadarbību starp Austrumvāciju un Rietumvāciju, bet arī starp Bonnu un Maskavu, kas, kā to paskaidro padomju premjērs, kā vienai, tā otrai būtu saimnieciski ļoti izdevīgi.

Savā notā Ādenaueram Chruščevs pieskaras arī ideoloģiskām domstarpībām un aizrāda, ka tādas pastāv tagad, ir vienmēr pastāvējušas un pastāvēs arī nākotnē. Tai pašā laikā ideoloģisku domstarpību dēļ neviens prātīgs cilvēks karu nesāk. Rietumvācija un Padomju Savienība jau nu nekādā ziņā. Tās abas kara šausmas jau piefiekami daudz redzējušas.

Padomju Savienības draudi Rietumvācijai nāca tieši vienu nedēļu pirms prezidents Eizenhauers ieradās Bonnā. Acīmredzot, Chruščevs gribēja būt tas, kas izstrādā Eizenhauera un Ādenauera sarunu darba kārtību.

ATKLĀTA KANADAS NACIONĀLĀ IZSTĀDE

Lords Mountbattens un Ontario premjērs Leslijs Frosts pēc Kanadas Nacionālās izstādes atklāšanas pārrunā gūtos iespaidus.

20 NATO KARA KUĢU TORONTO OSTĀ

26. augustā pēcpusdienā ap 14.000 skatītāju klātienē angļu flotes admirālis, lords Mounbattens atklāja šī gada Nacionālo izstādi. Pirmajā dienā izstāde pulcināja 111.500 apmeklētāju, par 8.500 vairāk kā atklāšanas dienā pag. gadā.

Liela rosība izstādes stendos jām. Formāta ziņā jaunais aparāts sākās jau no paša rīta. Laiks bija ļoti karsts un sutīgs, ap pusdienas laiku temperatūra jau sasniedza 90 gr. F. Izstādes laukumos bija daudz NATO jūrnieku, kas 20 kara kuģos ieradušies uz atklāšanu. Minētie 20 kara kuģi, starp kuŗiem ir arī vācu Grāfs Spē, jau kopš otrdienas noenkurojušies Ontario ezerā, atstājot grandiozu iespaidu. Kamēr izstāde vēl nebija atklāta, publika apskatīja ražojumus lauksaimniecībā un rūpniecībā. Arī šogad ir daudz jauno auto modeļu, Nav šaubu, ka Eiropas mašīnas šogad jūtami konkurē ar vietējo tirgu. Haidro celtnē varēja iepazīties ar jaunākajiem televīzijas aparātiem. Jāsaka, ka televīzijas laukā ir jūtams progress. Seit var apskatīt arī „Philco" firmas visjaunāko izlaidumu, resp. pārnēsājamo TV aparātu. kas darbojas ar bateriju. Pulkstens jau rādīja, ka laiks ir steigties uz izstādes laukumu, kur ap 14.000 apmeklētāju jo pacietīgi gaidīja svinīgo bridi — Kanadas 81. Nacionālās izstādes atklāšanu. Oficiālā ceremonija iesākās ar KNI prezidenta Harija Praisa uzrunu. Pēdējais norādīja, ka šis ir vēsturisks gads Kanadas saimnieciskajā dzīvē, sakarā ar Sv. Labrenča jūras ceļa atklāšanu. H. Praiss vēl uzsvēra, ka šogad KNI piedalās 15 ārvalstis ar saviem ražojumiem. Viņa īsajai uzrunai sekoja Ontario provinces premjēr. ministra Leslija Frosta runa. Viņš vispirms iepazīstināja ar lordu Mountbattenu, atzinīgi novērtējot pēdējā nopelnus bijušu un kanadiešu flotes izveidošanā. Noslēgumā L. Frosts teica: „Kanada ir lepna, ka tā var būt pilntiesīga NATO locekle". Ilgu aplausu sumināts, tribīnē kāpa lords Mountbattens, kas Kanadā viesojies jau vairākas reizes. Viņš itin sīki pieskārās KNI vēsturei, norādot, ka sākumā šai izstādei bijis tikai 30.000 apmeklētāju, bet 80 gados apmeklētāju skaits tā audzis, ka tagad tas pārsniedz 3 miljonus. Tālāk flotes admirālis cildināja kanadiešu un britu flotes nopelnus 2. pasaules karā. Runājot par Sv. Labrenča jūras ceļa nozīmi, augstais viesis pasvītroja, ka pie tā radīšanas lielī nopelni ir kanadiešu un amerikāņu inženieriem. „Tagad," teica lords Mountbattens „Toronto ir kļuvusi par ievērojamu pasaules ostu". Ap 15 min. garās runas noslēgumā, Mountbattens mudināja Kanadu paplašināt tirdzniecību ar britu salām. Atskanot fanfarēm un salūtu šāvieniem, lords Mountbattens paziņoja Kanadas Nacionālo izstādi par atklātu. Pēc tam visi steidzās uz telpām, lai paglābtos no pēkšņi uznākušā pērkoņa lietus.

Kanadas Nacionālā izstāde, kas ilgs līdz 12. septembrim, solās būt tikpat grandioza kā iepriekšējos gados. Publikāciju daļas vaditājs L. C. Povels (Powell) informā, ka šogad izstādē var skatīt eksponātus no 15 zemēm. Ir arī latviešu daiļamatnieku izstrādājumi. Ir domāts arī par šī gada lieluzvedumu „Canadian 59", kas sākas katru vakaru plkst. 8-os. Šajā deju un dziesmu parādē uzstājas Holivūdas televīzijas komiķis Džordžs Gobels, kanadiešu aktieris Eriks House, sensācionālie akrobāti „The Langs", dejitāji Alans un Blānše Landi, kā arī ievērojamais itāliešu tenors Džino Donati, kas sākumā uzstājies „La Scala" operā, bet vēlāk pievērsies populārajai mūzikai. Uzveduma kori un orķestri diriģē Hovards Keibls. Šis lieluzvedums notiek uz pasaulē lielākās skatuves.

Agrikultūras ēkā var apskatīt krievu „troiku", ko no Padomju Savienības atvedis Klivlendas industriālists Cirus Ītons.

A. K.

VAI INDIJA PIEBIEDROSIES RIETUMIEM?

JAUNDELHI PRESE APGALVO, KA KOMŪNISTU ĶĪNA SĀKUSI „AUKSTO KARU" PRET INDIJU.

Jaundelhi. Indijas galvaspilsētas, kā arī citu lielāko pilsētu laikrakstos parādījušies atklāti raksti, apvainojot komūnistu Ķīnu aukstā kara vešanā pret Indiju. Pekingas nostāja, raksta indiešu laikraksti, mainījušies tūlīt pēc Tibetas sacelšanās pret komūnismu. Ar savu izturēšanos Tibetā komūnistu Ķīna nobaidījusi visus savus kaimiņus, atsvešinājusies no visiem saviem draugiem. Un tagad visam bijušam pieļikts punkts ar auksto karu pret Indiju. — Šādas situācijas priekšā, — saka indieši, — Indija vairs nevar pastāvēt viena pati — tai noteikti jāiestājas aliansē ar citām valstīm. **Pašreiz Indijas politika esot daudz tuvāka Rietumiem kā jebkad Indijas neatkarības laikā.**

Sav. Valstis jau kopš senām dienām būtu vēlējušās redzēt Indiju uzņemamies brīvo Āzijas tautu vaditājas lomu. To, ko amerikāņiem neizdevās panākt pašiem priekš viņiem, paveiks komūnistu Ķīna, piespiežot Indiju šādu lomu uzņemties.

Satraucošas ziņas pienāk arī no Ķīnas pierobežas. Pekinga nule kā atsākusi spiedienu seriju pret Butanas protektorātu — ko Indijas ministru prezidents Nēru ir solījies aizstāvēt pret visiem agresoriem.

Sadraudzības sarunās ar Ķīnas spēkiem indiešiem iznākusi pie Natu Lā pārejas, Indijas ziemeļaustrumos. Apmēram 1000 komūnistu Ķīnas karaviru pārnākuši robežu, iznīcinājuši kādu Indijas armijas sargposteni un uzvilkuši savu karogu. Viss tas notiekts 1 jūdzi Indijas territorijā.

Dienvidaustrumāzijas aizsardzības organizācija gatavojas sarunām

Karači. Komūnistu aktivitāte Laosā, Himalaju valstīs, Nepalā, Butanā un Sikhimā un Ladakas provincē Kašmirā tiek uzskatīta par iemeslu diezgan lielā steigā gatavotai Dienvidaustrumāzijas aizsardzības organizācijas konferencei. Konference, cik zināms, notiks Vašingtonā, un jau septembrī. Augšminētajā organizācijā ietelp Sav. Valstis, Anglija, Francija, Austrālija, Jaunzēlande, Taizeme, Pakistana un Filipīnas.

ATLIEK ATOMIEROČU MĒĢINĀJUMU ATSĀKŠANU

Vašingtonā. Pirms izlidošanas uz Eiropu, Sav. Valstu prezidents Eizenhauers izdeva rīkojumu pagarināt atomieroču mēģinājumu aizliegumu līdz šī gada beigām. Pirms jaunā rīkojuma Sav. Valstis bija solījušās atturēties no atomieroču mēģinājumiem līdz šī gada 31. oktobrim. Vašingtonā domā, ka aizlieguma pagarinājums vedams sakarā ar Sav. Valstu, Anglijas un Padomju Savienības atomsarunām Ženēvā. 26. augustā sarunas tika pārtrauktas uz 6 nedēļām. Mēnešiem ilgās konferences vēl nekādus pozitīvus rezultātus nav devušas. Oficiāli vēl vienmēr nav zināms 6 nedēļu ilgā sarunu pārtraukuma iemesls, bet klīst baumas, ka tas varētu nozīmēt sagatavošanās periodu sarunu nobeigšanai — vienojoties par vispārēju atomieroču mēģinājumu aizliegumu līdz pat gada beigām nāca kā vispārējs pārsteigums. Sav. Valstu militārā vadība un arī daudzi ievērojami zinātnieki domā, ka atomieroču mēģinājumus vajadzējis atsākt nekavējoties, lai varētu turpināt modernizēt Sav. Valstu arsenālu.

ANGĻI PRASĪS VALDĪBU GALVU KONFERENCI

Ārlietu ministri Herters un Lloids izstrādā darba kārtību prezidenta Eizenhauera un ministru prezidenta Mekmillena sarunām.

Londonā. Kamēr prezidents Eizenhauers viesojas Balmoralas pilī, Skotijā, pie karalienes Elizabetes, Londonā notiek drudžaina gatavošanās prezidenta sarunām ar angļu premjēru. Jau tagad ir oficiāli zināms, ka viens no sarunu degpunktiem būs Anglijas valdības vēlēšanās noorganizēt četru lielo sarunas šī gada rudenī. Ministru prezidents Mekmillens vēl vienmēr ir pārliecināts, ka saspīlējumu pasaulē var mazināt, vienīgi runājot tieši ar Chruščevu. Šo pārliecību Mekmillens ieguva, viesojoties Maskavā, un no tās viņš nav atkāpies.

ZIŅAS ĪSUMĀ

● Padomju valdība konfiscējusi visas NBC un žurnālu „Time-Life" filmas, kuŗās uzņemti Chruščevs un Niksons pirms amerikāņu izstādes atklāšanas Maskavā.

● Ar Jodrella Banka teleskopu britu profesors Bernards Lovells mēģinās nākošajā mēnesī noskaidrot Venus attālumu no zemes. Ar radio viļņu palīdzību, ja tādus izdotos uztvert, būtu iespējams itin precizi noteikt augšminētās planētas attālumu. Zinātnieki domā, ka Venus ir 56.000.000 jūdžu no zemes.

● Pēdējos gados Ķīnas lielākajā pilsētā Šanghajā iedzīvotāju skaits jūtami audzis. Patlaban tajā ir 7.000.000 iedzīvotāju, tātad — otra lielākā Āzijas pilsēta pēc Tokio, kuŗai ir 9 milj. iedzīvotāju.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

VAI NAV PĀRSPĪLĒJUMS?

P. DREIMANIS

Latvieši sarunās un presē bieži pārmet saviem tautiešiem nesaticību un šķelšanos, ar to apzīmējot tautas rakstura negatīvās īpašības. Šķiet, ka šie raksturojumi nav pietiekami pamatoti un neizriet no tautas rakstura.

Tas ir veidojies vispirms dabas iespaidā, jo tā Latvijā nevienam nepiešķir balvu bez pūlēm, bet labi atalgo iedzīvotāju darbu. Šai sakarā ir izveidojies latvju tautas darba tikums. Novērojot dabu un cenšoties izprast tās parādības, latvieši ir ieguvuši daudz atzinumu, kuriem pievienojas arī zinātnieki. Tas viņus ir pamudinājis censties pēc izglītības, kurai liela nozīme tautas dzīvē.

Liela nozīme tautas rakstura attīstībā arī vēsturiskiem notikumiem, daudziem piedzīvojumiem vairākos gadu simteņos. Tie viņu mācījuši, iepazīstoties ar cilvēku rīcības motīviem, cienīt godīgi izpalīdzīgus ieceļotājus vai zemes pārvaldītājus, neuzticēties viltīgi glumiem viņas izmantotājiem, pretojoties tiem pasīvi vai ar ieročiem rokās, un ienīst varmākas, tautas dzīvā spēka iznīcinātājus, kam jāpretojas visiem spēkiem un līdzekļiem.

Vairākkārt svešu tautu paklauti un pārvaldīti, latvieši ir pieraduši sadzīvot ar citām tautām, bet arī pārliecinājušies, ka, tikai savu tautiešu vadīti, viņi ir varējuši rīkoties pēc saviem tikumem un paražām, un tas ir veicinājis augšupeju kultūras laukā un lietderīgu dzīves un darba pārveidošanu. Diemžēl, cittautieši ir pieradinājuši dažus tautiešus viņiem izpatikt un savus līdzgaitniekus aprunāt. Bet tā nav visas tautas īpašība. Latviešu vecākās paaudzes dzejnieki izcel tautas morālo raksturu.

Tautas rakstura attīstībā īpaša nozīme ir viensētu saimniecībām. Tās ir veicinājušas palāvību saviem spēkiem un ar tiem savas labklājības celšanu. Šis latviešu rakstura īpašības nozīme vēl nav pietiekami novērtēta. Mūsu tautas sasniegumi materiālā un garīgā ziņā neapšaubāmi ir ar to daļēji izskaidrojami. Tajā paša laikā tā tautu ir traucējusi sabiedriskajā dzīvē, bet nav izveidojusi nedz kašķīgumu, nedz šķelšanos daudzās partijās. Tās ir citu cēloņu radītas.

Šai ziņā visvairāk vainojama Latvijas demokratiskās republikas satversme, kas Saeimai ir piešķirusi galveno un gandrīz necierobežotu noteikšanu valsts. Tas šai iestādei atļāva iejaukties arī administrācijas darbā, kādēļ ierēdņi un pat pašvaldību darbinieki meklēja atbalstu kādā Saeimas frakcijā un baidījās pat no atsevišķa tās deputāta. Tādos apstākļos bija ļoti izdevīgi klūt par Saeimas locekli, saņemot bez tam vēl labu algu un atalgojumu par piedalīšanos komisiju sēdēs. Tā kā pastāvošo partiju līderiem zināmā mērā bija nodrošināta ievēlēšana Saeimā, tad vajadzēja radīt jaunu partiju, nostāties tās priekšgalā vēlēšanās un izmēģināt savu laimi tikt ievēlētam likumdošanas iestādē, lai tad piedalītos valdīšanā un arī citādi iegūtu sev priekšrocības un citus labumus.

Tādi laimes meklētāji nav bijuši tikai Latvijā. Tie sastopami visās tautās, tikai tajās likumdošanas iestādes locekļiem nav tādu iespēju, kādas bija Latvijas demokratiskā republikā, un viņiem piedzīvojumi politikas laukā jau bija pierādījuši, ka šis mērķis nav tik viegli sasniedzams un dārgi izmaksā, bet latviešiem tādu piedzīvojumu nebija. Bez tam vairāki mūsu politiķi ar savu rīcību vilināt vilināja zemes iedzīvotājus klūt par deputātiem un izmēģināt sev laimi dažādos ienesīgos pasākumos. Bez šaubām, ar laiku arī latvieši pārveidotu savas valsts iekārtu un pārliecinātos, ka politiskā karjēra nav nemaz tik ienesīga, ka pēc tās būtu sevišķi jākāro. Tad partiju skaits samazinātos. Katrā ziņā daudzās partijas nav izskaidrojamas ar tautas raksturu.

Minētie un citi tautas rakstura veidotāji faktori neliecina, ka tā būtu nesaticīga un kašķīga. Latviešu trimdinieku attieksmes ir atsevišķa problēma. Tomēr arī te dažu citu tautu locekļi ir sašķēlušies daudz vairāk nekā latvieši. Vairāku Eiropas tautu sadrumstalotība un šķelšanās politiskajā ziņā nav maza, tikai tai ir citāds raksturs. Mēs viņu dzīvi pietiekami nepazīstam un spriežam par savu tautu galve. nokārt pēc politisko partiju skaita, vienīgā faktora, kuram, kā jau minēts, ir citi cēloņi. Tāpēc atliek pārdomāt, vai mēs nedarām savai tautai pāri, raksturojot viņu ar diezgan negatīvām īpašībām un atstājot ēnā neapstrīdami pozitīvas viņas rakstura pazīmes.

DAŽOS VĀRDOS KANADĀ

Chruščeva vizīte, kas notiks nākošajā mēnesī ASV, izraisījusi jo plašas pārrunas arī Kanadiešu presē. Lasītājs Franks Beda no Vankuveras laikrakstā „The Globe and Mail" raksta: „Mr. Chruščevs saka, ka viņš pirmais karu nesāks. Tas būtu tāpat it kā bankas laupītājs apgalvotu, ka viņš neizsauks policiju. Chruščevs ir kriminālists vislielākā mērā un viņu, pēc ierašanās šini kontinentā, vajadzētu tūlit apcietināt un notiesāt uz nāvi. Kādēļ ne?" Vārds ištā vietā un ištā laikā."

Roberts J. Dunsmors, kas dzīvo Montreālā, ievēlēts par CBC sabiedrības direktoru priekšsēdi. Dunsmors patlaban ir 65 gadi vecs.

Pārmetot labu attieksmju trūkumu ar Kanadu, padomju valdība aizliegusi CBC televizijas spīkeram Larijam Hendersonam intervēt padomju pilsiņus viņa apciemojuma laikā Maskavā.

Montreālas parku departaments ziņo, ka kopš 1953. gada Montreālas parkos iestādīti pavisam 36.542 jauni koki.

Halifaksas osta šinīs dienās atzīmēja 100 gadu jubileju ar īpatnēju ceremoniālu — 18. g. s. kuģa „Namur" iebraukšanu ostā.

Niagaras tiesā sodīti 2 toroņu tieši, katrs ar $101,50 naudas sodu par braukšanu bez auto atļaujas.

Transportministrs Hees paziņojis, ka Mūkenu salas tilts pāri Sv. Labrenča upei tiks atklāts satiksmei 1962. gadā.

Kanadas Sarkanais Krusts nosūtījis $40.000,- palīdzībai Indijai un Pakistānai, sakarā ar nesenajiem plūdiem, kas atstāja daudzus bez pajumtes.

Federālās valdības finanču ministrs Flemmings paziņojis, ka Kanadas valdības kasē patlaban ir 609 milj. dolaru deficits, lielākais, kāds jebkad Kanadā piedzīvots miera laikos.

Kanadas valdība paredz izdot ap 7.500.000 dol. Vēlandes kanāla uzlabošanai, lai novērstu kuģu sastrēgumu, kas sākās pēc Sv. Labrenča jūras ceļa atklāšanas.

Pagājušās nedēļas nogalē Gelfas pārmācības namā izcēlās nemieri, kuŗus izdevās apspiest ar asaru gāzes palīdzību. Ap 800 apcietināto sākuši demolēt telpas, nodarot reformācijas institūtam $13.200 dol. lielus zaudējumus.

ARDIEVU, VASARA

ar šādu motto izbraukumu zaļumos 30. aug., pl. 9 no rīta rīko Toronto latviešu jaunatnes pulciņš Lāpa. Ceļojuma mērķis — Vasagabičs, ar apstāšanos skaistākās vietās.

Ja izbraukumam pieteiksies pietiekams jauniešu skaits, tas notiks ar autobusu.

Paredzēts apbalvot arī skaistāko un iznesīgāko peldkostīma valkātāju.

Tuvākai informācijai, kā arī lai laikus zinātu dalībnieku skaitu, lūdz zvanīt HO 6-1714.

PĀRDEVĒJA
vajadzīga
LOTUS PUĶU
VEIKALAM.
Labas angļu valodas zināšanas nepieciešamas
Tel. LE 3-3884, Toronto.

ATSKAŅAS NO ZEMĒM AIZ DZELS PRIEKŠKARA

Minchenē iepazinos ar diviem Austrumvācijas vāciešiem, kas no turienes izbraukuši apmeklēt radus Minchenē. Viņi stāstīja par stāvokli savā zemē. Dzīves apstākļi pēdējā laikā uzlabojušies — vismaz neesot pārtikas trūkuma, kaut arī kartupeļi un kāposti vēl arvien esot racionēti. Neesot, protams, tādas izvēles pārtikā un tādu pastāvīgu „gardumu" kā rietumos: piemēram, kad ievedot bananas, tad esot garas rindas, un tās izpārdodot pāris dienās. Daudz sliktāk esot ar apģērbu: cenas ļoti augstas, un ļoti grūti dabūt labu drēbi apģērbam.

Vācijas austrumzonā pastāvot vēl kaut kādas privātīpašuma atliekas, piemēram, daži mazāki amatniecības un tirdzniecības uzņēmumi. Namīpašnieki varot dzīvot savos namos, kaut arī nevarot vairs saņemt īres naudas. Jaunu privātmāju resp. ģimenes māju celšanai atļaujas vairs netiekot dotas.

Kad izteicu savu izbrīnu, ka viņiem ir atļauts viesoties rietumos, saņemu atbildi, ka ceļošana uz ārzemēm (rietumiem) esot ļoti grūta: atļauja netiekot dota jauniem ļaudīm; arī gados vecāki cilvēki varot izbraukt uz Rietumvāciju tikai tad, ja viņiem esot tuvi radi, kas tur dzīvojuši jau pirms kara. Pie tam viņiem nedodot atļauju valūtas izvešanai. Ierēdņi un skolotāji varot ceļot tikai ar priekšniecības atļauju resp. rekomendāciju. Tādu, protams, dabū tikai personas, kas ir seviški uzticamas politiskā ziņā.

Abi vāciešī stāsta, ka viņu pilsētā esot diezgan daudz „baltiešu", piemēram, no Tērbatas (Tartu). Viņi, protams, nezina, vai tie ir baltvācieši, vai igauņi resp. latvieši. Minētie baltieši strādājot par krievu valodas skolotājiem skolās vai arī par tulkiem valdības iestādēs.

Tātad ir grūti izbraukt no satelītu zemēm, bet arī iebraukšana tur ir grūta lieta. Nesen kāda britu ārste, veca pensionēta dāma, kas nekad nav nodarbojusies ar politiku, mēģināja dabūt iebraukšanas vīzu Ungārijā (Budapeštā), lai apmeklētu savu draudzeni, — kādu ungāru ārsti. Pēc divu mēnešu gaidīšanas viņai paziņoja, ka viņas lūgums noraidīts — bez paskaidrojumiem. Acīm redzot, privāti ceļotāji ārpus oficiālo ekskursiju rāmjiem, tādi, kas apmetas pie pazīstamiem un draugiem, nav vēlami, jo tos nevar tik labi uzraudzīt un vadīt. Dzelzs aizkars ir vēl arvien pietiekami stiprs, un tanī nav daudz spraugu, pa kurām varētu ielīst vai izlīst.

Toronto latviešu ģimnazistiem laiks sakārtot grāmatas

Sākoties jaunās audzes rudens gaitām, kad durvis paver visas skolas un universitātes, jauna darba posmam gatavojas arī TLT augstskolas sestdienas ģimnazija, kas savu 7. mācības gadu uzsāks piektdien, 11. septembrī, pl. 5,30 Sv. Andreja baznīcas telpās no pl. 5,30—6.

Pārbaudījumi un pēcekšāmeni notiks laikā no pl. 6—7, pēc kam sekos mācības gada sākuma akts.

DV DIENU MILVOKOS NORISE

Sestdien, 5. septembrī:

Pl. 11 Vanadžu svētbrīdis un salidojums, 914 E. Knapp ielā; pl. 4 p.p. — V. Ozoliņa jaundarbu koncerts, 750 N. Lincoln Memoral Drive. Dziedone Emma Reinvalde, pianiste — Zaiga Ore; pl. 6.30 vak. — Raiņa „Pūt, vējiņi" izrāde, 1113 W. State ielā. Rež. M. Valtere-Einberga; pl. 9 vak. — Draudzības balle, Jefferson hallē, 2616 W. Fond du Lac Ave.;

Svētdien, 6. septembrī:

Pl. 11 — State Fair Jaunatnes zālē atklās Kultūra skati; pl. 1 p.p. — Junda ar tai sekojošu koncertu (A. Zīverss, E. Brusubārda, jun. un V. Salnaj): pl. 5 p.p. — Viru kopkoŗa koncerts — virdriģenti K. Lietiņš un B. Skulte; pl. 8.30 vak. — Tautas deju priekšnesumi un Tautas svētki.

Šaušanas secensību dalībniekiem 5. sept. priekšpusdienā ieteicams iegriezties DV mītnē, 1557 N. 33. ielā, kur viņiem izsniegs ceļa karti no pilsētas uz River parku, kur notiks sacensības.

VECIE ĻAUDIS VĀCIJĀ JAUNĀS APMETNĒS

Par veco ļaužu izvietošanu no Fareles kāds tautietis raksta:

„Ar 22. jūliju dzīvoju Delmenhorstā, jaunceltā mājā. Pārcelšanās bija domāta jau jūnijā, bet arvien tika atlikta, jo māja nebija gatava apdzīvošanai. Māja ir skaista, līdzīga Ķemeŗu viesnīcai — triju stāvu, ar visām labierīcībām un liftu. Arī istabas ir labi iekārtotas. Ir vienīnieku un divnieku istabas, pēdējās ir 20 kv. m plašas. Pie katras istabas ir atsevišķi noslēgts plašs balkons, pieejams tieši no istabas. Es izvēlējos divnieku istabu trešā stāvā un dzīvoju kopā ar kādu bijušo Rīgas būvuzņēmēju. Vienam dzīvot ir garlaicīgi.

Uz Delmenhorstu no Fareles pārcēlāmies 71 latvietis; palikušos latviešus augusta mēnesī no Fareles kazarmām pārcēla daļu uz Oldenburgu un daļu uz turpat Farelē uzcelto veco ļaužu mītni.

Arī pārējo tautību bēgļi tiks pārcelti uz cituriení, jo līdzšinējās telpas jāatbrīvo karaviriem.

Delmenhorsta atrodas ap 15 klm no Brēmenes, ir satiksme ar autobusu. Apkārtni neesmu vēl apskatījis karstā laika dēļ — ap 30 gradu C, un sirds vājuma pēc nevar nekur iziet. Dzīvoju ļoti mierīgu dzīvi. Pagaidām esmu pilnīgi apmierināts.

Mītnes jaunā adrese: Stephanusstift, Delmenhorst, Pestalozziweg 36."

Fas.

ŠAUŠANAS SACĪKŠU DALĪBNIEKU IEVĒRĪBAI

Visiem tiem, kas nodomājuši piedalīties DV dienu Kanadā šaušanas sacīkstēs, bet nezina ceļu uz Verļa lauku īpašumu, 5. septembrī sapulcēšanās līdz plkst. 10.30 pie J. Roņa, 2 David St., Brampton, Ont.

VĒL VIENS LATVIEŠU VEIKALS TORONTO

12. augustā Milda un Mārtiņš Bērtulsoni atvēruši 1597 Bloor St., W. (tel. LE 6-2424) puķu veikalu — Milda's Flowershop, kurā jaunie īpašnieki piedāvā visiem svinību gadījumiem ziedus modernos sakārtojumos un puķes podos. Attēlā: īpašniece Milda Bērtulsone jaunajā veikalā. J. Kreiļa uzņ.

KANADĀ TORONTO

● Toronto latviešu biedrības „Ūsiņa nakts" izrādes atkārtojums notiks 27. septembrī Claremont ielas poļu zālē. Arī šoreiz režiju vadīs F. Lintiņš. Pēc tam ansambļis viesosies 2 ASV austrumpiekrastes pilsētās — Sirakūzā un Ročesterā.

● Toronto katoļu vienība savu rudens sezonu atklās 19. septembrī ar saviesīgu vakaru ukraiņu tautas namā, 191 Lippincott St. Otrs, plašāka rakstura sarikojums, notiks 28. novembrī Kolumba zālē.

● Kanadas latviešu katoļu apvienības koris diriģenta J. Rundāna vadībā, patlaban pošas Katoļu dienām Čikāgā. Tās notiks 5., 6. un 7. septembrī. Kora priekšnieks J. Budža paskaidro, ka pirmajā dienā būs solistu koncerts, kurā piedalīsies arī M. Vētras audzēknis A. Kivlenieks. Koris sniegs gan garīgās, gan Koris sniegs gan garīgās, gan laicīgās dziesmas.

● Šo sestdien Sidrabenē notiks kārtējais deju vakars pie „High Fidelity" skaņu plašu mūzikas. Visi laipni ielūgti.

● Anita Grigale, šķiet, ir vienīgā latviete Toronto, kas kā pastāvīga ērģelniece saistīta kanadiešu draudzē. A. Grigalei, kas joprojām turpina studijas Toronto Karaliskajā konservatorijā, bija jāizņem īpašs pārbaudījums, lai viņa tiktu uzņemta par ērģelnieci anglikāņu draudzē pie Woodbine un Kingston Rd. Arī viņas māsa Vija ir nodomājusi klūt par ērģelnieci.

● Dziedonis Leo Lipomanis, kas jau ilgāku laiku strādā Kanadas „General Electric" firmā, šinī rudenī dosies komandējumā uz Londonu (Anglijā), kur notiks elektroinženieŗu kursi. Izmantojot šo gadījumu, L. Lipomanis nodomājis isu laiku uzturēties arī Italijā, lai apciemotu savu agrāko dziedāšanas skolotāju Džinu Džinju. Pēdējā ir Milānas konservātorijas paidagoge.

● Krievu dejotāji, kas uzstājās 3 dienas Toronto, piedzīvojuši financiālu neveiksmi San Francisko, kur impresārijam S. Hurokam, kas riko šo turneju pa ASV un Kanadu, nācies piemaksāt $30.000,- Turpretī jo labus panākumus trupa guvusi Losandelosā, par 7 izrādēm ieņemot $480.000.-

● Igauņa A. Koppeļa mākslas amatniecības stends šogad Kanadas Nacionālajā izstādē būs Grand-Stand sekcijā, mūzikas paviljonā, ieeja no austrumiem.

● Sv. Jāņa draudzes māc. A. Lūsis kristījis Lauru Helenu Ciruli, Jura un Baibas meitu.

● „Amerikas Balss" raidījumu vaditājs Harijs Lielnors ar kundzi, izmantojot savu atvaļinājumu, apciemoja paziņas Kanadā un bija uz vienu dienu iegriezušies arī Toronto.

Nodibināta latviska ģimene

Lailu Pāvulu ar Andri Rāvu saulāja māc. A. Lūsis š. g. 22. augustā Sv. Trīsvienības baznīcā Toronto.
Foto A. Jānītis.

BĒRNU TRIEKAS EPIDĒMIJA MONTREĀLĀ

Jau vasaras sākumā ārsti un pienu, izvairīties no pārmērīga veselības iestādes Kanadā un Savienotajās Valstīs brīdināja iedzīvotājus no iespējamām briesmām, kādas sovasar var sagādāt bērnu trieka. Pēc šo iestāžu kalkulācijas, pēc katriem 6 gadiem saslimšanu skaits pavairojoties. Pēdējā lielākā epidēmija Montreālā bija 1946. gadā, kad ar bērnu trieku saslima pāri par 700 bērnu un jauniešu. Kā zināms, šajā laikā bērnu triekas pretpote vēl nebija iedarbīga, tādu atrada tikai 1955. gadā Dr. Šalks.

Salidzinot ar iepriekšējo gadu, Savienotajās Valstīs saslimšanas gadījumu skaits ar bērnu trieku pavairojies dubultīgi, un pēc laikrakstu ziņām saslimuši pāri par 2500 personu. Izņemot Montreālu, Kanadā stāvoklis ir pilnīgi normāls. Pēc federālās valdības ziņām, visā Kanadā līdz 15. augustam bija saslimuši 329. Bet tagad šis skaits strauji mainījies uz augšu, un Montreālā vien līdz 23. augustam bija saslimuši 412, ieskaitot Montreālas salu un tās apkārtni. Līdz šim ar bērnu trieku miruši 27 (no gada sākuma līdz šim brīdim.) Montreālas pilsētas veselības iestādes izteikušās: ja stāvoklis nemainīsies un arī turpmāk saslims dienā caurmērā ap 25—30 personu, tad ar bērnu trieku slimotāju skaits drīz pārsniegs 1946. gada limeni. Vienā ziņā šī epidēmija atšķiras no 1946. gada, un proti: apmēram ap 50% saslimušo neesot paralizēti un viņu slimības gaita ir samērā daudz vieglāka. Apmēram 25 % saslimušo jau esot izārstēti. Bet interesanti atzīmēt, ka vairāk kā 95% no visiem saslimušiem neesot ne reizes potēti ar Šalka pretpoti.

Montreālas pilsētas veselības departamenta direktors Dr. A. Grū izteicies, ka, epidēmijai ejot savu normālo gaitu, tā turpināšoties līdz septembra sākumam, tas ir apmēram 6 nedēļas kopš tās sākuma. Sakarā ar triekas epidēmiju, paredz skolu sākuma nokavēšanos par vairākām nedēļām. Paredzēts slēgt lielākās publiskās spēļu un rotaļu vietas. Visvairāk apdraudētās vietas Montreālā ir dienvidrietumi, austrumi un ziemeļaustrumi.

Sakarā ar epidēmijas izplatīšanos, nekavējoties tika atvērti vairāki sanitārie punkti, kur izdarīja tūkstošiem personu Šalka iešļircinājumus (ap 250.000 personu saņēmušas triekas pretpoti). Montreālā rēķina ap 1.250 tūkst. iedzīvotāju. Ar bērnu trieku saslimuši visādos vecumos līdz 40 gadiem. Ap 20% saslimušie no 20—40 gadu veci, bet apmēram 50% esot no 5—9 gadi veci bērni.

St. Žistines bērnu slimnīcas ricībā esot 12 metalla plaušu un citi moderni aparāti slimo dziedniecībai. Laikraksti ziņo, ka St. Žistines slimnīca sagatavojusies uz visu iespējamo, jo bērnu triekas slimniekiem rezervēts vesels slimnīcas spārns. Kvebekas provincē saslimšanas gadījumi ar bērnu trieku ir retāki tajos apgabalos, kuŗos saņemts visvairāk pošu.

Pilsētas veselības iestādes brīdina nelietot nesterilizētu

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE. APT 10

V BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.,
TORONTO. PL 9 - 0260.

TAUTIEŠI,
noguldiet savus
ietaupījumus
LATVIEŠU
KREDĪTSABIEDRĪBĀ
(LATVIAN TORONTO CREDIT UNION)
Atvērta pirmdienās no 8-10 vak.
Sv. Andreja baznīcas telpās
(Carlton & Jarvis).
P. O. Box 37, Terminal „R",
Toronto. Tel. HU 3-9283, vakaros.

LASĪTAJU vēstules

AKTĪVIE FILADELFIJAS LIETUVIEŠI

Latvijas Amerikā redakcijai:

Mūsu brāļu tauta — lietuvieši aizsteigusies mums jau krietnu soli priekšā, aspriezdamies par vienotas stājas ieturēšanu Padomju Savienības premjera viesošanās laikā. 19. augustā organizāciju pārstāvju apspriedē Filadelfijā, lietuviešu krājaizdevu sabiedrības („Liberty") telpās, pieņemts ierosinājums izteikt protestu pret Chruščeva apmeklējumu, valkājot sēru tērpus un sarikojot aizlūgumus. Atskaitot Filadelfijā ari latviešu aprindās pazīstamo, pašaizliedzīgo savas tautas darbinieku Jonasu A. Stikloriusu, visi pārējie sanāksmes dalībnieki nevēlas, ka viņu vārdus piemin atklātībā, aiz bailēm par piederīgo likteni dzimtenē. Šai apspriedē izdevās pieaicināt arī kādu vietējā laikraksta pārstāvi, kas par to sniedza zīmīgu atskatu nākošās dienas izdevumā („The Evening Bulletin" August 10, 1959).

Stikloriuss par šo savādo apciemojumu saka: „Naivi domāt, ka sarunas ar Eizenhaueru tādu masu slepkavu kā Chruščevu spēs apklusināt un apmierināt aiz bailēm no Dieva. Nikitas Chruščeva un prezidenta Eizenhauera attēli parādīsies katra komūnistu laikraksta pirmajā lappusē, un būs liela Padomju Savienības propagandas uzvara." —

Aši skan arī kāda mākslas skolotāja vārdi, ņemti kā no mūsu pašu mutes: „Viņam te nav vietas. Viņa vieta Sibirijā . . . Viņa apmeklējuma laikā iesim baznīcā, lai slepkava raugās tukšās ielās."

Viņam pievienojas kāds cits, kuŗa brālis bijis 15 gadu notiesāts spaidu darbos Sibirijā, tikai uz nepārbaudītu baumu pamata, ka tas noskaņots par labu Lietuvas brīvībai. Otrs sanāksmes dalībnieks, kuŗa brālis nogalināts Sibirijā, piebilst: „. . . Chruščevs brauc uz šejieni ne miera dēļ, bet gan lai iegūtu zināmu uzvaru. Viņš zina, ko dara, mēs nezinām . . ."

Visu atzinību mūsu brāļu tautas cīnītājiem par cildeno nostāju, drosmīgajiem vārdiem visas pasaules priekšā un līdz ar to par laba parauga došanu mums, kas esam, sardzē stāvot, saldi iesnaudušies. Vai nebūtu laiks mosties arī mums, vēl dzīvi palikušajiem latviešu trimdiniekiem? . . .

K.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem paraksttajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

Sestdien, 1959. g. 29. augustā, 69. n-rs.

UNO MANKIN REALTO
292 Danforth Ave., Toronto. HO 1-1114
MEMBER TORONTO REAL ESTATE BOARD
PĀRSTĀVIS K. KĀRKLIŅŠ
Birojā HO 1-1114. Mājā HO 1-3766

Kristaps Grāmatnieks

TIKŠANĀS AR ĢENERĀL KURLOVU RĪG

NO ATMIŅU KRĀJUMA DZINTA

II

„Viņa augstība ģenerālgubernātora kungs izsacījis vēlēšanos jūs pieņemt," virsnieks monotonā balsi ziņoja. „Es ceru, ka jūs pratīsit šo godu pienācīgi novērtēt. Sekojiet man!"

„Pateicos viņa augstībai par man parādito lielo godu. Es tiešām neatrodu vārdus, kā savu pateicību Viņa augstībai definēt," es atbildēju.

„Par to neraizējieties, Viņa augstība ir žēlīgs," virsnieks auksti teica.

Ģenerālgubernātors Kurlovs sēdēja smagā atzveltnī aiz gara kabineta galda. Virs viņa galvas karājās liela Krievijas cara un carienes ģimetne. Tas bija patukls vīrs, ar melnām kuplām ūsām. Viņš runāja lēni, it kā katru vārdu akcentēdams. Salīdzinot ar „Provodņik" ģenerāldirektoru Vittenbergu, viņš likās pat vienkāršāks.

„Jūs drikstat apsēsties," ģenerālgubernātors norādīja uz mīkstu ādas krēslu viņa galda pretējā pusē, kur atradās vairāki šādi atzveltņi. Laikam tajos bija sēdējuši tikai augsti cara armijas virsnieki un ierēdņi. Es iegrimu mīkstajā sēdeklī kā sienā gubā un uzmanīgi sakārtoju rokas un kājas.

„Ļoti pateicos jūsu augstībai," es teicu.

„Vai jūs tekoši runājat krievu valodu?" Kurlovs lēni jautāja.

„Jā gan, jūsu augstība," es atbildēju.

„Jūs esat apliecinājuši savu krievjas caram savu mīlestību un cauri frontei devušies uz savu pienākumu, kādu godu viena Krievijas pilsoņa viņu mīļotais cars un tēvs," turpināja. „Es domāju, katrs to būtu rīkojis manā vietā, jūsu augstība."

„Tomēr, tomēr, tā ir mērā varoniba, kas nov ma un atalgojama," turpināja. „Jūs esat uz cilvēks, un tieši sādi mums tagad visvairāk va Frontē ar pielādētu šaute cinities katrs, bet ne svariga, varbūt pat vēl ka ir cita aizmugurē. gandrīz bez neviena Šai cīņai der tikai reā piederat pie šiem ne jiem, kam parādīts šis gods."

„Es nejutos tāda god jis, jūsu augstība."

Kurlovs likās manus nedzirdējis un turpināja „Es ceru, ka jūs pra godu saņemt, kas būs r jūsu skaistākajās at Jūs dosities atpakaļ uz uz vācu ieņemto Kurzem nosit visu, kas tur no gatavojas."

„Atpakaļ uz Liepāj jām!" es iesaucos, aizm dams, ka atrodos ģene nātora kabinetā.

„Ne jau gluži pa to lu", Kurlovs tikpat lē nāja, nelieko zin nu satraukumu. „Ce jums ir brīva. Mums vienalga, kā jūs tur ar kādiem līdzekļiem veidā, mūs interesē tik tur atrastos un pēc ie gāk darbotos. Valstij k cilvēks maksā lielu n kaut gan Krievijas val la un bagāta, mums reses, lai šie cilvēki a drīz pazustu. Tāpēc m priekš rūpīgi sagatav apmācisim, jo mēs vēl jūs atkal atgriez tos, pienākums būs galā. ka aizmugurē mēs ju sim palīdzēt vairs tik du.

„Ļoti pateicos, jūsu par tik lielu godu, kā man esat parādījuši . šām nejūtos tādā pelnī esmu pilnīgi pārsteigts nezinu . . . Es domāju jutu, ka kādi krampji sti satvēruši manu ka žņaudz arvien ciešāk

„Mani neinteresē, k mājat, mani interesē bilde," kā no tālienes Kurlova balsi.

Neredzamais žņaud kaklu mazliet atbrīv varēju atkal atvilkt bija pilnīgi aptrūkus iznira Kurlova lielā kuplajām ūsām. Viņš bildi . . .

„Labi, jūsu gaišība, lai sakārtotu domas. neuzdrošinos pretoties sirdīgam piedāvājum spēj iemantot tikai lielāko prieku es vē caram un savai tēvij dā veidā es to nespē tā iemesla, ka Liepā mu nodzīvojis tik il mani tūliņ pazitu vāciešiem . . . Par m šanu jau tagad, droš nā visa pilsēta, un izmeklējuši visas mal ni atrastu. Atgriešan nieka aizmugurē šī būtu došanās pašnāv nas . . ."

„Pašnāvniekus redz," Kurlovs iesm notiktu, ja viņa ar pagriezu ieroču pret sevi? Ieroči jāv naidnieku! Un viņi ra!" Kurlovs īsaucā atkārtoja: „Viņi to tādi ienaidnieki izn nus. Tā rodas milest ru un tēviju. Bet ju

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

ĪPATNĒJIE KRĀJĒJI

Visā pasaulē ir īpatņi, kas krāj visdažādākos priekšmetus un kārto tos kolekcijās, piem., mākslinieks Niklāvs Strunke Rīgā krāja māla pīlītes un bija jau savācis respektējamu kolekciju. Tās nu viņam palika Rīgā, komūnistiem iebrūkot pilsētā, bet Niklāvs aizbēga uz Zviedriju, kur turpina krāt savas iemīļotās pīlītes. Citi krāja žetonus, citu izraudzītais priekšmets ir brūžu reklāmas uz pudelēm u. t. t.

Tā arī Cikāgā ir vairāki šādi kolekcionāri. Tā K. Ķezbers krāj pastmarkas un savācis tik lielus daudzumus, ka atvēris jau savu pastmarku veikalu. Pastmarkas krāj arī Valdis Dzelme, kas līdz ar to studē ģeografiju, lai labāk zinātu, uz kuŗu pilsētu vest savu un Elviŗas tautisko deju kopu, jo Cikāga viņiem izrādījusies par mazu.

J. Ritiņš sevišķu vērību piešķir latviešu senrakstiem un savācis jau tādu daudzumu, ka var tos respektējami rādīt savās kollekcijās. Hugo Rickstiņa iemīļotais „jājamzirdziņš" ir latviešu vēstures liecinieki: etnografiskie priekšmeti, kuŗus viņš tā iemīļojis, ka izdeva prof. Franča Baloža „Senvēsturi" otrā izdevumā. Ari Otto Krollam ir savi „zirdziņi". Viņš krāj visu, kas attiecas uz latviešu tēātriem trimdā, un savācis jau tik kuplu archīvu, ka cer drīzumā atklāt „Latviešu teātŗa mūzeju". Bez tam viņš vāc arī materiālus par latviešu trimdas vēsturi. Materiālu krājums ir īsti kupls: laikrakstu izgriezumi, žurnāli, grāmatas. Šos materiālus viņš iecerējis izdot kā „vēstures materiālu", lai tie tā neietu zudumā, kā daļa to, ko nācās pamest savam likteņim Latvijā. A. Raidonis krāj karikatūras un no tām sakomplektējis prāvu kollekciju un ļoti iespaidīgus sējumus. Valdis Hermanis vāc grāmatas par teātri un lugas, kas viņam nepieciešamas kā režisoram. Viņš allaž skumst, ka visi lielie krājumi palikuši Latvijā.

Tā varētu uzskaitīt vēl veselu virkni īpatņu, bet ar minētiem pietiks, lai kurmet raksturotu „mūsmāju krājējus". Viņi domā, ka tam lielāka nozīme nekā naudas krāšanai. Bet to krāj visi . . .

SOS

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE. APT 10

V BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.,
TORONTO. PL 9 - 0266.

TAUTIEŠI,
noguldiet savus ietaupījumus
LATVIEŠU KREDĪTSABIEDRĪBĀ
(LATVIAN TORONTO CREDIT UNION)
Atvērta pirmdienās no 8-10 vak.
Sv. Andreja baznīcas telpās
(Carlton & Jarvis).
P. O. Box 37, Terminal „R",
Toronto. Tel. HU 3-9283 vakaros.

...PIDĒMIJA MONTREĀLĀ

...un pienu, izvairīties no pārmērīga ...un noguruma un nepeldēties nepa... ...ja zīstamās vietās. Montreālā jau ...ām vairākas darba vietas izdara ...sa- masveida potēšanu personām, ...tā- kas nav vēl tādu dabūjušas. Ta- ...6 jā pašā laikā šis iestādes ieteic ...ba- nenodoties pānikai, jo stāvoklis ...dē- nav vēl draudošs; aicina potē- ...dā, ties visas personas līdz 40 gadu ...pā- vecumam.

...Kā Sakarā ar epidēmijas turpinā- ...ga, šanos un saprotamo iedzīvotāju ...Dr. uztraukumu, parādījušās apdro- šināšanas sabiedrības ,kas ap- ...du; drošina pret saslimšanu ar bēr- ...ša- nu trieku, sedzot ārstēšanās iz- ...rnu devumus un nāves gadījumā ...un izsniedzot zināmu naudas sum- ...uši mu. -š.

...not ...s ir ...kās ...adā ...puši ...auji ...tre- ...oja ...re- Līdz ...1 27 ...ori- ...seli- ...stā- ...urp- ...i ap ...ērnu ...pār- ...ienā ...no ...ram ...rali- ...a ir ...omē- ...; iz- ...mēt, ...n sa- ...po- ...libas ...A. ...ejot ...pinā- ...nam, ...kopš ...ekas ...uma ...ne. ...ākās ...etas. ...ietas ...tumi, ...ni. ...plati ...vērti ...ur iz- ...alka ...per- ...etpo- ...1.250 ...ērnu ...vecu- ...% sa- ...ci, bet ...gadi ...nicas ...ču un ...slimo ...ziņo, ...agata. ...o, jo ...i re- ...pārns. ...šanas ...ir re- ...os sa- ...briv ...lizētu

LASĪTAJU vēstules

AKTĪVIE FILADELFIJAS LIETUVIEŠI

Latvijas Amerikā redakcijai:

Mūsu brāļu tauta — lietuvieši aizsteigušies mums jau krietnu soli priekšā, apspriezdamies par vienotas stājas ieturēšanu Padomju Savienības premjēra viesošanās laikā. 19. augustā organizāciju pārstāvju apspriedē Filadelfijā, lietuviešu krājaizdevu sabiedrības („Liberty") telpās, pieņemts ierosinājums izteikt protestu pret Chruščeva apmeklējumu, vaikājot sēru tērpus un sarikojot aizlūgumus. Atskaitot Filadelfijā arī latviešu aprindās pazīstamo, pašaizliedzīgo savas tautas darbinieku Jonasu A. Stikloriusu, visi pārējie sanāksmes dalībnieki nevēlas, ka viņu vārdus piemin atklātībā, aiz bailēm par piederīgo likteni dzimtenē. Sai apspriedē izdevās piealicināt arī kādu vietējā laikraksta pārstāvi, kas par to sniedza zīmīgu atskatu nākošās dienas izdevumā („The Evening Bulletin" August 10, 1959).

Stikloriuss par šo savādo apciemojumu saka: „Naivi domāt, ka sarunas ar Eizenhaueru tādu masu slepkavu kā Chruščevu spēs apklusināt un apmierināt aiz bailēm no Dieva. Nikitas Chruščeva un prezidenta Eizenhauera attēli parādīsies katra komūnistu laikraksta pirmajā lappusē, un būs lielā Padomju Savienības propagandas uzvara." —

Asi skan arī kāda mākslas skolotāja vārdi, ņemti kā no mūsu pašu mutes: „Viņam te nav vietas. Viņa vieta Sibirijā . . . Viņa apmeklējuma laikā iesim baznīcā, lai slepkava raugās tukšās ielās."

Viņam pievienojas kāds cits, kura brālis bijis 15 gadu notiesāts spaidu darbos Sibirijā, tikai uz nepārbaudītu baumu pamata, ka tas noskaņots par labu Lietuvas brīvībai. Otrs sanāksmes dalībnieks, kura brālis nogalināts Sibirijā, piebilst: „. . . Chruščevs brauc uz šejieni ne miera dēļ, bet gan lai iegūtu zināmu uzvaru. Viņš zina, ko dara, mēs nezinām . . ."

Visu atzinību mūsu brāļu tautas cīnītājiem par cildeno nostāju, drosmīgajiem vārdiem visas pasaules priekšā un līdz ar to par labu paraugu došanu mums, kas esam sardzē stāvot, saldi iesnaudušies. Vai nebūtu laiks mosties arī mums, vēl dzīvi palikušajiem latviešu trimdiniekiem? . . . K.

...as manuskriptus saīsināt, ...tus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs ...pastmarka. ...iciņām paraktītajos rakstos izteiktāp ...edakcijas viedoklim.

UNO MANKIN REALTOR
292 Danforth Ave., Toronto. HO 1-1114
MEMBER TORONTO REAL ESTATE BOARD
PĀRSTĀVIS K. KĀRKLIŅŠ
Birojā HO 1-1114. Mājā HO 1-3766.

ĪPAŠUMI TORONTO. MĀJAS, VEIKALI VISOS PILSĒTAS RAJONOS UN LAUKU APKĀRTNĒ.

PAPE - O'CONNOR: 6 istabu divstāvu dubultķieģeļu māja, ūdens - eļļas apkure, moderna virtuve, vannas istaba, iebraucamais ceļš un garāža. Īpašums labā stāvoklī. Cena $16.900,-.

GERRARD - COXWELL: 6 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja, eļļas apkure, 2 modernas virtuves, vannas istaba, plats iebraucamais ceļš un garāža. Skaists dārzs. Iemaksa $2.000,-.

DANFORTH - BROADVIEW: 8 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja, eļļas apkure, 2 modernas virtuves, vannas istaba, privāts iebraucamais ceļš un 2 mūra garāžas. Iemaksa $6.000,-.

MUMS IR IESPĒJA MĀJU PIRCĒJIEM SAGĀDĀT NAUDU IEMAKSĀM BEZ PROCENTIEM.

Kristaps Grāmatnieks

TIKŠANĀS AR ĢENERĀLGUBRNĀTORU KURLOVU RĪGĀ

NO ATMIŅU KRĀJUMA DZINTARA KRASTĀ

II

„Viņa augstība ģenerālgubernātora kungs izsacījis vēlēšanos jūs pieņemt," virsnieks monotonā balsī ziņoja. „Es ceru, ka jūs pratīsit šo godu pienācīgi novērtēt. Sekojiet man!"

„Pateicos viņa augstībai par man parādīto lielo godu. Es tiešām neatrodu vārdus, kā savu pateicību Viņa augstībai definēt," es atbildēju.

„Par to neraizējieties, Viņa augstība ir žēlīgs," virsnieks auksti teica.

Ģenerālgubernātors Kurlovs sēdēja smagā atzveltnī aiz gara kabineta galda. Virs viņa galvas karājās liela Krievijas cara un carienes ģīmetne. Tas bija patukls vīrs, ar melnām kuplām ūsām. Viņš runāja lēni, it kā katru vārdu akcentēdams. Salīdzinot ar „Provodņik" ģenerāldirektoru Vittenbergu, viņš likās pat vienkāršāks.

„Jūs drīkstat apsēsties," ģenerālgubernātors norādīja uz mīkstu ādas krēslu viņa galda pretējā pusē, kur atradās vairāki šādi atzvelņi. Laikam tajos bija sēdējuši tikai augsti cara armijas virsnieki un ierēdņi. Es iegrimu mīkstajā sēdeklī kā sienga gubā un uzmanīgi sakārtoju rokas un kājas.

„Ļoti pateicos jūsu augstībai," es teicu.

„Vai jūs tekoši runājat krievu valodu?" Kurlovs lēni jautāja.

„Jā gan, jūsu augstība," es atbildēju.

„Jūs esat apliecinājuši Vislrievijas caram savu mīlestību un cauri frontei devušies pildīt savu pienākumu, kādu no ikviena Krievijas pilsoņa prasa viņu mīļotais cars un tēvija."

„Es domāju, katrs to būtu darījis manā vietā, jūsu augstība."

„Tomēr, tomēr, tā ir zināmā mērā varoniba, kas novērtējama un atalgojama," Kurlovs turpināja. „Jūs esat uzņēmīgs cilvēks, un tieši sādi cilvēki mums tagad visvairāk vajadzīgi. Frontē ar pielādētu šauteni var cīnities katrs, bet ne mazāk svariga, varbūt pat vēl svarīgāka ir cīņa aizmugurē .Tā norit gandrīz bez neviena šāviena. Šai cīņai der tikai retais. Jūs piederat pie šiem nedaudzajiem, kam parādīts šis lielais gods."

„Es nejutos tāda goda pelnījis, jūsu augstība."

Kurlovs likās manus vārdus nedzirdējis un turpināja:

„Es ceru, ka jūs pratīsit šo godu saņemt, kas būs reizē arī jūsu skaistākais atalgojums. Jūs dosities atpakaļ uz Liepāju, uz vāciu ieņemto Kurzemi un zinosit visu, kas tur notiek un gatavojas."

„Atpakaļ uz Liepāju? Kājām!" es iesaucos, aizmirsdamsdams, ka atrodos ģenerālgubernātora kabinetā.

„Ne jau gluži pa to pašu ceļu", Kurlovs tikpat lēni turpināja, neliekoties zinis par manu satraukumu. „Ceļa izvēle jums ir brīva. Mums ir gluži vienalga, kā jūs tur nokļūstat, ar kādiem līdzekļiem un kādā veidā, mūs interesē tikai, lai jūs tur atrastos un pēc iespējas ilgāk darbotos. Valstij katrs šāds cilvēks maksā lielu naudu, un kaut gan Krievijas valsts ir liela un bagāta, mums nav interreses, lai šie cilvēki aizietu un drīz pazustu. Tāpēc mēs jūs iepriekš rūpīgi sagatavosim un apmācīsim, jo mēs vēlamies, lai jūs atkal atgrieztos, kad jūsu pienākums būs galā. Ienaidnieka aizmugurē mēs jums varēsim palīdzēt vairs tikai ar naudu.

„Ļoti pateicos, jūsu augstība, par tik lielu godu, kādu nupat man esat parādījuši . . . Es tiešām nejūtos tāda pelnījis . . . Es esmu pilnīgi pārsteigts . . . Es nezinu . . . Es domāju . . .," es jutu, ka kādi krampjaini pirksti satvēruši manu kaklu un to žņaudz arvien ciešāk . . .

„Mani neinteresē, ko jūs domājat, mani interesē jūsu atbilde," kā no tālienes sadzirdu Kurlova balsi.

Neredzamais žņaudzējs manu kaklu mazliet atbrīvoja, un es varēju atkal atvilkt elpu, kas ja iemīļojis, ka izdeva prof. Franča Baloža „Senvēsturi" otrā izdevumā. Arī Otto Krollam ir savi „zirdziņi". Viņš krāj visu, kas attiecas uz latviešu teātriem trimdā, un savācis jau tik kuplu archivu, ka cer drīzumā atklāt „Latviešu teātra mūzeju". Bez tam viņš vāc arī materiālus par latviešu trimdas vēsturi. Materiālu krājums ir īsti kupls: laikrakstu izgriezumi, žurnāli, grāmatas. Šos materiālus viņš iecerējis izdot kā „vēstures materiālu", lai tie tā neietu zudumā, kā daļa to, ko nācās pamest savam likteņim Latvijā. A. Raidonis krāj karikatūras un no tām sakomplektējis prāvu kollekciju un loti iespaidīgus sējumus. Valdis Hermanis vāc grāmatas par teātri un lugas, kas viņam nepieciešamas kā režisoram. Viņš allaž skumst, ka visi lielie krājumi palikuši Latvijā.

Tā varētu uzskaitīt vēl veselu virkni īpatņu, bet ar minētiem pietiks, lai kurmet raksturotu „mūsmāju krājējus". Viņi domā, ka tam lielāka nozīme nekā naudas krāšanai. Bet to krāj visi . . .

SOS

ĪPATNĒJIE KRĀJĒJI

Visā pasaulē ir īpatņi, kas krāj visdažādākos priekšmetus un kārto tos kollekcijās, piem., mākslinieks Niklāvs Strunke Rīgā krāja māla pilītes un bija jau savācis respektējamu kollekciju. Tās nu viņam palika Rīgā, komūnistiem iebrūkot pilsētā, bet Niklāvs aizbēga uz Zviedriju, kur turpina krāt savas iemīļotās pilītes. Citi krāja žetonus, citu izraudzītais priekšmets ir brūžu reklāmas uz pudelēm u. t. t.

Tā arī Čikāgā ir vairāki šādi kollekcionāri. Tā K. Kezbers krāj pastmarkas un savācis tik lielus daudzumus, ka atvēris jau savu pastmarku veikalu. Pastmarkas krāj arī Valdis Dzelme, kas līdz ar to studē ģeografiju, lai labāk zinātu, uz kuru pilsētu vest savu un Elviras tautisko deju kopu, jo Čikāga viņiem izrādījusies par mazu.

J. Ritiņš sevišķu vērību piešķir latviešu senrakstiem un savācis jau tādu daudzumu, ka var tos respektējami rādīt savās kollekcijās. Hugo Riekstiņa iemīļotais „jājamzirdziņš" ir latviešu vēstures liecinieki: etnografiskie priekšmeti, kuŗus viņš ja iemīļojis, ka izdeva prof. Franča Baloža „Senvēsturi" otrā izdevumā. Arī Otto Krollam ir savi „zirdziņi". Viņš krāj visu, kas attiecas uz latviešu teātriem trimdā, un savācis jau tik kuplu archivu, ka cer drīzumā atklāt „Latviešu teātra mūzeju". Bez tam viņš vāc arī materiālus par latviešu trimdas vēsturi. Materiālu krājums ir īsti kupls: laikrakstu izgriezumi, žurnāli, grāmatas. Šos materiālus viņš iecerējis izdot kā „vēstures materiālu", lai tie tā neietu zudumā, kā daļa to, ko nācās pamest savam likteņim Latvijā. A. Raidonis krāj karikatūras un no tām sakomplektējis prāvu kollekciju un loti iespaidīgus sējumus. Valdis Hermanis vāc grāmatas par teātri un lugas, kas viņam nepieciešamas kā režisoram. Viņš allaž skumst, ka visi lielie krājumi palikuši Latvijā.

Tā varētu uzskaitīt vēl veselu virkni īpatņu, bet ar minētiem pietiks, lai kurmet raksturotu „mūsmāju krājējus". Viņi domā, ka tam lielāka nozīme nekā naudas krāšanai. Bet to krāj visi . . .

SOS

LATVIEŠU DAILAMATNIEKU DARBI KANADAS NACIONĀLAJĀ IZSTĀDĒ

Dailamatnieku ģildes viecpr. S. H. Hazels (no kr.): H. Lapiņš un H. Mercs iekārto dalamatnieku telpu izstādē.
J. Kreiļa uzņ.

Latviešu dailamatnieku un mājamatnieku darbi šogad skatāmi karalienes Elizabetes ēkas ziemeļu galā, Kanadas ģildes dailamatnieku un K.N.I. Sieviešu daļas vitrīnās latviešu godalgoto un izstādē uzņemto darbu klāsts ir ievērības cienīgs un reprezentē sekojošas nozares: kokgriezumu intarsijas, ādas, keramikas un izšuvumus. Audumu nozare, ja neskaita cittautiešu latvisko rakstu kopētājus, pārstāvēta ar vienu prievīšu sedziņu. Latviešu dailamatnieki aktīvi piedalās šajā izstādē jau vienpadsmito gadu.

NOTEIKTA LIKME AIZDEVUMIEM

Ilgtermiņa aizdevumi laukstrādniekiem, ko piešķir federālā valdība, būs ar 5% standartlikmi. Sākumā plānots aplēst obligāciju parādniekiem tādu procentu likmi, kas segtu valdības izdevumus, saistītus ar naudas aizņemšanos. Tas nozīmētu, ka maksājumi būtu mainīgi, un tie radītu zināmas grūtības tiem lauksamniekiem, kas būtu spiesti aizņemties augstu procentu likmju gados. Piecu procentu likmi uzskata par mērenu caurmēra likmi, kas ir pietiekami liela, lai nodrošinātu lauku aizdevumu programmas īstenošanu nākošos gados.

C. S.

SĀKOT AR 1. SEPTEMBRI PALĒTINĀSIES AUTOMOBIĻU APDROŠINĀŠANA,

bet tikai tiem auto vadītājiem, kam vismazāk izredzes uz nelaimes gadījumiem. Tie ir tie, kam notecējuši pieci gadi bez iejaukšanās nelaimes gadījumos; kas nelieto savus automobiļus vairāk par 10.000 jūdžu gadā un tikai izpriecas braucieniem; kam ir tikai viens locekļis ģimenē, kas lieto automobili, un ka tas nav vīriešu kārtas zem 25 gadiem.

Šiem auto vadīšanas tikumības paraugiem (no apdrošināšanas sabiedrību viedokļa) ievesta jauna katēgorija, ko sauc par „A 1 select". Šīs grupas apdrošinātās personas uzpriekšu maksās par pilnīgu automobiļu apdrošinājuma paketu, ieskaitot atbildību par īpašuma bojāšanu un publiskās atbildības segumu, kā arī sadursmes apdrošināšanu ar 100 dolaru atskaitījumu, starp $40,80 (ja tie dzīvo Vinipegā) un $101,60 gadā (ja dzīvo Montreālā). Caurmērs, laikam, būs 64 dolari, cik pēc jauniem noteikumiem maksās „A 1 select" grupas vankuveriētis.

C. S.

Savienotās VALSTIS

ČIKĀGA

Skaidrīte Liduma, kas plašākai latviešu publikai kļuva pazīstama no Krolla Kultūras biroja operešu kopas „Mucenieks un muceniece" uzvedumiem, kur viņa dziedāja jauno mucenieci, pavasarī loti sekmīgi pabeigusi kolledžu un 8. jūnijā saņēmusi diplomu. Jau trešajā dienā viņu saistījis „Fort Wayne" raidītājs, paverot S. Lidumai iespējas strādāt radio un televizijas laukā. Rudenī sākšot atkal darboties šī raidītāja filharmoniskais orķestris. Iestudēšot arī „Borisu Godunovu", kurā S. Lidumai paredzēta princeses loma. Bez tam viņa solījusies piedalīties arī latviešu un citos sarīkojumos.

— ro.

GRAND RAPIDI (MICH.)

Kārlis Krūmiņš ar dzīves biedri un pārējiem ģimenes locekļiem pārcēlās uz Lafajettes pilsētiņu Indiānas valstī, kur viņš strādā par grāmatvedi Folkswagen firmas pārstāvniecībā. K. Krūmiņš Grand Rapidos bija rosīgs baznīcas darbinieks un Vienības draudzes padomes priekšsēdis, bet viņa dzīves biedre bija dāmu komitejas priekšniece.

Latviešu Kultūras kursu noslēguma akts notika 28. augustā, pulkst. 7 vakarā Latviešu biedrības telpās. Kopsavilkumu par J. Raini un viņa darbiem sniedza skolotāja Z. Lapsiņa, Raiņa dzejas skandēja M. Vidnere-Ozoliņa, un par latviešu valodas nozīmi stāstīja skolot. M. Gaide, sniedzot arī pārskatu par kursu gaitu. Noslēgumā dejas un rotaļas.

Inž. Egons Radziņš pārcēlies uz dzīvi Kalifornijā, kur saistījies darbā „Convair Astronautics" sabiedrībā.

Grand Rapidu un apkārt. nes latviešu ev.-lut. draudzes dāmu komitejas organizētie bērnu svētki notika 16. augustā bērnu vasaras nometnē „Daugava" pie Vilku ezera. Svētkus ievadīja ar dievkalpojumu, kuŗu vadīja māc. Kr. Hermanis, bet svētrunu teica cand. theol. V. Fricsone. Dažus vārdus par Daugavas nometni un dzīvi tajā teica nometnes komandants Ivars Gaide. Spītējot lietum, nometnes laukumā braši defilēja bērnu svētku dalibnieki, veidojot dažādas kustību kombinācijas. Lietus dēļ mazliet bija jāgroza arī svētku programma, un ievadījums ar vingrošanas priekšnesumiem, dziesmām un dejām notika telpās. Visa atziniba jāizsaka šo priekšnesumu sagatavotājiem un izpildītājiem. Kad lietus piestāja, sākās dziva rosība ārā pie dažādām novietnēm un stendiem. Sevišķi visas nodarbības patika mazākajiem nometnes dalibniekiem, kas izpelnījās dažādas balvas un saldumus. Nodarbības pie stendiem bija veiksmīgi organizējis skolot. A. Bankovičs. Apmeklētāju bērnu svētk

Jānis Cīrulis

UZ GETINGENU PĒC GAISMAS

NO ATMIŅU KRĀJUMA „MŪZIKANTA PIEZĪMES"

VI

Apjautājos, vai viņa dzirdējusi par kādu latviešu bēgļu nometni vai organizāciju. Esot gan kādas bēgļu barakas pilsētas nomalē, bet vai tur dzīvojot arī latvieši, īsti nezinot. Varēšot ritu aiziet un pārliecināties.

Otrā dienā, Helēns pavadībā, patiešām tur satiku vairākus latviešus, kas pastāstīja, ka Getingenā esot nodibinājušies latviešu komiteja ar profesoru L. Šulcu kā priekšsēdi un pateica arī adresi. Devāmies uz turieni. Kaut arī bija svētdiena, tur tomēr dežurēja viena komitejas darbiniece. Pastāstīju, no kurienes un kāpēc ieradies. Lika reģistrēties un apjautājās, vai vēloties kādu pabalstu. Teicu, ka ne, bet labprāt satiktos ar profesoru L. Šulcu un izlūdzos viņa adresi. Ārā ejot Helena teica, ka viņai pirmo reizi bijusi izdevība dzirdēt kā skan latviešu valoda. Neesot nokērusi nevienu atsevišķu vārdu, izņemot profesoru un Šulcu. Lielijos, ka šī nu ir dzirdējusi vienu no skaistākām un visvecākām valodām, kas tuvu rada sanskritam. Pastāstīju, cik nu zināju par senprūšiem un leišiem, bet nepārsteidzu — viņa jau to zināja.

Gājām pie prof. Šulca, bet nesastapām mājās; esot izbraucis kaut kur ārpus pilsētas. Neko darīt. Klaiņājām pa Getingenu, un Helena par katru ievērojamāku celtni vienmēr zināja kaut ko interesantu pastāstīt. Pilsēta kara gados nebija neko cietusi, tikai īsi pirms kara beigām dzelzceļa stacijas rajonā nomestas dažas bumbas — par lielu pārsteigumu un izbīli visiem iedzīvotājiem.

„Tagad es jums parādīšu Getingenas „baigo namu", kuŗam arī dienas laikā neviena sieviete bez pavadoņa labprāt garām neies!" — teica Helēna, kad tuvojāmies kādam ielu krustojumam.

Jau par gabalu vārēja dzirdēt skaļu klaigāšanu un esmoņikas. Tūliņ pazinu krievus!

Tā bija liela, pelēka kazarmu ēka ar plašu, iežogotu laukumu priekšā, no vienas vietas apklāta plakātiem un lozungiem ar nevaikli mālētu „tēva un skolotāja" ģīmi virs durvīm. Sētvidū juku jukām jaucās vīrieši un sievietes, kuŗus rīkoja un kārtoja kāds politruks ar zilī - sarkanu cepuri galvā. Otrs tāds pats meimuroja apkārt uz zagta velosipēda, nekādi nevarēdams noturēties līdzsvarā. Citi garlaikodamies nīka pie žoga, noraudzīdamies steidzīgos garāmgājējos un pavadīdami tos ar jēlām piezīmēm. Arī mēs, īpaši Helena, saņēmām daudz īsti krievisku komplimentu, un labi, ka viņa tos nesaprata.

Tur bija sapulcināti krievu kara gūstekņi un „ostarbeiteri", kas gaidīja savu kārtu ceļojumam uz plašo dzimteni. Pa ģelam mājup sastapām vairākus automobiļus ar medaļotiem un skaļiem krievu virsniekiem. Krievu josla no Getingenas nebija visai tālu.

Pirmdienas rītā, labi izgulējies, tūliņ pēc brokastīm devos uz slimnīcu. Abas dāmas mani pavadīja un teicās atnākt apciemot. Saņēmis vislabākos novēlējumus, skīrāmies pie acu klīnikas durvīm. Devos iekšā.

Pieņemamā istabā jau sēdēja pulciņš slimnieku, kas gaidīja savu kārtu un arī es piemetos sola galā. Ienāca ļoti miliga izskata māsa, kas apjautpājās, vai kādam nevajaga steidzamu palīdzību, pamezdama skaistu aci uz manu pusi. Viņai teicu, ka esmu ieradies no Detmoldas un man ir vēstule profesoram Er. geletam.

Nebija ilgi jāgaida, kad mani jau aicināja profesora kabinetā. Viņš nopriecājās, ka viņa vecais draugs Dr. Pāpe joprojām spirgts un vesels, un tūliņ ķērās pie manas acs. Profesors apstiprināja Dr. Pāpes diagnozi un nodeva mani cita ārsta rokās, piebilzdams: „Nu, vēlāk redzēsim, ko ar jums iesākt"

Tas bija klīnikas vecākais ārsts, karavīra mundierī ar kāpteiņa zīmotnēm, Dr. Herders. Viņš ieveda mani paprāvā melni krāsotā telpā, kuŗai gar divām sienām atradās rinda dažādu aparātu. Pie tiem ar slimniekiem darbojās citi ārsti. Dr. Herders tikpat rūpīgi pārbaudīja manu aci, izprašņādams visus sīkumus, kad un kā esmu sajutis pirmos traucējumus. Vai nav bijis kāds pārkaitrinā. jums? Minēju savu skrējienu Berlīnē caur liesmām, pēc kuŗa kādā NSV mītnē man ilgi skaloja acis no pelniem. Viņa asistents visu rūpīgi pierakstīja. Aicināja arī studentus, kas pulcējās ap ārstiem, vienu pēc otra paraudzīties manā tīklenē, un todien mana acs kļuva par visu apbrīnošanas objektu.

Pamatīgi izmeklēja arī labo aci un to atrada vislabākā kārtībā. Beidzot pārbaudīja abu acu redzes apvārsni, krāsu izjūtu, visu atzīmējot uz papīra ar parastō vācu punktīgumu. Tā bija sakrājusies krietna čupiņa dažādu atzīmju, ar kuŗām un mani Dr. Herders devās pie profesora Ergeleta.

Kūpinādams pīpi ar ne visai aromatisku vācu tabaku, profesors uzmanīgi lasīja atzīmes. Pabeidzis, viņš jautāja:

(Turpinājums sekos)

VIJOLES, VĒŽI UN ORILLIJAS SKAISTĀ DABA

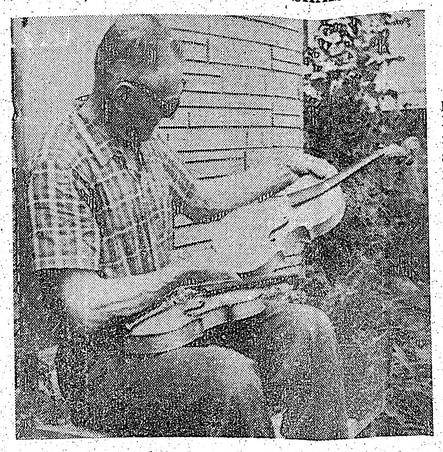

J. Brūniņš pārbauda savu jauno vijoli.

PIEZĪMES PAR VASARĪGU IZBRAUKUMU

Orillijā. Vasara tuvojas beigu cēlienam, bet skaistais laiks vilina brīvajā dabā — pie kāda ezera, upes vai kalnu strauta. Arī šo rindiņu rakstītājam laimējās uz pāris dienām izkļūt no pilsētas un pavadīt laiku Orillijas ezeru krastos vēžojot, makšķerējot un peldoties. Vispatikamākā nodarbība bija vēžošana. Šeit mums talkā nāca vijoļmeistars Jūlijs Brūniņš ar savu aiļu laivu un lietiškajiem padomiem. Istā vēžošana sākās tā ap pusnakti, kad ezers bija rāms un tik gluds kā spogulis. Pāris stundās bija saķerts tik daudz vēžu, ka neatlika nekas cits, kā doties mājup. Otrā rītā sākās vēžu tīrīšana un vārīšana, un tā ap pusdienas laiku tie jau bija nogaršojami.

Uzturoties Orillijā, bija izdevība arī pabūt J. Brūniņa darbnīcā un iepazīties ar viņa jaunākajām vijolēm. Vijoļmeistars šeit pagatavojis pavisam 30 vijoļu, kuŗas visas arī pārdotas, kā pats meistars izsakās — „par mērenu cenu". J. Brūniņš lēš, ka savā mūžā viņš pagatavojis ap 200 vijoļu. Katras vijoles pagatavošana prasot vismaz 100 darba stundu. Šo instrumentu taisīšanai esot nepieciešami eģles un kļavas dēlīši: virspusē egles, apakšdaļā kļavu koka. „Saprotams", saka J. Brūniņš, lai varētu pagatavot labu instrumentu, ir jāievēro daudzi faktori, kuŗu nav pamācību grāmatās." Mūsu tautietis vēl nodarbojas ar laivu taisīšanu un vaļas brīžos sev pagatavojis mēdību bisi.

Pēc tīri vai „zinātniskām" pārrunām, sekoja izbraukums uz Kučičinga ezeru, kuŗu ziemas mēnešos „okupējot" latviešu bļitkotāji, bet tagad tas kalpo tūristu priekam: ūdens slēpētājiem, motorlaivu īpašniekiem un peldētājiem, kuŗu šai jaukajā apkārtnē nav trūkums visu vasaru.

Aleksandrs Kalniņš.

Vēži un vēžotājas. No kr.: R. Semenova un J. Kalniņas. A. Kalniņa foto

CAURI TRIUMFA ARKAI

INDRAS GUBIŅAS FRANCIJAS CEĻOJUMA PIEZĪMES

II

Beidzot — stāvam tomēr pie pareizām durvīm. Un kad sēžam Revina kundzes dīvānā un dzeram tēju, tad netikamā meklēšana un taujāšana liekas tāds mazs jociņš. Revina kundze smejas — esot jāpierod pie frančiem. Viņi nav sevišķi pakalpīgi vienkārši slinkuma pēc. Iedomājos, kā man gāja Romā, kad pie Sv. Paula katedrāles gribēju nopirkt kādu grāmatu par šo vienreizēji skaisto vietu. Netālu no katedrāles bija mazs kiosks ar visādiem žurnāliem — prasiju, sprigans italiešu zēns purināja galvu: nē, viņiem tādas grāmatas neesot. Vai es gribot kādu modes žurnālu? Nē. Man nāca talkā saldējuma pārdevējs. Viņš saprata, ko vēlējos, un teica, ka tādas grāmatas pārdodot baznīcas otrā pusē — pagalmā. Sāku iet — laikam jau aplami. Itaļietis smiedamies skrēja man pakaļ, paņēma pie rokas un aizveda aiz katedrāles, atstādams savus saldējuma ratiņus vienā ielas malā.

Bet tā bija Itālijā. Francijā labi, ja parāda ar roku virzienu. Vēlāk, kad esam Parīzi jau kaut cik apskatījuši, konstatējam arī mēs, ka franči, kā jau piederas pie katras civilizētas viesmīlības kā punkts uz i. Vai man nav taisnība, Zvaigznes jaunkundz?"

Savādā kārtā likās, ka Gustavs pēkšņi sajūtas brīvāks pēc pelēkās sievas aiziešanas. Viņš atkal ar jūsmīgām mīlnieka acīm pielipa jaunajai aktrisei.

Tas Dzirnavam, kā redzams, sevišķi nepatika, un nokrekšķinājies viņš mēģināja tā uzmanību atkal pievērst sev: „Kaut ko mēs gaidīdami tomēr varētu darīt, pavisam lietderīgu un interesantu. Tu varētu izmēģināt savu dziedamo balsi, kā īsti tā piekļaujas džesa ritmiem. Varbūt šur tur mēs varētu iztikt bez palienētās profesionālās rikles. Kur tev ir klavieres?"

„Pie tām tu diemžēl nevari tikt, tās palika Latvijā," no Astrīdas acis nenovērsdams, atbildēja Gustavs.

„Bet patafons? Vai tev tās mūzikas kastes arī nav?"

Gustavs ar sarauktu pieri brīdi domāja, un jaunā aktrise paguva iespraukties starpā: „Interesanti, Deģa kungs, tas tiešām būtu ineresanti — dzirdēt jūs dziedam bez balss sintētiskās mūzikas pavadībā, kā līdzīgi Hakslejam jūs džesu kādreiz dēvējāt."

„Kaut kur tai kastei ir jābūt noliktai. Bet laikam man nebūs nevienas džesa plates," Gustavs beidzot paziņoja.

„Cik nožēlojami. Cik tas ir nožēlojami," Jēzups izdvesa tādā balsī, it kā aiz izmisuma viņš varētu plēst sev matus.

Astrīda, mīklaini smaidīdama, paskatījās te vienā, te otrā virzienī un piepeši ierosināja: „Tu viegli mums varētu izlīdzēt, Jēzup. Cik laika tas tev gan prasītu — aizdrāzties līdz tuvākajam plašu veikalam ar savu Jaguāru. Tu esi Holivūdā viens no visātrākajiem braucējiem."

„Patiesi — tev taisnība. Pēc piecām minūtēm es būtu atpakaļ. Un mūsu pēdējā filmā „Zelta bungas" bija Parīzes iedzīvotāji pie tā pieraduši, tie pasteidzas milētājiem garām, neveltot pat skatu. Skūpstīšanās rekordu vietas, protams, ir parki. Tur vai ik uz soliņa sēd kāds pārītis un nodarbojas ar šo sportu. Pārsteidz, ka skūpstīšanos citīgi bez jauniešiem piekopj arī dāmas krietni gados, par vīriešiem jau nav jābrīnās — tie nekad nenoveco!

Luksemburgu dārzs sadalīts divi daļās, pirmajā — lielākā — atrodas pils un dīķis, daudzas skulptūras, rotaļu laukumi un daudz tukšu puķu podu, otrā — mazākā — ir klusums, lieli kastaņi, apcirpti ģeometriskās figūrās, strūklakas, soliņi un nesaskaitāmi pāriši, kas skūpstās.

Parīzes dzīve ir ļoti dārga, nedrīkst nemaz runājot par uzdzīvi. Bēdīgi konstatējām, ka mūsu čeku grāmatiņa kļuvusi gaužām plāna. Skaitījām frankus, pārcēlām tos dolaros un otrādi — bet rezultāts tomēr bija tas pats: jādzīvo taupīgi, lai tiktu atpakaļ uz Kanadu. Tā arī nolēmām, būsim ļoti prātīgi, nepirksim ne smaržas, ne ko citu, tikai dzīvosim. No rīta diezgan ilgi gulējām, jo vakari allaž ievilkās rītā. Tādēļ nolēmām taupīdami neēst brokastis. Devāmies uz Aleksandra III tiltu, kas pats par sevi ir apbrīnošanas vērts, un turpat tā pakājē atrodas Lielā un Mazā pils, kuŗās tagad ir mākslas izstādes. Kad tās izstaigājam, ir jau turpat divpadsmit, un nu mēs steidzīgi vien dodamies meklēt kaut kur restorānu.

Esam Parīzes dārgākā rajonā, bet mēs to vēl īsti neapzinājāmies, tādēļ gājām tikai pirmajā restorānā iekšā. Tas atradās Elizejas laukos, skaists, koku apņemts dārzs, kuŗā mēs nosēžamies pie balti klāta galdiņa un vērojam, kā sulaiņi klāj galdus. Viens man pasniedz krēslu, otrs paņem mēteli, trešais jau dod ēdienu karti un ceturtais gaida uz rīkojumu. No tā vien spriežam, ka būsim ienākuši aplamā vietā, jo no Ņujorkas glaunā lidosas restorāna mācījāmies, ka par sulaiņiem jāmaksā barga nauda — proti, mēs Ņujorkā ēdām sviestmaizītes par deviņiem dolariem! Izvēlamies ēdienu, seko jautājums, ko mēs dzersim. Virs pasūtīna vīnu. — esam taču Parīzē! — bet man gribas kādu „kolu", viņiem tās nav — esot minerālūdens. Pasūtinu to pašu, jo Itālijas minerālūdeņi tiešām bija veldzējoši, dzirkstīgi un garšīgi. Kad nu atnes pasūtināto, sulainis pakalpīgi atkorķē pudeli un ielej man glāzē skaidru ūdeni.

Tikko esam sākuši pusdienot, restorāna dārzā sanāk kungi. Nosmejamies, ka izskatās pēc ministriem. Ap viņiem sastājās sulaiņu bars, un mēs netraucēti varējām paēst ne visai bagātīgo maltīti. Kad bijām beiguši, saņēmām rēķinu. Bijām jau sagatavojušies uz kaut ko pasakainu, tomēr daudzie tūkstoši gaidīto pārspēja. Kad atstājām skaisto, glauno dārzu, man paspruka vaļā smiekli, jo īstenībā — mēs nemaz paēduši nebijām, tikai tā ieēduši, un — mēs taču bijām nolēmuši taupīt! Pagājām dažus soļus Sēnas virzienā, un pēkšņi man kļuva skaidrs, ka patiešām esam pusdienojuši kopā ar ministriem, jo tepat atradās Ministrijas nams. Tad arī samaksājām kā ministri!

Dienu lielāko daļu pavadījām galerijās, baznīcās un arī parkos. Dziļu pārdzīvojumu guvu Sēnt Šapellē (Sainte Chapelle) un Parīzes Dievmātes katdrālē (Notre Dame). Sēnt Šapelle ir Tiesas namu apņemtā pagalmā, no ārpuses nemaz neredzama, bet augsta divstāvu baznīca ar bezgala skaistiem logiem. Gaisma, krītot caur zilām, sarkanām rūtītēm, rada nereālu iespaidu. Kaut gan baznīcai logi ir visapkārt un tie tiešām ir lieli, telpā valda mistiska krēsla. Tāda pati krēsla ir Dievmātes katedrālē, kaut gan tā ir nesamērojami lielāka par Sēnt Šapelli.

(Nobeigums 8. lpp.)

FILMU Pasaule

Vācu filmu sabiedrība „Gloria" piedāvājusi kontraktu slavenajai dziedātājai Marija Kallasai filmā „Prima Donna"; Kallasa piedāvājumu vēl pārdomā.

☆

Holivūdā klīst baumas, ka Marlons Brando tēlošot galveno lomu mūzikālajā rēvijā „West Side Story", kuŗu iecerēts filmēt vistuvākā nākotnē.

☆

Karolla Beikera, kas kļuva slavena jau ar savu pirmo filmu „Baby Doll", tagad saistīta Paramount studijas nākošajai filmai „But Not For Me".

☆

Filmzvaigzne Džeina Mansfilda ieradusies Anglijā, kur tā piedalīsies filmas „Two Hot To Handle" uzņemšanā.

☆

Vankuveras internacionālajā filmu festivālā, kas noslēdzās pagājušajā nedēļā, godalgotas brītu, poļu un japāņu filmas. Tās ir: „A Soho Story" (britu), „Two Men and a Wardrobe" (poļu) un „The Story of Small and Big Kids" (japāņu).

Teodors Zeltiņš

DEGUNS

SKATUVES NOVELE

(8. turpinājums)

Jēzups neapstādamies turpināja: „Tā filmā tev arī nemaz nav vajadzīga. Tev tikai jāplāta mute, un dziedamo nodziedās cits. Šai vajadzībai mums ir jau labi izstrādāta un iepraktizēta tehnika. Bet klausies tālāk. Tev krogos nav gluži nekādas atsaucības. Jo krogi nav opera — pats saproti. Tur vajadziga pavisam citāda dziedāšana, satrakotu džesa ritmu pavadībā. Bet tu to nesaproti un negribi saprast. Tādēļ sarūgtināts un galīgi izmisis pievienojies gangsteŗu bandai. Tava drosme un izveicība aug no dienas dienā, līdz kļūst par visas bandas vadoni. Bet tevi kāds skauģis nodod, tu nokļūsti cietumā. Tak pasaulē nav vēl uzbūvēts cietums, no kuŗa tu nespētu izkļūt. Ar maizē paslēptu dinamitu uzspridzini cietuma durvis un esi laukā. Tu atkal klīsti pa krogiem, bet šoreiz ar naudu kabatā. Tur beidzot tev laimējas satikt kādu džesa dziedātāju, kuŗā tu iemīlies no pirmā acu uzmetiena. Un viņa tev atver acis, kas ir tava īstā karjēra, kāds džesā ir daiļums un mežonīgi sabangotu kaislību okeans. Tu pēkšņi kļūsti par visu dievinātu džesa dziedoni, un tev tiek piedoti visi tumšās pagātnes grēki."

„Jā, to es varētu — bez balss es padziedāt varētu," smīnēja Gustavs.

„Un tu arī iemācīsies dejot, par to es galvoju. Mums šādam nolūkam ir pirmklasigi skolotāji," drošināja viņu vēl Dzirnavs.

Bet Alma, nopietni vilusies, grozīja galvu: „Dzirnava kungs, tad tāda, tik tiešām tāda ir jūsu jaunā lieliskā filma? Es biju domājusi . . ."

„Tādai ir jābūt katrai filmai, lai tautā tai būtu vajadzīgie panākumi, lai tā mums nopelnītu miljonus. Un miljonu pelnīšana — lūdzu — nebūt nav maza māksla," pašapzinīgas pārliecības pilnā balsi apgalvoja Jēzups.

Astrīda ziņkārīga skatījās Gustavā: „Deģa kungs. un jūs? Ko jūs par visu to domājat? Par savu jaumo lomu un manu? Jo es bez šaubām tur būšu tā valdzinošā džesa dziedone, kas atver jums acis."

„Un kuŗā man būtu jāiemīlas no pirmā acu skatiena, ja es to nebūtu paguvis jau tagad," Gustavs šķelmīgi piemiedza aci.

Tas Astrīdai diez kā nepatika: „Man liekas, es jautāju jums par filmas scēnariju."

Gustavs paskatījās lielīgi izslietajā, bet pamazajā Jēzupa augumā, pašpārliecinātajās acīs un mēģināja sacīt ar ļoti nopietnu seju: „Kas man tur būtu ko teikt, kur strādājis tik ģeniāls mākslinieks kā Jēzups Dzirnavs. Jo viņa vārds, kā zināms, ir marka pati par sevi."

Astrīda savilka muti nicīgā čokurā kā tikko paplaukšu neļķes pumpuru: „Es to gan nedomāju, nekad to necerēju — dzirdēt no jums ko tādu — tādu nepelnītu uzslavu."

Toties Dzirnavs smaidīja ar visu balto un apaļīgo seju kā laimīgais runcis: „Kā redzi, tad viņš ir nācis pie prāta un mainījes. Mūsu Gustavs Deģs ir laimīgi mainījies uz labo pusi. Tas tiešām ir vareni, mēs saderēsim abi kopā kā cimds ar roku. Bet pagaidi, kad tu pats scēnariju pārlasīsi. Tu atradīsi tur gluži vai supernaturālistiskas detaļas. Es īsuma labad tām pārslīdēju pāri, tikai galveno, pašu galveno pateicu."

„Man pilnīgi pietiek, lai zinātu, kas un kā," Gustavs apturēja daiļrunīgā režisora sajūsmas plūdus. „Kā rādās, tad būs darījums, kas prasītos pēc kāda stipráka malka, piemēram, franču konjaka. Bet šādas mantas mums laikam mājās nebūs . . ."

„Gust, tu taču nebūsi sācis arī dzert?" smaidīdama šķita brīnāmies Alma.

Bet konjaka tikotājs atsmēja: „Kā redzi, man pamazām ir jāsāk pieradināties pie stipri spēcīgām lietām. Man taču bez balss būs jātēlo dziedonis, bez drosmes bandīts, cietumnieks un mīlētājs vienā reizē. Vai domā, tas būtu iespējams bez kāda dziedīnātāja malka dvēseles noskalošanai?"

Dzirnavs likās nesapratis viņa ironiju: „Jā, spriegums tev tiešām būt jāiztur. Es likšu tev būt kā uzvilktai atsperei, no dienas dienā, no nedējas nedējā."

„Lūk, tādēļ vismaz tad derētu tase uzmundrinošas kafijas," un Gustavs jautādams paskatījās pelēkajā sievā.

Viņa, kā pēkšņi ko atcerējusies, piecēlās no atzveltnes krēsla, kur vērodama bija sēdējusi ar savādi mainīgus ejas izteiksmi: „Mīlie ciemiņi, piedodiet. Es biju pavisam aizmirsusi, ka mums nav mājās kafijas."

„Iztiksim, kundze. Tā nav tik svarīga lieta, par ko jums vajadzētu uztraukties. Bez tam, man kafijas dzeršanai šodien patiesi nav laika," mierinādams atmāja tai režisors, iemezdams acis rokas pulkstenī.

„Nē, bez kafijas es projām jūs nelaidīšu. Man tikai jāaizskrien līdz stūŗa pārtikas veikalam. Tas ir tepat, pavisam tuvu, pāris minūtes, tūliņ es būšu atpakaļ," un Alma steidzās projām ar tādu skubu, it kā tai vajadzētu pabūt britiņu vienatnē, izdomāt līdz galam kādu uzmācīgu domu.

„Pagaidiet, kundze, tad es ar mašīnu, tas būs daudz ātrāk," Jēzups mēģināja steigties aizgājējai pakaļ un gribēja aizturēt, bet palika nepanācis pie durvīm stāvam un paguva vairs tikai noplātīt rokas.

„Sievietes paliek sievietes, ko tur lai dara. Kad mājas gods ir jāglābj, tās velti pūlēties aizturēt. Un kafija piederas pie katras civilizētas viesmīlības kā punkts uz i. Vai man nav taisnība, Zvaigznes jaunkundz?"

Savādā kārtā likās, ka Gustavs pēkšņi sajūtas brīvāks pēc pelēkās sievas aiziešanas. Viņš atkal ar jūsmīgām mīlnieka acīm pielipa jaunajai aktrisei.

Tas Dzirnavam, kā redzams, sevišķi nepatika, un nokrekšķinājies viņš mēģināja tā uzmanību atkal pievērst sev: „Kaut ko mēs gaidīdami tomēr varētu darīt, pavisam lietderīgu un interesantu. Tu varētu izmēģināt savu dziedamo balsi, kā īsti tā piekļaujas džesa ritmiem. Varbūt šur tur mēs varētu iztikt bez palienētās profesionālās rikles. Kur tev ir klavieres?"

„Pie tām tu diemžēl nevari tikt, tās palika Latvijā," no Astrīdas acis nenovērsdams, atbildēja Gustavs.

„Bet patafons? Vai tev tās mūzikas kastes arī nav?"

Gustavs ar sarauktu pieri brīdi domāja, un jaunā aktrise paguva iespraukties starpā: „Interesanti, Deģa kungs, tas tiešām būtu ineresanti — dzirdēt jūs dziedam bez balss sintētiskās mūzikas pavadībā, kā līdzīgi Hakslejam jūs džesu kādreiz dēvējāt."

„Kaut kur tai kastei ir jābūt noliktai. Bet laikam man nebūs nevienas džesa plates," Gustavs beidzot paziņoja.

„Cik nožēlojami. Cik tas ir nožēlojami," Jēzups izdvesa tādā balsī, it kā aiz izmisuma viņš varētu plēst sev matus.

Astrīda, mīklaini smaidīdama, paskatījās te vienā, te otrā virzienī un piepeši ierosināja: „Tu viegli mums varētu izlīdzēt, Jēzup. Cik laika tas tev gan prasītu — aizdrāzties līdz tuvākajam plašu veikalam ar savu Jaguāru. Tu esi Holivūdā viens no visātrākajiem braucējiem."

„Patiesi — tev taisnība. Pēc piecām minūtēm es būtu atpakaļ. Un mūsu pēdējā filmā „Zelta bungas" bija pāris slavenu grāvēju. Vai tu tos neesi dzirdējis, Gust?" jautāja Dzirnavs.

„Man nav ne jausmas."

„Tad pēdējais laiks tev būtu ar tiem iepazities. Bet kā lai es atstāju jūs abus vienus? Varbūt Gustavs — vai, Astrīda, tu — gribētu braukt man līdzi," minstinājās režisors.

Jaunā, skaistā aktrise koķeti paskatījās Gustavā, tad skaļi un izaicinoši iesmējās: „Jēzup, vai tu tiešām Deģa kungu tik maz vēl pazīsti. Turklāt viņš taču ir precēts cilvēks un apskaužami uzticīgs vīrs."

„Jā, tāds viņš ir bijis, es zinu. Bet tagad, kad Gusts pēc operācijas mums sagādā pārsteigumu pēc pārsteiguma, es bīstos . . ."

„Jēzup, no kā tad īsti? Man vajadzētu gandriz vai apvainoties. Es mēģinu, es esmu tikai mēģinājis piemēroties jums, ne vairāk, omuliga mēļotāja balsī atjokoja Gustavs.

„Lūk, tieši tādēļ man iemeslu bažām būtu pietiekami. Bet katrā gadījumā paturi prātā, ka es pret Astrīdu neesmu vienaldzīgs. Un tam, kas nenotiek skatītāju priekšā, var būt pavisam citāda nozīme un iemesls." Ar reizē pusjocīgu, reizē pusnopietnu seju viņu vēl nobrīdināja Jēzups, grasīdamies tomēr iet „Es eju, bet būšu atpakaļ ātrāk nekā varbūt jūs domājat . . ."

„Tā beidzot," un Astrīda noskatijās ar dzēlīgu, gandrīz vai nicinātāju skatienu baltajā žaketē un zilajās, biksēs, kas pazuda durvīs. „Un nu, Deģa kungs, jums vairs nebūtu nekādas vajadzības izlikties, ka tiešām šo viņa savārstījumu apbrīnojat. Es nevaru pieņemt par patiesu arī jūsu interesi par džesu."

Gustavs izpēma no paciņas cigareti, nezinīga pētītāja acim skatīdamies jaunajā aktrisē, brīdi to pirkstos pavilināja, tad aizdedzināja, izpūta pirmo, krūtis dziļi ievilkto dūmu un sacija: „Vai tas jums liekas tik savādi? Jūs pati šai kaucošajā pasaulē tak laikam esat jau iedzīvojusies? Jā, kādēļ arī es to nevarētu?"

„Man tā ir pagaidām bijusi vienīgi nepieciešamība, kādu — daudz nopietnāku mērķu īstenošanai."

„Varbūt arī man tas viss ir kļuvis tagad par nepieciešamību."

„Taču ne naudas, ne visas tās izslavētās lielmanības dēļ?" jautāja Astrīda. „Man vienkārši grūti iedomāties, ka jūs tik tālu būtu spējīgs pārmainīties."

Šķietami neietekmēts, Gustavs vienaldzīgi paraustīja plecus: „Ja atmiņa nevil, tad jūs gan pati mani vilinājāt"

(Turpinājums sekos)

ZACLBURGAS SVĒTKU

AUSTRAS AUGENBERGAS VĒSTU

Burvīgajā Mocarta pilsētā Zalcburgā ir atkal gadskārtējās svētku spēles! Jau stacijā svētku viesus sveic dažādu valstu karogi un laipnas sejas; patstingrie muitas ierēdņi negrib redzēt nevienu svētku apmeklētāju ceļa somu. — Mazu dīsonanci svētku noskaņojumā ienesa festivāla mākslinieciskā vadītāja dirigenta Herb. fon Karajana neierašanās uz festivāla atklāšanu. Svētku rikotāji kurnēja, par to rakstīja arī avīzes. Bet festivāls sniedza tik daudz interesanta, ka apmeklētāji to drīz aizmirsa.

Bija laime redzēt parasti diezgan lietaino Zalcburgu staroju-šā saules gaismā, kas vēl pavairoja tās burvību. Bet šīs saulainās dienas Zalcburga samaksāja vēlāk ar bargu negaisu un plūdu briesmām.

Zalcburgas festivāls šogad sniedza 6 operas, to starpā arī Heimo Erbses operu „Julietta", kas šogad Zalcburgā piedzivoja savu pirmuzvedumu. Pārējās operas bija Mocarta „Burvju flauta" un Cosi fan tutte", Haidna „Die Welt auf dem Mond", Rich. Strausa „Die schweigsame Frau" un Gluka „Orfejs un Euridike".

Visiespaidīgākais bija veclaicīgās Gluka operas „Orfejs un Euridike" inscenējums. Bija tiešām jāapbrīno režisora Osk. Fr. Schuha un dekorātora Kaspara Nehera fantazija. Inscenējums moderns, bet gaumīgs, bez Baireutas Vilanda Vagnera pārspīlējumiem. Uzvedumam režisors bija izmantojis lielisku dabisku dekorāciju — Zalcburgas „Mūka kalna" (Mönchsberg) stāvo, klinšaino masīvu ar tam iecirstajām arkādēm kā skatuves fonu. Līdz ar to opera radīja it kā brīvdabas izrādes iespaidu. Sevišķi izteiksmīgs bija Tartara (apakšzemes valsts) skats, kur no Mönchsberga nīšās novietoto fūriju sarkaniem tērpiem un sarkanām lentēm uz kalna tumšā fona un īpatō apgaismojumu režisors radīja plīvinošos liesmu efektu. Tiešām neaizmirstama, baiga apakšzemes valsts aina! Elizijas lauku aina turpretim staroja paradīziskā zeltainā gaismā, uz kuŗas fona izcēlās solistu tērpi sniega baltumā. Operas mūzikālā puse bija uzticēta dirigentam Herb. fon Karajanam; viņa iestudējums noslīpēts līdz pēdējai detaļai, augstākā mērā izteksmīgs. Par to nav ko brīnīties, jo Karajana rokās atradās tādš brīnišķīgs, smalks instruments kā Vīnes filharmoniskais orķestris, Vīnes operas 3 pirmklasīgi solisti Simionato ar savu (Orfejs), Senas Jū rais soprāns (Et Graciella Skinti (A panāktu viengabal cigāku iespaidu, Ka dza šo operu bez Klausoties Karajan jumā, publika varēja brīnot šimī vecajā o tās mūzikālās vērtī kas citā izpildījumā ram bija likusies ciga un vienmuļa, koja ar aizturētu ras beigās sarikoj kiem īstas ovācijas dalījās arī Vīnes o Bija izdeviba nok Rich. Strausa schweigsame Frau' dzot, Strausam, l vecumā bija tieksm atpakaļ uz nostaig mākslinieciskās r mu ar smaidošu, apdvēstu skatu: t operas bija Mocarta „Burvju flauta" un Cosi fan tutte", Haidna „Die Welt auf dem Mond", Rich. Strausa „Die schweigsame Frau" un Gluka „Orfejs un Euridike". Visiespaidīgākais bija veclaicīgās Gluka operas „Orfejs un Euridike" inscenējums. Bija tiešām jāapbrīno režisora Osk. Fr. Schuha un dekorātora Kaspara Nehera fantazija. Inscenējums moderns, bet gaumīgs, bez Baireutas Vilanda Vagnera pārspīlējumiem. Uzvedumam režisors bija izmantojis lielisku dabisku dekorāciju — Zalcburgas „Mūka kalna" (Mönchsberg) stāvo, klinšaino masīvu ar tam iecirstajām arkādēm kā skatuves fonu. Līdz ar to opera radīja it kā brīvdabas izrādes iespaidu. Sevišķi izteiksmīgs bija Tartara (apakšzemes valsts) skats, kur no Mönchsberga nīšās novietoto fūriju sarkaniem tērpiem un sarkanām lentēm uz kalna tumšā fona un īpatō apgaismojumu režisors radīja plīvinošos liesmu efektu. Tiešām neaizmirstama, baiga apakšzemes valsts aina! Elizijas lauku aina turpretim staroja paradīziskā zeltainā gaismā, uz kuŗas fona izcēlās solistu tērpi sniega baltumā. Operas mūzikālā puse bija uzticēta dirigentam Herb. fon Karajanam; viņa iestudējums noslīpēts līdz pēdējai detaļai, augstākā mērā izteksmīgs. Par to nav ko brīnīties, jo Karajana rokās atradās tādš brīnišķīgs, smalks instruments kā Vīnes filharmoniskais orķestris, Vīnes operas 3 pirmklasīgi solisti Simionato ar savu (Orfejs), Senas Jū rais soprāns (Et Graciella Skinti (A panāktu viengabal cigāku iespaidu, Ka dza šo operu bez Klausoties Karajan jumā, publika varēja brīnot šimī vecajā o tās mūzikālās vērtī kas citā izpildījumā ram bija likusies ciga un vienmuļa, koja ar aizturētu ras beigās sarikoj kiem īstas ovācijas dalījās arī Vīnes o Bija izdeviba nok Rich. Strausa schweigsame Frau' dzot, Strausam, l vecumā bija tieksm atpakaļ uz nostaig mākslinieciskās r mu ar smaidošu, apdvēstu skatu: t

Irma Grebzde

SVEICINĀTA RĪG SVEICINĀTAS MĀJA

ATMIŅU STĀSTS

(10. turpinājums)

Asinis ar joni saskrien man vaigos, kad Aust tiesi pagriežas un aiziet. Viņa tuvojas gaidītajam soli un pasmaida. Austra prot brīnumjauki smaidī nis to pētīgi uzlūko. Nu viņš redz, ka Cecīlijai n lapsas apkakles, ne smalka, operai piemērota ģēr Nu viņš redz! Man par lielu brīnumu, jaunekļis draudzenei roku un iebāž kladi kabatā. Viņi runā veci paziņas. Traks! Ir gan tai Austrai drosme! tā, tad man arī jāvirzās uz to pusi. Austra jau roku un, kad pieeju, iepazīstina —: „Silzieda kungs Silzieda kungs! Jādomā, ka šoreiz tas ir pareizs Arnis brīdi pievērš man. Smalki savilcis lūpas izrunā vārdus ļoti uzsvērti un skaidri.

„Jauki iepazities, ļoti patikami. Jūs, laikam, b griežaties šai mākslas templī dziedināt dvēseli pie kas avotiem —?"

Mākslas templī dziedināt dvēseli! Šāda valod izraisa smieklus, bet kā tu smiesies svešam cil acīs? Es novēršos, un pāri Austrai nu līst šie m avoti—. Arnis mani vairs neinteresē. Būtu nu kāut ko vienkāršu un skaistu. Grābstās mākoņos esmu pārliecināta, ka mūsu Arnis ir kāds neatzīt nieks.

Drīz mēs pamanām, ka priekšelpā vairs nav na cilvēka. Ejam uz ģērbtuvi. Arnis runā par sc du zālē, kur dzirdamība un redzamība esot vis Rau, kāds bagātnieks. Mēs pat neieminamies, kā besīs mums jākāpj to dvēseli dziedināt. Norunājam brīdi satikties un šķiramies.

„Sprukstiņš gan —" Austras spriedums ir bu

„Nebija vērts papiru niekot un rakstīt —"

Nopukojušās, ka Arnis nav tāds sirsnīgs v zēns, kādu to esam iedomājušās, kāpjam galerij

Jau atskan instrumentu sadziedāšanās, mēs žam abas plecus kopā un apklustam.

ARKAI

OJUMA PIEZĪMES

i pieraētājiem
. Skūprotams,
soliņa
arbojas
a skūpniešiem
i gados,
ābrīnās
sadalīts
lielākā
s, dauaukumi
odu, otims, lietriskās
un neēstās.
rga, nezivi. Bēsūsu čegaužām
us, pārtrādi —
ēja tas
ai tiktu
arī notigi, neko citu,
diezgan
allaž ieām tauDevāIII tiltu,
brīnošapakaļē
pils, kuizstādes.
jau turmēs steiklēt kaut

rajonā,
apzinājāpirmajā
atradās
koku apnosēžaldiņa un
i galdus.
ēšlu, otrs
jau dod
ais gaida
en sprieuši aplakas glauācējāmies,
jāmaksā
mēs Nuzītes par
zvēlamies
s, ko mēs
a vīnu —
bet man
iem tās
dens. Paalijas mia veldzēšigi. Kad
lainis pa
un ielej
eni.
pusdienot,
āk kungi.
katās pēc
n sastājās

grāvēju. Vai tu tos neesi dzirdējis, Gust?"
navs.
av ne jausmas."
dējais laiks tev būtu ar tiem iepazities. Bet
stāju jūs abus vienus? Varbūt Gustavs —
tu — gribētu braukt man līdzi," minstinā-

kaistā aktrise koķeti paskatījās Gustavā, tad
cinoši iesmējās: „Jēzup, vai tu tiešām Deģa
naz vēl pazisti. Turklāt viņš tačū ir precēts
apskaužami uzticīgs vīrs."
s viņš ir bijis, es zinu. Bet tagad, kad Gusts
jas mums sagādā pārsteigumu pēc pārsteistos . . ."
:no kā tad īsti? Man vajadzētu gandrīz vai
Es mēģinu, es esmu tikai mēģinājis piemēne vairāk, omuliga mēļotāja balsi atjokoja

iši tādēļ man iemeslu bažām būtu pietiatrā gadījumā paturi prātā, ka es pret Astvienaldzīgs. Un tam, kas nenotiek skatītāju
būt pavisam citāda nozīme un iemesls." Ar
igu, reizē pusnopietnu seju viņu vēl nobrīdi.
k nekā varbūt jūs domājat . . ."
dzot," un Astrīda noskatījās ar dzēligu, gancinātāju skatienu baltajā žaketē un zilajās,
pazuda durvīs. „Un nu, Deģa kungs, jums
tu nekādas vajadzības izlikties, ka tiešām
vārstījumu apbrīnojat. Es nevaru pieņemt
arī jūsu interesi par dzesu."
s izņēma no paciņas cigareti, nezinīga pētītātidamies jaunajā aktrisē, brīdi to pirkstos
tad aizdedzināja, izpūta pirmo, krūtīs dziļi
nu un sacīja: „Vai tas jums liekas tik savādi?
ai kaucošajā pasaulē tak laikam esat jau
s? Jā, kādēļ arī es to nevarētu?"
tā ir pagaidām bijusi vienīgi nepiecešamība,
udz nopietnāku mērķu īstenošanai."
t arī man tas viss ir kļuvis tagad par ne-
ī."
ne naudas, ne visas tās izslavētās lielmanības
ia Astrīda. „Man vienkārši grūti iedomāties,
tālu būtu spējīgs pārmainīties."
ni neietekmēts. Gustavs vienaldzīgi paraustī.Ja atmiņa neviļ, tad jūs gan pati mani vi-

(Turpinājums sekos)

ZAĻBURGAS SVĒTKU SPĒĻU IESPAIDI

AUSTRAS AUGENBERGAS VĒSTULE LA NO RIETUMVĀCIJAS

Burvīgajā Mocarta pilsētā Zalcburgā ir atkal gadskārtējās svētku spēles! Jau stacijā svētku viesus sveic dažādu valstu karogi un laipnas sejas; pat stingrie muitas ierēdņi negrib redzēt nevienu svētku apmeklētāju ceļa somu. — Mazu disonanci svētku noskaņojumā ienesa festivāla mākslinieciskā vadītāja diriģenta Herb. fon Karajana neierašanās uz festivāla atklāšanu. Svētku rīkotāji kurnēja, par to rakstīja arī avizes. Bet festivāls sniedza tik daudz interesanta, ka apmeklētāji to drīz aizmirsa.

Bija laime redzēt parasti diezgan lietaino Zalcburgu starojošā saules gaismā, kas vēl pavairoja tās burvību. Bet šīs saulainās dienas Zalcburgā samaksāja vēlāk ar bargu negaisu un plūdu briesmām.

Zalcburgas festivāls šogad sniedza 6 operas, to starpā arī Heimo Erbses operu „Julietta", kas šogad Zalcburgā piedzīvoja savu pirmuzvedumu. Pārējās operas bija Mocarta „Burvju flauta" un Cosi fan tutte", Haidna „Die Welt auf dem Mond", Rich. Strausa „Die schweigsame Frau" un Gluka „Orfejs un Euridike".

Visiespaidīgākais bija veclaicīgās Gluka operas „Orfejs un Euridike" inscenējums. Šīja tiešām jāapbrīno režisora Osk. Fr. Schuha un dekorātora Kaspara Nehera fantazija. Inscenējums moderns, bet gaumīgs, bez Bairetas Vilanda Vagnera pārspīlējumiem. Uzvedumam režisors bija izmantojis lielisku dabisku dekorāciju — Zalcburgas „Mūka kalna" (Mönchsberg) stāvo, klinšaino masīvu ar tam iecirstajām arkādēm kā skatuves fonu. Līdz ar to opera radīja it kā brīvdabas izrādes iespaidu. Seviški izteiksmīgs bija Tartara (apakšzemes valsts) skats, kur no Mönchsberga nīšās novietoto fūriju sarkaniem tērpiem un sarkanām lentēm uz kalna tumšā fona un īpato apgaismojumu režisors radīja pliņošos liesmu efektu. Tiešām neaizmirstama, baiga apakšzemes valsts aina! Elīzijas lauku aina turpretim staroja paradīziskā zeltainā gaismā, uz kuras fona izcēlās solistu tērpi sniega baltumā. Operas mūzikālā puse bija uzticēta diriģentam Herb. fon Karajanam; viņa iestudējums noslīpēts līdz pēdējai detaļai, augstākā mērā izteiksmīgs. Par to nav ko brīnīties, jo Karajana rokās atradās tāds brīnišķīgs, smalks instruments kā Vines filharmoniskais orķestris, Vīnes operas koris un 3 pirmklasīgi solisti: Džuljeta Simionato ar savu sulīgo altu (Orfejs), Senas Jurinakas dzidrais soprāns (Euridike) un Graciella Skinti (Amors). Lai panāktu viengabalaināku, spēcīgāku iespaidu, Karajans sniedza šo operu bez starpbrīžiem. Klausoties Karajana interpretējumā, publika varēja tiešām apbrīnot šinī vecajā operā paslēptās mūzikālās vērtības. Operai, kas citā izpildījumā vienam otram bija likusies pārāk veclaicīga un vienmuļa, klausītāji sekoja ar aizturētu elpu un opera beigās sarīkoja mākslinieciskam īstas ovācijas. Izrādē piedalījās arī Vines operas balets.

Bija izdeviba noklausities arī Rich. Strausa operu „Die schweigsame Frau". Acīm redzot, Strausam, līdzīgi Verdi, vecumā bija tieksme raudzīties atpakaļ uz nostalģēto dzīves un mākslinieciskās radīšanas posmu ar smaidošu, gaiša humora apdvestu skatu: tādēļ pēc dramatisma piesātinātām operām (piemēram, „Salomes") ir radusies šī viņa komiskā opera. Operas libretu pēc Bena Džonsona oriģināla ir pārstrādājis ievērojamais rakstnieks Stefans Cveigs. Rež. Günters Rennerts, kas ir pazīstams ar saviem interesantiem uzvedumiem, arī šoreiz sniedza atjautīgu inscenējumu, kurā sprēgāja un laistījās humora dzirkstis un nebija nevienas tukšas, garlaicīgas vietas. Solisti (to starpā tādi pazīstami vārdi kā Hanss Hotters u. c) bija katrs savā vietā — ir dziedājumā, ir dzīvajā spēlē; vienīgi galvenās sieviešu lomas tēlotājas Hildes Güden balsī no sākuma bija manāma neliela indispozicija. Šī loma ir bijusi domāta Marijai Čebotari un dziedātājai uzstāda ļoti augstas prasības. Rich. Strausa operas vispāri ir ciets rieksts visiem — solistiem, orķestrim un režisoram. Opera „Die schweigsame Frau" kļūst seviški interesanta tādēļ, ka tās varoņi ir — aktieri, kas arī uz skatuves spēlē teātri, un tā šis operas izrāde kļūst it kā par „teātri teātrī" (līdzīgs motīvs ir arī Strausa „Ariadnē Naksas salā"). Vines filharmonisko orķestri šinī operā vadīja Kārlis Böms, viens no labākajiem Strausa operu diriģentiem, kas ir diriģējis šo operu jau tās pirmizrādē Dresdenē. Viņš diriģēja uzmanīgi, temperamentīgi, izcelot visas šai operā slēptās mūzikālās vērtības. Interesanti ir atzīmēt, ka kopš 1935. g. šo operu Vācijā vairs neuzveda „rasisku motīvu dēļ"!

Sakarā ar Joz. Haidna 150 g. nāves atceri Zalcburgas festivāls sniedza arī viņa pazīstamo operu „Die Welt auf dem Mond" ar Goldoni tekstu, — ļoti piemērotu mūsu „sputniku" laikmetam. Operas vācu valodā radītā versija esot atrasta tikai nesen (itāliešu valodā uzrakstītā versija bija pazistama jau agrāk).

Haidns nav pazīstams kā operu komponists; spriežot pēc mīnētās operas, viņam tomēr ir bijis arī dramatisks talants, kaut gan viņš operā necenšas meklēt jaunus ceļus, bet seko vecajiem itāliešu paraugiem. Opera arī radusies kā „gadījuma ražojums", — tā komponēta teātrim firsta Esterhazi pilī. Tā ir humora un komisku situāciju piebārstīta „opera buffa", kurā ir daudz patīcīgu ārijuu solistiem. Vines filharmoniskā orķestri operā diriģēja Bernhards Koncs — viegli, temperamentīgi. Dzīvais, atjautīgais inscenējums atradās triju Vuppertāles mākslinieku rokās, kas ļoti labi sastrādājušies un pazīstami ar saviem interesantiem uzvedumiem: tie bija režisors Georgs Reinhardts, dekorātors Heinrichs Vendels un choreografs Erichs Valters. Režisoram tiešām nebija viegls uzdevums — parādīt uz skatuves tik nereālu, fantastisku ainu kā dzīve uz mēness! . . . No solistiem dziedājumā un spēlē seviški izcēlās galveno lomu tēlotāji Oskars Červerkna un itāliešu tenors Čezare Kurzi, no sieviešu lomu tēlotājām Annelize Rotenberger ar savu mirdzošo koloratūru. Interesanti, saskaņoti solistu kostīmi, atskaitot, varbūt, vienīgi fantastisko ainu uz mēness.

Kā katru gadu, tā arī šogad Zalcburgas festivāls drāmas nozarē sniedza Hofmanstāla „Jedermann" izrādi. Tā ir pēc savas satura ļoti veclaicīga luga ar morālizējošu tendenci un varētu viegli kļūt skatītājiem garlaicīga. Minētām briesmām Zalcburgas festivāls tika pāri, sniedzot interesantu brīvdabas inscenējumu Doma laukumā ar veco 17. g. s. katedrāli kā dekorāciju. Aktieru spēle dzīva, Hofmanstāla dzejas skandējums perfekts, apbrīnojami skaidra dikcija. Lugas inscenējums sniegts pēc slavenā Maksa Reinhardta kādreizējā iestudējuma ar nelieliem tagadējā režisora Ernsta Lotara groziju-miem.

(Nobeigums sekos).

Aina Kraujūte

KAFIJA

Spilvenīem zīda
Zīlīem, violētiem un koši
Sārtiem kā anemonēm
Nosēta grīda, —

Sarkanā Ķīnas
Tasē ar bambuka koka
Osu dej apelsīna
Mīza kā mīna, —

Smaržīgā dzira
Atgādina tās laiskās
Stundas, kad ziedos kā mīkstos
Spilvenos nirām.

INTERESANTA GLENU SKATE ČIKĀGĀ

Otto Krolla Kultūras birojs sezonu atklās ar gleznu skati svētdien, 6. septembrī, pl. 5 p.p. Hull House Bowen zālē, 800 S. Halsted St. (ieeja no Polk ielas). Piedalās: Silvija Šteinere-Bērziņa, Reinholds Eikens (keramika), Uldis Krūmiņš, Vitauts Šimanis, Edvīns Strautmanis, Ojārs Šteiners un Benno Tālivaldis. Skate atvērta sestdienās un svētdienās no pl. 3 p.p. līdz pl. 8 vakarā, darbdienās, no pl. 6 līdz 9 vakarā. Skati slēgs svētdien, 13 septembrī. Ieeja skatē brīva.

SKATUVES DARBINIEKU IEVĒRĪBAI

Krolla Kultūras birojs iecerējis rīkot aktieru un vispār skatuves darbinieku kongresu, jo sakrājušies ļoti daudzi jautājumi, kuŗus vajadzētu izlīdzināt. Šajā sakarībā lūdz paziņot, kad šāda sanāksme būtu izdevīgākā laika ziņā, un kas piedalītos.

Pārrunājami būtu repertuāra, kostīmu, dekorāciju, viesizrāžu, jaunatnes kopu, ciešākas sadarbības u. d. c. jautājumi.

Pirmā sanāksme notiks Hull House telpās, kur notiks arī izrāde un eventuāla teātŗa muzeja atklāšana, kā arī draudzīgs vakars. Par ciemiņu novietošanu rūpēsies O. Krolla Kultūras biroja darbinieki.

Rakstīt lūdz O. Krollam, 800 S, Halsted St. Hull House, Chicago 7, Illinois, U.S.A.

Svarīgs jautājums ir arī trūkumā nonākušo skatuves darbinieku aprūpēšana.

ANDRIVA JŪRDŽA FONDA JUBILEJA

Ievērojamu rosību trimdā Latgales kultūras jaunradē un saglabāšanā uzrāda Andriva Jūrdža fonds, kas š. g. 15. augustā atskatījās uz 10 gadu darbu. Fonda mērķis ir: saglabāt Latgales tradicijas un kultūru, veicināt kultūras jaunradi, atbalstīt jaunos kultūras darbiniekus un vest cīņu ar latgaļu kultūras grāvējiem Latvijā.

Darba sekmīgai veikšanai nepieciešams kāds iestādījums, kas veiktu lielo jaunrades darbu un organizētu cīņu pret komūnistu destruktīvām tendencēm. Jūrdža fonds ir ass cīņas ierocis un savā pastāvēšanas laikā tas ir veicis lielu darbu cīņā prēt moderno rusifikācijas veidu Latgalē, izdodot grāmatas un periodiskus izdevumus, sūtot iesniegumus Apvienoto Nāciju organizācijai un sabiedrotiem un sagatavojot Raidījumus uz Latviju. Tādējādi uzturēta Latgales kultūras jaunrades kontinuitāte un reizē arī atbalstīta tautiešu cīņa dzimtenē, jo ir liecības, ka šis darbs attaisno spraustos mērķi.

Jubilejas aktu atklāja fonda priekšsēža vietnieks V. Lōcis un deva pārskatu par lielo paveikto darbu Latgales kultūras laukā. Katrus piecus gadus Jūrdža fonds riko literāru un zinātnisku darbu sacensību. Iepriekšējā sacensībā, 1954. gadā, bija iesniegti 4 jaundarbi, otrā, t. i., 10 gadu jubilejas sacensībā, vērtēšanai bija iesniegti 8 darbi.

Zūrijas komisija, kas darbojās šādā sastāvā: priekšsēdis lic. theol. A. Anspoks, priekšsēža vietn. Dr. M. Valters, sekretārs V. Lōcis un Locekļi dir. R. Mutulis, Dr. H. Tichovskis, red. N. Trepša un red. A. Pleišs, godalgoja sekojošus darbus: no zinātniskiem darbiem ar DM 500,- godalgoja M. Bukša grāmatu „Latgaļu literātūras vēsture", epikā ar DM 300,- godalgoja J. Purmališa (J. Lelis) stāstus „Kūka zōdzs" un „Intervija". Dzejā ar DM 200,- godalgoja Alberta Spoģo dzeju krājumu „Zylūs azaru šolkas."

Šī sacensība liecina, ka latgaļu literārā tradicija aug, un ir pieprasījums pēc tās, kaut gan dzimtenē turpreti latgalisko vārdu mēģina pilnīgi izskaust. Sajā aktā reizē atcerējās arī grāmatu iespiešanas aizlieguma atcelšanas 55. gada dienu Latgalē, jo ar to latgaļu literārais darbs strauji gāja uz augšu vēl nepieredzētā sacensībā.

Jubilejas akta rāmjos svētku runu teica Dr. M. Valters par tematu „Tīcība dzimtenei". Referents uzsvēra, ka mūsu trimdas tautas daļas aktīvai cīņai pret komūnismu ir ļoti liela vērtība, to pierādot cīņa Ženēvā, jo brīvā pasaule tagad skaidri redzot viņu divkosīgo spēli. Tālāk referents teica: „Jūrdža fonds un latgaļu kultūras darbs ir cīņa pret krievelību kultūrālā plāksnē. Savā laikā Latgales kultūras darbiniekī cīnījās, ka Latgali nedrīkst šķirt no pārējās Latvijas, un es to jau toreiz atbalstīju un atbalstu tagad."

Akta tālākā daļā godalgotais sacensību laureāts Alberts Spoģis lasīja savas dzejas, bet A. Salmanovica lasīja Madsolas Jāņa u. c. dzejnieku darbus. Aktā, kas notika Memingenas latv. nov. zālē, piedalījās tuvu pie 100 dalībnieku. Aktu kuplināja Memingenas latviešu koris „Staburags" ar komponista R. Alunāna sabalsojumā iestudētām latgaļu tautas dziesmām. Aktu noslēgumā Dr. M. Valters referēja par tematu „Mūsu politiskā cīņa un Ženēvas konference", apskatot pašreizējās iespējas un mūsu nākotnes izredzes.

GRĀMATA PAR KANADAS MŪZIKAS DZĪVI

MUSIC IN CANADA, Rediģējis sērs Ernests Mekmillens, (University of Toronto, Press).

Ļaudis, kas nepārtraukti apgalvo, ka Kanada ir tikai veikalu un mašīnu zeme, un kas par nožēlošanu pilnīgi neprot novērtēt dzīves augstākās vērtības, būs diezgan pārsteigti, ja tie iepazīsies ar šo dokumentāro un vieglī lasāmo grāmatu, un uzzinās, ka daiļās mākslas ieradās Kanadā jau pašas zemes pētīšanas sākumā. Lasītājs arī uzzinās, ka, par spīti šķēršļiem — lieli attālumi mazapdzīvotā zemē, aprūpes trūkums un, galvenokārt, ipatnēji kanadiskā vaina — indiferenta izturēšanās pret pašu iedzimtiem talantiem — laba mūzika ir tomēr atradusi Kanadā īsto mājasvietu.

Ar 18 izcilu Kanadas mūzikas un baleta pasaules personību palīdzību, sērs Ernests Mekmilens — agrākais ievērojamais Toronto simfoniskā orķestŗa diriģents un Toronto universitātes mūzikas fakultātes dekāns, ir sniedzis skaidru Kanadas mūzikas mākslas pagātnes un tagadnes ainu. Viņš ir sameklējis tās pēdas un pirmsākumus franču Kanadas tautas dziesmās, atklājis mācības laikus Eiropas meistaru vadībā un tagadējo kvantitātīvo un kvalitātīvo pieaugšanu Kanadā dzimušo talantu dzinējspēka ietekmē, kā arī sabiedrības arvienu vairāk pieaugošo interesi.

Liela daļa „Music in Canada" vielas būs terra incognita lasītāju vairumam. Kas gan var iedomāties, ka gaļas konservu firmai Canada Packers vai ītona preču namam ir savas operas trupas; vai ko opera „Tzuigaw" kas balstās uz rietumu krasta dziesmām, pirms gadiem uzvesta, piedalīties tuvu pie 100 dalībnieku. Aktu kuplināja Memingenas latviešu koris „Staburags" ar komponista R. Alunāna sabalsojumā iestudētām latgaļu tautas dziesmām. Aktā noslēgumā Dr. M. Valters referēja par tematu „Mūsu politiskā cīņa un Ženēvas konference", apskatot pašreizējās iespējas un mūsu nākotnes izredzes.

ties jauniem mākslinieķiem, kas, varbūt, ir vissvarīgākie.

Beidzot „Music in Canada" ir izaicinājums visiem tiem, kas ciena labu mūziku, bet kas neko nedara, lai to veicinātu. C. S.

PĒTĪ BEDRI OKEANĀ

Japāņu zinātnieku prātus jau ilgāku laiku nodarbina kāda bedre Pacifika okeanā, kuras dziļums aplēsts uz 34.038 pēdām. Zinātnieki domā, ka apmēram 60 jūdžu radijā, kur šī bedre uzieta, rodas apakšzemes vulkāni, kas ietekmē arī apkārtējās zemestrīces, kas jo bieži notiek Japānā. Lai gūtu tuvāku informāciju par šo mistisko vietu, japāņu zinātnieki, apbrunojušes ar vismodernākajiem instrumentiem $130.000,- kopvērtībā, pavadīs apmēram mēnesi šajā rajonā, pētot augšminēto bedri.

Jauns sasniegums televīzijā

Žurnāls „Popular Science" ziņo, ka amerikāņu zinātniekiem izdevies pagatavot pirmo pārnēsājamo televizijas aparātu, kas darbojas ar baterijām un ir līdz šim formāta ziņā vismazākais. Šo aparātu izgatavojusi „Philco" firma, un tas jau ir pērkams ASV par $255,-. Jaunais televīzijas aparāts, kuŗam nāk līdzi ādas ietvere ar nosaukumu „Safari", sver tikai 15 mārciņu. Tā izmēri ir 8,5×16,5×5,5 collas. Ekrāns ir 80 kvadrātcollu liels un dod tikpat labus attēlus kā lielo aparātu ekrāni. Augšminētais žurnāls vēl norāda, ka arī „General Electric" un „RCA" firmas plāno izlaist tirgū līdzīgus televizijas aparātus un šinī ziemā, bet iespējams, ka japāņi, kuŗi arī jau ilgāku laiku strādā šajā nozarē, aizsteigsies jo daudzām ASV firmām priekšā.

Irma Grebzde

SVEICINĀTA RĪGA SVEICINĀTAS MĀJAS!

ATMIŅU STĀSTS

(10. turpinājums)

Asinis ar joni saskrien man vaigos, kad Austra patiesi pagriežas un aiziet. Viņa tuvojas gaiditājam lēnā solī un pasmaida. Austra prot brīnumjauki smaidīt. Arnis to pētīgi uzlūko. Nu viņš redz, ka Cecilijai nav ne lapsas apkakles, ne smalka, operai piemērota ģērba —. Nu viņš redz! Man par lielu brīnumu, jauneklis sniedz draudzenei roku un iebāž kladi kabatā. Viņi runājas kā veci paziņas. Traks! Ir gan tai Austrai drosme! Es jau būtu trīsreiz izlīdusi zemei cauri viņas vietā —. Ja tas tā, tad man arī jāvirzās uz to pusi. Austra jau māj ar roku un, kad pieeju, iepazīstina — „Silzieda kungs un —." Silzieda kungs! Jādomā, ka šoreiz tas ir pareizs vārds. Arnis brīdi pievēršas man. Smalki savilcis lūpas, viņš izrunā vārdus ļoti uzsvērti un skaidri.

„Jauki iepazīties, ļoti patikami. Jūs, laikam, bieži iegriežaties šai mākslas templī dziedināt dvēseli pie mūzikas avotiem —?"

Mākslas templī dziedināt dvēseli! Šāda valoda mani izraisa smieklus, bet kā tu smiesies svešam cilvēkam acīs? Es novēšros, un pāri Austrai nu līst šie mūzikas avoti—. Arnis mani vairs neinteresē. Būtu nu sacījis kaut ko vienkāršu un skaistu. Grābstās mākoņos. Nu esmu pārliecināta, ka mūsu Arnis ir kāds neatzīts dzejnieks.

Drīz mēs pamanām, ka priekšelpā vairs nav nevienа cilvēka. Ejam uz ģērbtuvi. Arnis runā par sesto rindu zālē, kur dzirdamība un redzamība esot vislabākā. Rau, kāds bagātnieks. Mēs pat neieminamies, kādās debesīs mums jākāpj to dvēseli dziedināt. Norunājam starpbrīdi satikties un šķiramies.

„Sprukstiņš gan —" Austras spriedums ir bargs.

„Nebija vērts papīru niekot un rakstīt —"

Nopukojušās, ka Arnis nav tāds sirsnīgs vienkāršs zēns, kādu to esam iedomājušās, kāpjam galerijā.

Jau atskan instrumentu sadziedāšanās, mēs saspiežam abas plecus kopā un apklustam. Šis ir jauks brīdis Aizmirstas Arnis Silazieds —.

Mūzika un balsis kāpj augšā pie mums un saplok, izzūd pie griestiem. Mēs esam pilnas ar skaņām un sajūsminātas gan par hercogu, gan ākstu. Starpbrīža beigās tikai atceramies, ka Arnis mūs gaida. Mēs nenoejam. Nav vērts!

☆

Pēdējās dienas skolā. Arnis vairs neatstāj savas zīmītes. Mana roka gan ritos pašaujas zem galda kā ieradusi. Bet — nekā. Nevajag! Klases gaiteņi, lielā zāle pilna dziesmu. Neviens vairs kārtīgi nesagatavo stundas. Meitenes spriež par slēpēm, slidām, braucieniem pie vecmāmiņām laukos. Visas esam satrauktas, nemierīgas kā liela brīnuma gaidās.

Tad pienāk šis vakars. Zāle pilna klausītāju. Stāvu eņģeļu korī, balkoniņā, un sirds dreb. Kad tik nu godam nodziedātu! Bokāns ir laipns, smaidīgs, nebaras. Mēs dziedam „Vienu pašu baltu zvaigzni —" un „Svētā nakts". Dziesmas izskan mīlīgi, skaisti. Lejā, zālē, spoži mirgo lielā egle. Skolotājiem svinīgas, kā apgaismotas, sejas. Liekas, piedoti visi pārpratumi, aizmirsti divinieki, asaras, bāršanās. Baltā zvaigzne ir iedegusies un nu lej savu spožumu visam pāri.

Pēc svinīgā akta, dziesmām, deklamācijām, varam doties lejā, vingrošanas zālē. Tur iet rotaļās. Zēni vēl kautrīgi, nedroši. Velkas malā un vēro. Meitenes griežas riņķī, kā kleitas vien plīvo. Pat eglītes vakarā visas ir formas tērpos.

Pamazām malā stāvētāji iedzīvojas, aicina meitenes, un kopīgās balsis nu atskan pavisam citā varenībā. Ojārs saņem manu roku. Mēs ejam „Skaisti dziedi, lakstīgala, Rīgas torņa galiņā". Jūtos laimīga un dziedu ar pilnu balsi. Tur nu sēd mazā pelēkā lakstīgala pašā Rīgas torņa galiņā. Varbūt tā esmu es pati? Austra aizsoļo garām ar trešās klases jauno dzejnieku Kārli Baltrausi. Visi šo zēnu sauc par dzejnieku, un brīvstundās bieži to redzējām kopā ar Kārli Krūzu vai Viktoru Egliti. Austra jautri čivina. Galvenais, nav klases meitenēm jāredz, ar kādu slavenību viņa ir kopā. Ojārs kautrīgi klusē.

„Vai tu brauksi brīvlaikā projām no Rīgas?" vaicāju, lai citiem neizskatītos, ka esam mēmi.

„Jā, uz Gaiziņkalnu —" Ojārs atbild — „tur man vectēvam netālu mājas."

„Tad tu neesi laucinieks —."

„Nē, mans tēvs ir virsnieks. Bet visas vasaras es pavadu pie vectēva."

„Zēl, ka nebūsi Zemgalē —," nez kā man izsprūk, un es dziļi nokaunos.

„Jā, man arī žēl," Ojārs vienkārši atbild. „Mēs varētu kopīgi paslēpēt."

Neatzīstos, ka man nav ne slēpju, ne slidu. Ojāram tā, droši vien, nav problēma.

„Kad tu aizbrauc?" viņš vaicā, ar gaišo matu cekulu gandrīz manam vaigam pieskardamies.

„Rīta no rīta. Es tā gaidiju šīs brīvdienas."

„Iedod man savu adresi. Vai jā?"

„Ja tu skaisti nedziedāsi, apsolīšu vanagam —."

Rotaļa beigusies. Mēs izejam gaiteni. Ojārs pasniedz man mazu piezīmju grāmatiņu un atšķir lapu.

„Te, lūdzu."

Tur ir arī citas adreses. Pašā augšā, lieliem burtiem — „Inese, Īles sanātorijā."

Uzrakstu brīvā vietiņā savus Dzirkantus un pa nolaisto skropstu apakšu uzlūkoju Ojāru. Viņš izskatās ļoti tirs, gaišu seju, maigu kā meitenei. Redzi, tam ir tikai piecpadsmit gadu, bet vairāku meiteņu adreses pierakstītas grāmatiņā. Es nekad vēl nevienam neesmu devusi savu adresi. Šī ir pirmā reize' Ojāram pilnīgi uzticos.

Manas klases Maija paskrien garām, īsi apcirptiem matiem, draiskīgu smaidu apaļajā sejā — „Pārītis!" — Viņa norēcas. Ojārs neapmulst. Kā Maijas piezīmi nedzirdējis, viņš saņem manu roku un saka.

„Iesim palēkt sudmaliņas."

Man kājās jaunas, melnas kurpes. Abas ar krustmāti vakar pirkām. Tēvs bija atsūtījis naudu, lai nopērkam skolas sarīkojumam jaunus apavus. Kurpes mazliet spiež, papēdis ir nograuzts. Bet Sudmaliņas nevar palikt nedejotas. Iejūkam barā. Manas rokas gul uz Ojāra šaurajiem pleciem. Sastopu Austras smaidu. Nujā, dzejnieks tai vēl aizvien līdzās. Atzīstos, ka draudzeni mazliet apskaužu. Ojārs ir jauks, bet Kārlis Baltausis nes dzejnieka vārdu. Meitenes runā, ka viņam pāris dzejoļu jau bijis „Jaunākās Ziņās". Kārlis Baltausis nav Arnis, kas runā novazātās saldās frazēs.

Pusnakts stunda klāt. Mirdza gaida mani pie skolas izejas.

„Vai tad tev vēl nepietiek?" viņa īgni vaicā, „nevar ne sasaukt."

Izrādās, ka arī viņai jaunās kurpes neganti grauž kājas. Tādās reizēs nekāds labais prāts nevar būt. Es tomēr savas tulznas papēžos esmu aizmirsusi. Un mēs skrienam, lai nokertu pēdējo tramvaju.

☆

Dzirkanti mūs sagaida ar silti piekurinātām istabām. Virtuvē, lielajā katlā, vārās vārtītās cūkas desiņas, aknas, plaušas un muguras gabaliņi. Brīnišķīgas smaržas jūt visā mājā. Svaigi izberztās grīdas izklātas lupatu sedziņām. Erika uz lielā galda ar glāzi spiež plāni izrullētā miklas plāksnē. Sīkos cepumus cep tepat virtuves krāsnītē. Mazā māsa liek izspiestos ripuļus uz pannām un nes uz virtuvi.

Māmuļa turpat mums saklāj galdu un nu varam ar lielo pavārnīcu izzvejot no gaļas katla taisni to gabaliņu, kas liekas visgaršīgākais.

Arī tēvs ēd ar mums, ceļu izbraucis. Viņš atkal labprāt pastāsta kādu joku. Kā, vairākus gadus atpakaļ, puisis - pilsētnieks mums egļiti cirtis. Aizgājis mežmalā, nolūkojis to kuplāko kociņu un cērt nost. Bet kociņam otra puse plika, bez zariem. Puisis nobrīnījies vien un mierīgi bāzis eglīti atpakaļ sniega kupenā, lai aug. Nocirtis otru — tāda pati vaina. Licis to arī sniegā līdzās pirmajai. Tā nostaigājis gaŗo gabalu līdz pat birzītei, cirzdams un „stādidams", kamēr laimējies nocirst īsti kuplu kociņu. Pavasarī gan tēvs brīnījies, atrazdams veselu strēķiti nocirstu eglīšu gar meža malu. Brīnījies arī puisis. Viņš taču visas stāvus zemē ielicis, kā tad tās nav augušas?

Mums smiekli. Šito puisi labi atceramies. Daudz dažādus jokus ar viņu piedzīvojām. No skābputras viņš izzvejoja visus kunkuļus un putraimiņus, tos apēda atsevišķi un tad šķidrumu uzdzēra virsū. Mums, meiteņiem, patika ar viņu plosīties —. Reiz iznēmām tam no gultas dēlīšus, citreiz piebērām pirāgus ar rupjo sāli. Puisis panerroja arī mūs — piesēja trauku lupatiņas pie šņores. Mēs raujam, raujam — nekā! Kādreiz nakti traki mūs pārbiedēja, sākdams sviest pa logu ieksā ābolus. Jā, joku tagad bija daudz. Tēvs viņu sūtījis pirti kurināt. Šis pārnācis, sacījis — „Nu, tad es to kurti izpirināju".

Tā mēs ēdam garšīgo maltīti un atceramies Jozi. Māmuļai šādi mūsu stāsti netīk. Viņa labprāt dzirdētu par „eņģeļu korī", Arņa vēstulēm, krustmātes resno sunuku Ripsi, kas, desiņām barots, izskatās kā beņķītis — četrkantīgs ar zemām kājiņām. Mums nu jāstāsta par Rīgu.

Paēdusi, es tekāju māmuļai līdz uz kūtīm, bet Rasmai arī kāro visu dzirdēt, tā skrienam visas trīs. Aitu aizgaldā jau pirmie jēruļi. Mazi un smiekligi viņi izskatās uz resnajām kājām, pa salmiem staņķidamies. Aitas rāda zilās mēles un brēc, viņu vēderiem nekad nekā nav diezgan. Lai cik pilnas tās būtu, cilvēku pamanijušas, plēš rīkles vaļā, ka vai ausis jāaiztur.

Apmiļoju gotiņas, telēnus, izskaitu vistas, kaŗ stūrī uz laktas satupušas kārsta galvas uz leju, mūsos nolūkodamās.

Erika nu izstāsta, kā Zuzei tikko izgājis. Gājusi mūsu laktā meklēt kādu savu cekuliti. Palidusi zem laktas lūkot, vai vistiņa nav aptupusi turpat zemē. Tai brīdi no augšas krītusi ola. Mums vienai vistai tāda mode, mest olas ārā, laktā sēžot. Ola Zuzei uz skausta un pušu. Kā tur nesmiet?

(Turpinājums sekos)

G. BATCHELLER REAL ESTATE BROKER
33 Fairview Blvd., Toronto. HO 3-6612

V. PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto. HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI IRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW: atsevišķa 8 istabu dubultķieģeļu māja. Divas virtuves, ūdens - eļļas apkure. Garāža. Kopīgā cena $17.500,- Iemaksa $3.500,-. Atlikums uz vienu atklātu desmitgadīgu obligāciju.

DANFORTH - LOGAN: atsevišķa 7 istabu dubultķieģeļu māja. Divas virtuves, moderna eļļas apkure. Garāža. Kopīgā cena $15.500,-. Iemaksa $2.500,-. Alikums uz vienu atklātu desmit. gadīgu obligāciju.

DANFORTH - JACKMAN: atsevišķa 6 istabu dubultķieģeļu māja. Jauna ūdens - eļļas apkure. Kopīgā cena $13.000,-. Īpašums brīvs no parādiem.

UZTICAMIEM MAJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ.

DAUGAVAS VANAGU KANADĀ

SVĒTKU BALLE

PALACE PIER

SESTDIEN, 5. SEPTEMBRĪ, PLKST 8-os VAKARĀ

Spēlēs T. Dawidsona deju orķestris. ★ Galdiņi. ★ Rozes. ★ Pārsteigumi.

IEEJA $2.00: Lai nebūtu drūzmēšanās, ieejas biļetes dabūjamas sākot ar 20. augustu. DV NAMĀ, 123 HURON ST., TORONTO.

Visus laipni ielūdz: DV TORONTO NODAĻA

Kur pēkšņi izgaisa tavas skumjas?
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .
SVEICIET AR ZIEDIEM!
LOTUS PUĶU VEIKALS
802 Bathurst ielā pie Bloor
tel. LE 3-3884, Toronto.
Kanadas latviešu daiļamatnieku savienības salons

LOTUS

AUSTRA ŠMITS
DĀMU RFIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

DĀMU FRIZIERSALONS
ERNA SILĀRE
428 St. Clarens Ave., Toronto, Ont.
Tel.: LE 1-5937 (Bloor - Lansdowne)

MODEL DĀMU FRIZIERSALONS
VIJA GRIMBA
109 Moberly Ave., Toronto, Ont. Tel. OX 4-0464
DANFORTH — WOODBINE, 2. stāvā.

The Dahlia Beauty Salon
408 Danforth Ave., Toronto.
MATU un SEJAS KOPSANA. ILGVIĻNI MODERNAS FRIZŪRAS. MANIKIRS.
Ertas, labi vēdinātas telpas.
Mūsu darbinieces runā latviski.
Tel.: HO 3-4262.

Vilis Skuja
OF CANADA vienmēr Jums pakalpos
apdrošināšanas jautājumos, zvaniet vai pavisti
60 Victoria St. Room 415, Toronto 1, Ont.
Biroja tel. 4-3141. Maja HO 3-0756.

PRIEKA DRUSCIŅA

Grāmatas autore pazīstamā igauņu rakstniece

MAGDA PIHLA

Grāmatu ilustrējuši Dainis Miezājs un Alfrēds Brūveris Prieka Druscina (Roomuraasuke) 4 — 9 gadus veca meitene, garām bizēm, stāsta lasītājiem par savlem piedzīvojumiem pilsētā un uz laukiem ,skolā un mājā ,darbdienā un lielajos Dziesmu svētkos. Autore uzmanīgi ieturējusi šo stilu, nekur neiespiežas pieauguša gudrība meitenes bērniški — naivajā perspektivā.

Mēs varam sekot ar prieku, kā meitene skaidri īsteno lēmumus un ieņem stāvokli, kur parasti pieaugušais apdomājas. Druscina iepriecē lasītājus ar savu gaišo, skaidro seju un tā ir ģeniāla humora pazīme. Autore simpatizē tēliem ar visu sirdi, blakus komiskiem atgadījumiem mēs sastopam daudz ģeniālas bērna poezijas, viņas fantazijas rotaļu Ozola lapotnes istabā. Beigu stāstā parādītas nacionālas jūtas, kas ir tuvas bērna sirdij un dvēselei.

Šī grāmata ir glīti iesiela — lieliska dāvana bērniem

Cena 2.00 dol.

Dabūjama

DV GRĀMATNĪCĀ

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

ARNOLDS
BĒRZIŅŠ
REALTOR

- Nekustamu īpašumu birojs: mājas, veikali, farmas, apbūves gabali.
- Apdrošināšanas aģentūra: auto, mājas, mēbeles, zādzības, nelaimes u. t. t.
- Notāriāta birojs: līgumi, tulkojumi, notāriāli apstiprinājumi, obligācijas, aizdevumi u. t. t.

316 HARBORD ST., TORONTO. TEL.: LE 4-8447.
Pārstāvji: ED. KARNUPS, T. TAURITIS un O. TOLIS.

LATVIEŠU PUĶU SALONS
CALLA
727 Danforth Ave., pie Pape.
tel. HO 6-9911, Toronto.

★ Bagātīgā izvēlē ziedošu pudu puķes.
★ Griezti ziedi. ★ Ziedu sakārtojumi.
★ Tautiskie izstrādājumi
Pasūtiniet savlaicīgi.

MURRY'S DRUG STORE **E. GALDIŅA** 3108 Dundas St., W. Toronto, RO 7-8468.
Zāļu pagatavošana. Bezmaksas piegāde mājās. Kosmetika.
Filmas. Sūtām medikamentus uz Latviju.

KALUPE
Zeltkalis A. ĶIVLENIEKS
Gatavo un labo visu, kam sakars ar rotām.
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont.,
HO 3-1008.

Mēs sūtām
MEDIKAMENTUS AR GAISA PASTU
uz Latviju, Igauniju, Lietuvu un citām Eiropas zemēm.
Piegāde 3 nedēļu laikā.
Mūsu cenas ir zemākās. Nododiet mums pasūtinājumus.
ROTBART'S DRUG STORE 676 Queen St., W., Toronto. EM 3-2800.

ZIGFRIDS ART POTTERY
ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS
KERAMIKAS DARBNĪCA - SALONS
1425A BLOOR ST., W., TORONTO TEL. LE 6-8183
viena tramvaja pietura rietumos no Lansdowne.
Latviska un moderna keramika. Audumi, rotas, koka un ādas izstrādājumi, gleznas, bilžu logāti t. t. t.
Pieņem pasūtinājumus dažāda veida keramiskiem izstrādājumiem.

King East Fina Service
King, East, un Park Row.,
Hamilton, Ont. Tel. LI 9-7551.
LATVIEŠU BENZĪNA STACIJA. ● Benzīns, eļļa, Firestone riepas un baterijas u. c. auto piederumi. ● Izdarām dažādus auto mēchaniskos remonta darbus. ● Atvērta no pl. 7 rītā līdz pl. 7 vakarā. Speciāla atlaide uz riepām un baterijām.
Tel. mājās: FU 5-1584.
Ludis Geske. Leonīds Jankovičs.

Vecāki Latvijā meklē
BALODI OTTO,
Oskara dēlu,
dzimis Rēzeknē 1924. g.
6. janvārī. Iesaukts vācu armijā no Cēsīm.
Ja kāds ko zinātu, lūgts rakstīt
RASMAI ZUBĀNS,
60 GRENADIER RD.,
TORONTO 3, ONT., CANADA.

IECELOŠANAS, IZCELOŠANAS vīzu, pasu, uzturēšanās atļauju, laulības šķiršanu legalizācijas un citas lietas administratīvās iestādēs kārto
ALEKSANDRS KANBERGS
596 Sherbourne St., Toronto
(pie Bloor St.), tel. WA 1-7149

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
Izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieru filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt.
HO 6-3800, 445 Pape Ave.

Apkuŗu un ūdensvadu
speciālists
Adolfs LAGŪNS
Tel. LE 1-6583, Toronto.

PAUĻA STRAZDIŅA
Kungu Frizētava,
1320 Bloor St., W.
(pie Lansdowne), TORONTO.

Jūsu DRĒBNIEKS ir
A. SILAVS
415 DUNDAS ST., E.,
Tel. EM 4-0089, Toronto.

V. KUČĀNS,
Kungu un dāmu
drēbnieks,
4 FERRIER AVE., TORONTO
(pie Danforth un Pape Ave.)
Tel. HO 1-5891.

LATVIJAS AMERIKĀ
pārstāvis
VILIS MIKELSONS
Kalamazū, 426 N. Prairie Ave,
pieņem sludinājumus un kārtē abonementus.

F. Rosar
FUNERAL DIRECTOR
APBEDĪŠANAS BIROJS,
467 Sherbourne St.,
Toronto.
Tel. WA 4-1408.
★
Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

B & A PHARMACY
478 PARLIAMENT ST., TORONTO, WA 1-0432
Mūsu uzticamie latviešu klienti mums ir labākā reklāma.
PIEDĀVĀJAM LAIPNĀKO UN ĀTRĀKO APKALPOŠANU
MEDIKAMENTI uz LATVIJU no MŪSU VEIKALA. ĀTRA PIEGĀDE
jūsu tuviniekiem un draugiem Eiropā un zemēs aiz dzelzs aizkara. VISI SŪTIJUMI APDROŠINĀTI.
Jūs varat uzticēties: 13.000 saiņu Latviju sasnieguši 10-12 dienās.
INFORMĀCIJAI ZVANIET WA 1-0432
vai pienāciet personīgi.

UNIVERSITY OF TORONTO
Royal Conservatory of Music
Boyd Neel, dekans
MŪZIKAS SKOLA
Ettore Mazzoleni, skolas priekšnieks
RUDENS SEZONĀ MĀCĪBAS
SĀKSIES 8. SEPTEMBRĪ.
PIANO — ĒRĢEĻES — BALSS — RUNAS MĀKAS
TEORIJA — OPERA — MŪZIKAS INSTRUMENTI.
● SPECIĀLKURSI APDĀVINĀTIEM STUDENTIEM.
Konservātorijai ir nodaļas visā pilsētā.
Tuvākai informācijai zvanīt:
Reģistrēšanās 135 College St. (galvenā ēkā). EM 8-2655
vai pie nodaļas pārziņa 460 Avenue Road. — WA 1-8958.

DELIKATESU VEIKALS LĀ 4-8974 **LITTLE RIGA**
343 Roncesvalles Ave., Toronto
Bagātīgā izvēlē eiropiešu gaumē delikateses. ● Klājam galdus viesībām katram dalībnieku skaitam. ● Laikrasts — Latvija Amerikā. ● Krājumā: Skaņu plates, grāmatas. Pasūtinājumus pieņem arī no ārpus Toronto dzīvojošiem tautiešiem. Piegāde mājās.
VIJA KRAUJIŅA. LAIMONS LĪDUMS.

EĻĻAS PIEGĀDE APKURĒM. RU 3-6137.
Eļļas sildītāji. Labošana, pārbūves no gaisa uz ūdens apkurēm. Pirmklasīgs darbs ekspertu izpildījumā.
SACCO OIL CO. — 1798 AVENUE RD., TORONTO.
Informācijai kontaktējiet W. V. Oesen vai C. Szmettan. katrā laikā. Mēs runājam vāciski.

Valentīnas Hermanes - Daly dzeju krājums
MEKLĒJUMI
ar grafiķa Voldemāra Ozoliņa vāka un vinješu zīmējumiem iznāks septembrī Krolla Kultūras biroja Derīgu grāmatu nodaļas izdevumā.
Iepriekš pieteicoties, grāmatas cena $2,-, piesūtot čeku vai MO līdz 15. septembrim: OTTO KROLLS,
800 S. HALSTED ST., HULL HOUSE, CHICAGO 7, Ill., USA.
Tel.: MOnroe 6-5399.
Grāmata ieteicama arī dāvināšanai un patriotiskiem sarīkojumiem.

BIROJĀ: EM 6-5434 MĀJĀS: ME 3-5518
Visāda veida padomus un pakalpojumus juridiskos jautājumos sniedz
JOHN KUZMOCHKA, B. A.
Barrister, solicitor & notary
1 ALBERT ST (otrā. stāvā), TORONTO, ONTARIO

SŪTIET ĀDAS
STANDARTSAIŅUS jūsu piederīgiem.
SPECIĀLPIEDĀVĀJUMS
2 pāriem garo zābaku ar visiem piederumiem — virsāda oderāda, zoļāda u. c. piederumi $20.00
Pasūtinājumus pa pastu izpildām nekavējoties pēc naudas pārveduma saņemšanas.

ENCHIN LEATHER
466 BATHURST STREET, TORONTO.
ATVĒRTS IK DIENAS LĪDZ PLKST. 5.30

Sestdien, 1959. g. 29. augustā, 69. n-rs.

I. JANKOVSKIS REAL ESTATE BROKER
93½ Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.
LE 6-
LE 5-

Sen gaidītā grāmata B. P
DR. ŽIV
Latviešu valodā tulkojis P. KLĀ
DV GRĀMA
123 HURON ST., TORONTO

WASAGA B
JAUNS
ATVĒ
2 un 3 istabu k
nogalēm un ne
tas vieta: peldē
jūsu atvaļinājus
J. BAJARS —
(tu

DĀVA
● JAUNĀKĀS GRĀMATAS.
● KOKA IZSTRĀDĀJU
● ĀDAS IZST
●
DV GRĀMATNĪCA, 123 HU
Atvērta darbdienās no pl. 9—6 vakarā.

MAMBO — SAMBA — RUM

DEJU STUDI
175 COLLEGE ST. (pie Mc Ca
Jūs i
FOXTROTU — LĒN
PRI
Auksta gaisa vēdināšana.

---

29. AUGUSTĀ,
DEJU VAKARS
SIDRABENĒ
SĀKUMS PLKST 7,00 — BEIG

VERAS KEISS
BALETA SKO
Toronto, Ontario — 889 O'Conn
Nodaļa: 2271A Bloor St., Wes
Informācija: PL 5-6621, Toroi

JAUNĀKAIS LATVIEŠU PUĶU
CREST FLORIST
567 Mount Pleasant Rd., T
Tel. HU 7-0491
ZIEDI KATRAI VAJADZ
Erna Jansons Elmā

Vedevāgslingan 22 Bandhagen Sweden
TREŠAIS RAIDĪJUMS LA
J. MEDIŅŠ
5 latvju tautas dziesn
PAULA BRĪVKALNE, sopr
Stokholmas Filharmonijas orķe
diriģents ARVIDS NORĪTIS
Š. g. 8. septembrī, plkst. 17,30 pēc Latvijas la
Zviedrijas valsts radiofona visas raidstacijas,
dzot informāciju par latviešu folkl
RAKSTĪSIM PAR RAIDĪJUMU SAVĪ
Tuvākās dienās par Latvian Music parādīsie
lielākajā Skandināvijas laikrakstā Dagens
Sodien lielā cittautu prese labprāt raksta par
sic. Ko dosim tai rīt? Nāciet talkā —

I. JANKOVSKIS
REAL ESTATE BROKER
93½ Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

LE 6-0143
LE 5-4455

OSSINGTON - COLLEGE — Iemaksa $3.500,- 12 istabu dubultķieģeļu, atsevišķai mājai, 3 virtuves, 2 vannas istabas un 2 garāžas, eļļas apkure. Ienākumi $260,- mēnesī. Viena hipotēka uz 8 gadiem.

DOVERCOURT - COLLEGE — $3.000,- iemaksa 8 istabu atsevišķai divstāvu ķieģeļu mājai, 2 virtuves, garāža ar privātu iebraucamo ceļu. Ilggadīgas hipotēkas.

INDIAN Rd. - GADREN AVE. — Iemaksa $2.500,- 8 istabu dubultķieģeļu mājai ar 2 modernām virtuvēm, cietkoka grīdām, eļļas apkuri. Iebraucamais ceļš un garāža. Kanadiešu īpašums kopš māja celta., ilggadīga hipotēka. Zvanīt A. Bulle.

DAVISVILLE - BAYVIEW AVE. — $1.500,- iemaksā 6 istabu dubultķieģeļu mājai, klusā ielā, tuvu veikaliem un satiksmei. Radiātoru eļļas apkure. Aizmugurē iebraucamais ceļš. Pilnā prasītā cena $13.900,-. Zv. A. Bulle.

JANE - BABY POINT — Iemaksa $2.000,- 6 istabu dubultķieģeļu mājai, kas celta pirms 4 gadiem. Moderna virtuve. Izbūvēta atpūtas telpa pagrabā. Eļļas apkure. Privāts iebraucamais ceļš. Zvanīt A. BULLE.

Mums ir mājas visos pilsētas rajonos par dažādām cenām un iemaksām. Sekojiet mūsu speciālpiedāvājumiem Toronto Daily Star, The Telegram un Globe & Mail.

Sen gaidītā grāmata B. PASTERNAKA
DR. ŽIVAGO
Latviešu valodā tulkojis P. KLĀNS, dabūjama par $5.80
DV GRĀMANĪCĀ,
123 HURON ST., TORONTO 2 - B, ONT., CANADA.

WASAGA BEACH — ROSEBUD COTTAGES
JAUNS LATVIEŠU PASĀKUMS
ATVĒRTS VASARNIEKIEM.
2 un 3 istabu kabīnes un atsevišķas istabas izīrējam nedēļu nogalēm un nedēļām. Edienu pašgatavošana. Lieliska atpūtas vieta: peldēšanās - makšķerēšana. Reģistrējieties laikus jūsu atvaļinājumam! ★ Brīva laivu lietošana. ★ I e l ū d z
J. BAJARS — ROSEBUD COTTAGES, Moseley Street (tuvu FINA benzīna stacijai).

LATVIEŠU ZOBĀRSTES
ģimenē lauku saimniecībā
50 jūdžu no Toronto
vajadzīga
SAIMNIECĪBAS VADĪTĀJA vai PRECĒTS PĀRIS.
Alga pēc vienošanās.
Lūdz rakstīt R. APSEI, R. R. 2, LAUREL, ONT.
Tel. ORANGEVILLE 994 WY.

Dzīvoklis pilsētas centrā,
3—4 istabas, pie labas satiksmes,
IZĪRĒJAMS
Tel., RO 2-9864, Toronto.

IZĪRĒJAMS DZĪVOKLIS
Main - Kingston Rd. raj.
3 istabas un virtuve ar iekārtu. Jauna māja, skaista un klusa apkārtne.
OX 83582, Toronto.

IZĪRĒJAMS DZĪVOKLIS
Danforth - Main rajonā,
ar 15. septembri:
2 istabas, virtuve un vannas istaba, ar vai bez mēbelēm. Iespējama parkošana. Zvanīt vakarā no pl. 6 OX 8-1336, Toronto.

IZĪRĒJAMA
MĒBELĒTA ISTABA
Broadview-Danforth raj.
Zvanīt HO 1-2593, Toronto.

Annette-Runnymede raj.
IZĪRĒJAMA
nemēbelēta istaba ar virtuvi. Elektriskā plīts.
RO 9-3388, Toronto.

DĀVANĀM
JAUNĀKĀS GRĀMATAS.
KOKA IZSTRĀDĀJUMI.
ĀDAS IZSTRĀDĀJUMI.
KERAMIKA.
DV GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT.
Atvērta darbdienās no pl. 9—6 vakarā. SESTDIENĀS NO PL. 9—1 DIENĀ.

MAMBO — SAMBA — RUMBA — JIVE — CHA - CHA
DEJU STUDIJA N. SCHWANEBACH,
175 COLLEGE ST. (pie Mc Caul), Tel. WA 1-4318, TORONTO.
Jūs iemācāties ātri un lēti
FOXTROTU — LĒNO VALSI — VALSI — TANGO
PRIVĀTSTUNDAS
Auksta gaisa vēdināšana. Pieteikšanās un izziņa katrā laikā.

29. AUGUSTĀ,
DEJU VAKARS
SIDRABENĒ
SĀKUMS PLKST 7,00 — BEIGAS 24.00

VERAS KEIŠS
BALETA SKOLA
Toronto, Ontario — 889 O'Connor Drive.
Nodaļa: 2271A Bloor St., West.
Informācija: PL 5-6621, Toronto.

JAUNĀKAIS LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
CREST FLORISTS
567 Mount Pleasant Rd., Toronto
Tel. HU 7-0491
ZIEDI KATRAI VAJADZĪBAI
Erna Jansons Elmāra Gulbis

LATVIAN MUSIC
Vedevāgslingan 22 Bandhagen Sweden
TREŠAIS RAIDĪJUMS LATVIJAI:
J. MEDIŅŠ
5 latvju tautas dziesmas
PAULA BRĪVKALNE, soprāns
Stokholmas Filharmonijas orķestris,
diriģents ARVIDS NORĪTIS
S. g. 8. septembrī, plkst. 17,30 pēc Latvijas laika, pārraidīs Zviedrijas valsts radiofona visas raidstacijas, ievadā sniedzot informāciju par latviešu folkloru.
RAKSTISIM PAR RAIDĪJUMU SAVIESIEMIEM.
Tuvākās dienās par Latvian Music parādīsies apcerējums lielākajā Skandināvijas laikrakstā Dagens Nyheter.
Šodien lielā cittautu prese labprāt raksta par Latvian Music. Ko dosim tai rīt? Nāciet talkā — gādāsim!

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

NJUJORKA

Latviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.

Svētdien, 30. augustā, pl. 11.30 Betlemes baznīcā mācītājs R. Zariņš;

pl. 11 draudzes lauku īpašumā dievkalpojums.

Svētdien, 6. septembrī, plkst. 11.30 Betlemes baznīcā pēdējais priekšpusdienas dievkalpojums; pēc tam dievvārdi sāksies atkal pl 3 p.p.

Konfirmandu mācība jauniešiem sāksies sestdien, 12. septembrī, pl. 10. draudzes namā, Brooklinā. Iesvētīšana svētdien, 8. novembrī Betlemes baznīcā. Jauniešus lūdz pieteikties pie mācītājiem.

CIKĀGA

Cikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudzē, 5015 W., Ferdinand Māc. A. Rautenšilds.

30. augustā, pl. 9,30 dievkalpojums ar dievgaldu. Māc. A. Rautenšilds.

Cikāgas latviešu ev. lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, pl. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. A. Sudars, 1030 — 30 Ave. Belwood, Ill.

Māc. Pāvils Kirsons, Meivudā, Ill., tel. FI 2-2420

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10,30 dienā Cikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So., 11th Ave.

Cikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl. 7,30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave., tel. 42619.

Kalamazū sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.

Dievkalpojumi Cikāgas ev. - lut. latviešu Sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave. — notiek katru svētdienu, plkst. 3 p. p.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, pl. 2.00 dienā Faith ev. - lut. baznīcā, 1000 S. Layton Bulv. Māc. J. Meisters. Svētdienas skola dievkalpojuma laikā, baznīcas sabiedriskajās telpās.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis, 66 Gordon Ave., Port Arthur, Ont., tel.: 4-0302.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 6. septembrī, pl. 11 kapu svētki latviešu kapos.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto. Ont., tel. LE 6-2510.

6. septembrī — kapu svētki latviešu kapu nodalījumā.

13. septembrī, plkst. 2 p.p. Sv. Jāņa baznīcā draudzes Dāmu komitejas 10 gadu darba atcere. Draudzes vakars.

20. septembrī, plkst. 2 p.p. dievkalpojums Sv. Trīsvienības baznīcā. Svētdienas skola atsāk darbību.

27. septembrī, plkst. 2 p.p. dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

Svētdien, 30. augustā, pl. 1 p. p., dievkalpojums.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trisvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., S., tel. CE 2-2385.

Svētdien, 30. augustā, plkst. 7.00 vakarā dievkalpojums.

Kristība: Anita Margareta Rūta Tuklera, Andreja un Margaretas meitiņa.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave., baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgus paskaidrojumus.

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA 9-1097.

VINIPEGĀ

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave., Winnipeg 9, Manitoba. Tel 2-5512. Vinipegas latviešu ev. - lut. sv. Krusta draudzē, Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

OTAVĀ

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa 1 Ontario. Tel.: RE 3-3906

Latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Sparks ielā.

Māc. Ed. Kerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont. Tel. OS 3-3284.

Norsbejā svētdien, 30. augustā, pl. 17 lut. baznīcā dievkalpojums.

Sadberijā svētdien, 13. septembrī, plkst. 13, Sv. Jāņa baznīcā (232 Pine St.,) dievkalpojums.

Virdžinijtaunā svētdien, 20. septembrī, plkst. 13, anglikāņu baznīcā dievkalpojums.

Norandā svētdien, 20. septembrī, plkst. 16, United baznīcā dievkalpojums.

Kristīta Virdžinijtaunā: Ruta Laima Ogriņa, Pētera un Maigas meita.

MONTREĀLA

Māc. V. Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Tel. HU 4-8394. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

Svētdien, 30. augustā, plkst. 11 no rīta draudzes lauku īpašumā Tērvetē sezonas noslēgšanas dievkalpojums. Māc. V. Sēfers.

Māc. Arturs Voitkus, 2384 Beaconsfield Ave., Apt. 12, Montreal, P. Q. Tel. HU 9-3224. Dievkalpojumi Redeemer baznīcā, 285 Clarke Ave.

ST. KATARĪNĒS

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Cahtarines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Niagara Falls, Ont., latviešu ev. - lut. dr. Sv. Jāņa anglikāņu baznīcā, 580 Portage Rd., dievkalpojums 6. septembrī, pl. 2 p.p., māc. J. Prauliņš.

Londonas latviešu ev. - lut. dr dievkalpojums 13. septembrī, pl. 1,30 p. p., Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St. Māc. J. Prauliņš.

Pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējā zālē notiks draudzes jaunās pārvaldes vēlēšanas, kuŗās draudzes locekļi lūgti ierasties jo kuplā skaitā un aktīvi piedalīties vēlēšanās.

Sv. Katarīnas latviešu ev.-lut. draudzei dievkalpojums 20. septembrī, pl. 3.30 p. p. Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave. Dziesmu lapiņas.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek sestdienās plkst. 8 vak., 14 Parkroad misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Svētdienu rītos no pl. 10,30—11,00 ziņģis radio raidījums — Brīdis ar Dievu, viļņu garums 1359 Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4213

+
Mūsu mīļā
ZENTA CELMIŅŠ,
dzim. LŪKINS,
pēkšņi mirusi 1959. g. 23. augustā Toronto.
Viņu nekad neaizmirsīs:
VĪRS, BĒRNI, TĒVS un MĀTE.

+
MŪSU MĪĻĀ
MARTA ĶIVELĪTIS,
šķīrās no mums 1959. gada 20. augustā.
„Tu, bagātā dvēsle,
Tu visiem devi!"
DĀBOLU, KĻAVIŅU un KAZAKU ĢIMENES.

†
Dziļās sērās paziņojam, ka
JĀNIS TRNAVSKIS,
dzimis 1879. g. 6. maijā Daugavpilī, miris 1959. g. 24. augustā Kitchener, Ont.
Viņu mūžīgā piemiņā paturēs:
SIEVA, DĒLS, MEITA, MĀSA un PIEDERĪGIE KANADĀ un EIROPĀ.

Nupat saņemtas jaunas GRĀMATAS

J. Ziemeļnieka — KOPOTAS DZEJAS	$7.00
A. Niedras — ZELTA VĀRTU PILSĒTA	$3.40
R. Bangerska — MANA MŪŽA ATMIŅAS, II d.	$5.20
I. Gubiņas — ZELTA IELEJA	$3.00
V. Strēlertes sakārtoj. — LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS	$4.25
U. Ģērmaņa — LATVIEŠU TAUTAS PIEDZĪVOJUMI	$5.50
O. Dūna — JUVIKAS ĻAUDIS, I-II-III	$10.00
A. P. Mierkalna — PURPURA SIRDS (dzejas)	$3.50
VARENAIS BETHOVENS	$8.00

DV GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron St., Toronto, 2-B, Ontario, Canada.
Darbdienās no pl. 9—6 vak., sestdienās no pl. 9—1 dienā.

IMANTA
jaunās grāmatas
Rūdolfs Bangerskis
MANA MŪŽA ATMIŅAS II daļa,
ar 59 foto uzņēmumiem, tikai ies. $5.20.
Boriss Pasternaks
Dr. Živago
latviešu valodā, nesaīsināts izdevums, ies. $5.80.
Grāmatas pērkamas visās latviešu grāmatnīcās, vai pasūtināmas tieši apgādā
IMANTA, Postbox 292, Copenhagen, Denmark.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA
līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese: .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....
Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.
Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St. Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāči, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

H. JANSSEN

Real Estate REALTOR

173 Danforth Ave., Toronto. HO 1-0827

MEMBER OF THE TORONTO REAL ESTATE BOARD, ONTARIO AND CANADIAN REAL ESTATE ASSOCIATION

MĒS RUNĀJAM LATVISKI

HO 1-0827 Mājās BA 5-1975

ĪPAŠUMI TORONTO, MĀJAS, VEIKALI VISOS PILSĒTAS RAJONOS UN LAUKU APKĀRTNĒ.

LEASIDE: 5 istabu bungalovs — dubultķieģeļu ar izbūvētu pagraba telpu. apkure. Ļoti labā stāvoklī. Pilna cena tikai $17.900,-.

Privāts iebraucamais ceļš, garāža. Eļļas apkure. Pilna cena tikai $24.500,-.

ROSEDALE RAJ.: 10 istabu dubultķieģeļu atsevišķa māja. 6 istabas pilnīgi mēbelētas un izrentētas. Ienākums $240,- mēnesī plūs 5 istabas priekš īpašnieka. 2 vannas istabas, moderna eļļas apkure. Pilna cena tikai $24.500,-.

AUSTRUMOS: ČETRU DZĪVOKĻU MĀJA. Ar $8.000,- iemaksu jūs varat nopirkt šo ultra modernu māju, kas vēl nav pilnīgi nobeigta. Ļoti izdevīgas obligācijas. Rentes ienākumi sedz visus izdevumus. Zvanīt Mr. JANSSEN.

MUMS IR IESPĒJA MĀJU PIRCĒJIEM SAGĀDĀT NAUDU IEMAKSĀM BEZ PROCENTIEM.

C. G. TODD LTD

REAL ESTATE

Aizdevumu sagāde. Lielākais nekustamu īpašumu pirkšanas un pārdošanas birojs Hamiltonā.

418 MAIN ST., E., HAMILTON.

OJĀRS IEVIŅŠ. Tel. JA 8-6336. VALDIS TUKLERS.

INDIĀNĀPOLES MEISTARSACĪKSTES VIEGLATLĒTIKĀ

Indiānāpoles latviešu vieglatlētu kopas „Venta" sarīkojumā 8. un 9. augustā pašu spēkiem nedaudz uzkoptajā un sakārtotajā vietējās Batlera universitātes laukumā notika Indiānāpoles latviešu 1959. gada (4.) meistarsacīkstes. Diemžēl, dalībnieku šoreiz bija krietni mazāk kā iepriekšējās meistarsacīkstēs, pie kam zimīgi arī tas, ka, pretēji gandriz visiem citiem latviešu sporta centriem, kur vieglatlētika balstās galvenokārt uz jaunās paaudzes sportistiem, Indiānāpoles latviešu vieglatlētikas dzīvi joprojām vada un rosina cilvēki, kuriem gadu skaits jau pārsniedz 26 un kuri iemīļotajā vieglatlētikas laukumā vada jau 12. vai 13. sezonu (Gundārs un Valda Grisliši, Ivars Veldre). Pat tādi talantīgi vietējo amerikāņu vidusskolu vieglatlētikas izlases vienību dalībnieki kā Gunārs Grūbaums un Indulis Brikmanis, latviešu sporta sarikojumiem nepiegriež gandrīz ne mazākās vērības; I. Brikmanis nepiedalījās arī šinīs meistarsacīkstēs, bet G. Grūbaums — tikai sacīkšu otrā dienā, kaut gan pirms nepilnas nedēļas bija apsolījies piedalīties. Pārsteigums un patiess iepriecinājums tādēļ bija vēl līdz pēdējam brīdim īsti neskaidrais Indiānas latviešu biedrības sporta kopas dalībnieka Kārļa Ķelpa starts, kaut gan 22 gadu vecumā arī viņu vairs nevaram pieskaitīt īsti jaunajiem.

Vēl bēdīgāks stāvoklis šoreiz bija sieviešu sacensībās, kur, neierodoties nedz Valdai Veldrei, nedz māsām Ārgalēm, startēja vienīgi „ventiete" Valda Grīslīte.

Vīriešu sacensībās risinājās visai spraigas cīņas. Vēlreiz jāpiemin Indiānāpoles latviešu vieglatlētikas „senioru" priekšzīme, kai, par spīti nelielajam dalībnieku skaitam, raditu iespejamo ciņu spraigumu un konkurenci, G. Grīslītis piedalījās visās 8 vīriešu disciplinās, bet I. Veldre, kuŗa speciālitātes ir mešanu disciplinas, startēja arī 100 m un tāllēkšanā!

Visu disciplinu pirmo 3 vietu ieguvēji saņēma Indiānāpoles latviešu vieglatlētu kopas „Venta" diplomus. I. Veldres ģimenes dāvāto trofeju labākajam sasniegumam vīriešu disciplinās pēc starptautiskajām punktu tabulām ieguva pats I. Veldre (lodes grūšanā — 14,36 m, 806 p.); M. Sorenas dāvāto trofeju labākajam sasniegumam sieviešu disciplinās ieguva V. Grīslīte (lodes grūšanā — 8,94 m). Vēl trofejas ieguva: G. Grūbaums, G. Grīslītis un V. Grīslīte. Trofeju iegādei bija ziedojuši: DV apvieniba Indiānāpolē, ILB's sporta kopa un Vieglatlētu kopa „Venta".

Šeit meistarsacīkšu techniskie rezultāti:

Vīriešu sacensībās: 100 m — 1. G. Grīslītis 13,0 sek., 2. I. Veldre 13,0 sek. Tāllēkšanā — 1. G. Grūbaums 6,23 m, 2. G. Grīslītis 5,21 m. Trissoļlēkšanā — 1. G. Grīslītis 10,37 m. Augstlēkšanā — 1. G. Grīslītis 1,43 m. Lodes grūšanā — 1. I. Veldre 13,46 m, 2. K. Ķelps 13,09 m. Diska mešanā — 1. I. Veldre 43,29 m, 2. K. Ķelps 39,23 m. Šķēpa mešanā — 1. I. Veldre 45,25 m, 2. G. Grūbaums 29,90 m. Vesera mešanā — 1. V. Veldre 27,30 m, 2. G. Grīslītis 16,75 m.

Sieviešu sacensībās vienīgā dalībniece V. Grīslīte sasniedza šādus rezultātus: 60 m — 10,4 sek., tāllēkšanā — 3,40 m, lodes grūšanā — 8,94 m, diska mešanā — 28,96 m, šķēpa mešanā — 15,63 m.

G. G.

THE CANADA FAIR EMPLOYMENT PRACTICES ACT

(KANADAS TAISNĪGAS NODARBINĀTĪBAS AKTS)

AIZLIEDZ DISKRIMINĒŠANU DARBĀ

ŠĪ AKTA NOLŪKS ir pasargāt strādniekus no diskriminācijas darba vietās un arodbiedrībās atkarā no RASES, RELIĢIJAS un nacionālās PIEDERĪBAS AKTĀ PAREDZĒTS, ka nodarbinātie darba vietās, tāpat arodbiedrību biedri, ir respektējamas personas. Šinī grupā ietelp kuģniecības darbinieki, navigācijā, dzelzceļos, ūdensceļos, būvēs, telegrafā, lidlaukos un gaisa satiksmē, federālajās sabiedrībās, bankās, radio nn televizijas raidījumos nodarbinātie un tie, kas deklarējuši, ka strādā Kanadas izveidošanai, kā arī visi, kas nav paklauti provinces jurisdikcijas likumiem.

AR ŠO AKTU AIZLIEGTS darba devējiem noraidīt personu nodarbināšanu vai diskriminēt darbiniekus atkarā no RASES, RELIĢIJAS, ĀDAS KRĀSAS vai NACIONĀLĀS PIEDERĪBAS. DARBA devējiem aizliegts sadarboties ar tādām darba sagādes aģentūrām, kuŗas praktizē diskriminēšanu; tāpat aizliegts sludināt darba spēka piedāvājuma diskriminēšanu un uzdot diskriminējoša satura jautājumus, iztaujājot darba meklētājus.

TĀPAT AR AKTU AIZLIEGTA diskriminēšana arodbiedrībās to biedru starpā vai sakarā ar darbu, bazējoties uz RASES, TICĪBAS, ĀDAS KRĀSAS vai NACIONĀLO IZCELSMI.

KATRA PERSONA IR PASARGĀTA, IESNIEDZOT ATTIECIGĀS SŪDZĪBAS šī akta robežās. Tāpat no varbūtējām represijām, kas varēja tikt vērstas pret viņiem, aizsargāti visi tie, kuŗi nodoḍ attiecigas liecibas.

SŪDZĪBAS ŠĪ AKTA IETVAROS IESŪTĀMAS RAKSTVEIDĀ:

DIRECTOR OF INDUSTRIAL RELATIONS, DEPARTMENT OF LABOUR, OTTAWA.

HON. MICHAEL STARR, Ministrs

A. H. BROWN, Vieministrs

NEDIENAS TORONTO POLICIJAI

75 POLICISTI APKAŖO NE-MIERNIEKUS. 5 POLICISTI IEVAINOTI.

Pagājušās svētdienas pēcpusdienā pēc italiešu un ungāru futbola spēles Fred Hamilton laukumā Toronto, kur ungāri zaudēja italiešiem ar 1:2, sakarā ar soda sitienu par labu italiešiem, daļa satraukto skatītāju sāka drūzmēties pie ēērbtuves, laikam, lai atriebtos spēlētājiem un tiesnešiem. 15 policisti nespēja tikt galā ar nemierniekiem, kāpēc tika izsaukti papildus 60 policisti. Dauzoņas sāka „apkaŗot" policistus gan ar akmeņiem, gan sētas mietiem un cita veida sitamiem. Rezultātā 5 policisti ievietoti slimnīcā. Bez tam slmnicā ievietots viens 8 g. vecs zēns un viens pieaugušais.

Māju īpašnieki šai apkārtnē esot ļoti satraukti, jo spēles šajā laukumā aizvien ir trokšņainas, it sevišķi, kad spēlē italiešī.

BĪSTAMIE PLASTIKAS MAISI

„Ontario Safety League", bezpeļņas organizācija, kas stāv sardzē par iedzivotāju drošību un brīdina no dažādām nevērības dēļ raditām nelaimēm, pacēlusi jaunu brīesmu signālu — šoreiz plāno plastikas (polītilēna) maisu veidā, kādus pēdējā laikā plaši lieto ķīmiskās tīritavas drēbju iesaiņošanai, bet namamātes izmanto pārtikas glabāšanai, bieži ar šiem maisiem apvelkot arī mēbeles, spilvenus un zīdaiņu matraciņus. Bet, kā vēsti laikraksti, šāda veida plāno plastikas maisu izmantošana bijusi par cēloni vairākiem zīdaiņu un bērnu nāves gadījumiem, kas šais maisos guļot vai spēlējoties nosmakuši.

Tādēļ augšminētā organizācija brīdina visas namamātes šos maisus, lai cik tas izliktos ērti, neizmantot bērnu ratiņu un gultas veļas aizsargāšanai, tāpat nedot tos bērniem par rotaļlietu, jo plānā plastika absolūti nelaiž cauri gaisu un, saskaroties ar bērnu seju, var radīt elektricitāti, pielipot pie miesas un noslēdzot gaisa pieeju elpošanas organiem, kam seko nosmakšana. Der atcerēties, ka šie maisi var pieplakt sejai tik cieši, ka mazāki bērni paši saviem spēkiem tos nespēj noraut vairs nost.

Blakus indēm, sērkociņiem, nažiem, elektriskai strāvai un dažādiem zāļu preparātiem, šie maisi, nevietā izmantoti, pēdējā laikā kļuvuši mājās par bērniem bīstamākiem priekšmetiem, un vecāki tiek brīdināti tos mest projām, jo 1959. g. Kanadā jau zināmi 10 nāves gadījumi, kam par cēloni bijuši šie maisi (Sk. attēlu zemāk).

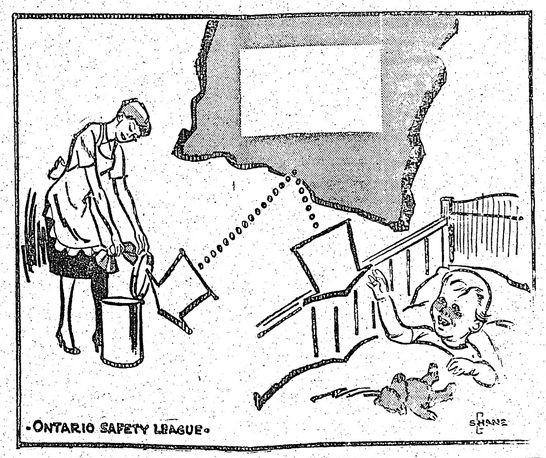

VAI BŪS LATVIEŠU ZIVJU VEIKALS TORONTO?

Ir pienācis laiks rēķināties ar dzīves reālitātēm. Rudens ar savu aplami mainīgo laiku ir klāt, ja negribat pāris minūtēs pēkšņi izmirkt līdz ādai, tad labāk laikus apgādājaties ar piemērotiem apģērba gabaliem. Labs gumijas mētelis un savu drošiem apaviem, ir lietas, bez kuŗām neviens makšķernieks tagad vairs nedodas pat vistuvākās ekspedicijās. Bez šaubām, būs vēl daudzas jaukas un saulainas dienas, bet jūs aiztaupīsit sev iesnas un negantu šķendēšanos, ja vienmēr būsat sagatavoti laumākam.

Patiešām, vēl būs pulka, pulka jauku un siltu rudens dienu, un es nedomāju, ka mani nupat izteiktie brīdinājumi ir jāuzskata par Ijaba vēstīm visiem makšķerniekiem. Piesardzība un lietā likta domāšana, it sevišķi, ja jūs smēķējat domājoša makšķernieka filtertip cigareti, nekad nav par launu. Starp citu, es personīgi sāku nupat krāt naudu zīda-nailona teltij, ko var viegli pasist padusē un vajadzības brīdi, dažās sekundēs paglābties kā no lietus, tā arī no vēja, un labi palīdz makšķerniekiem, kas neatlaidīgi censās izspiegot jūsu tik lielā slepenībā turētās labās un slepenās vietas.

***

Līdz ar vēsākām rudens dienām labāk sāks ķerties rijīgās līdakas, maskiji un sirdīgie basi. Ar makšķerēšanas vietas izvēli ir tāpat kā ar to vietu izvēli, kur jūs vislabāk gribat pavadīt savas īsās, no darba brīvās, stundas. Ir cilvēki, kas jūtas laimīgi vienatnē, kādā klusā ezera līcītī vai smaržīgā mežā, vai pļavā. Ir cilvēki, kas turpat justos kā varmācīgā deportācijā izsūtītie. Tādiem, lūk, laime un prieks kūso tikai tad, ja draugu pulkā mazā kotedžas istabiņa piepīpēta līdz solidam zilumam, tā ka svešāki iebrucēji tabakas dūmos bez piedzivojuša gīda pavadības nevar ne logus saskatīt, ne būdiņai durvis atrast. Arī jums droši vien būs iznācis sastapties ar makšķerniekiem, kas izbrauc 100 un vairāku jūdžu tālu uz ziemeļiem un, nonākuši ziemeļu mežonīgās dabas burvīgumā, uzreiz aizmirst visu makšķerēšanu un ar īsti latvisku neatlaidību pēkšņi metas virsū velna bībeles šķirstīšanai. Visu nakti zoliti nosituši, šie makšķernieki otrā dienā ir par vārgiem, lai ciltātu spiningus. Bez tam no pēdējā stiķa ņemšanas un patētiskā sauciena: „A, un ko šitas pa ziemu ēd?" visa makšķerēšanas kāre ir pazudusi, kā ūdenī iekritusi. . .

Galu galā no liela svara ir arī tas diezgan svarigais fakts — zināt, uz kādu makšķerēšanu jūs esat izbraukuši . . . Tā, piemēram, šogad Niagaras jauniešu draudzības dienās, ļoti daudzi vēl neprecējušies vīriešu kārtas jaunieši ātri novērtējuši lokālo svētku situāciju: „Šinī dīķī zivju nav." Daži optimisti gan teikuši: „Šanses ir desmit pret vienu!" Un tā arī bijis, jo svētku ballē uz katriem desmit neprecētiem jauniešiem labi, ja bijusi viena jauniete. Tādos apstākļos nekāda liela d r a u d z ī g a dancošana nav iznākusi, un daži jaunieši aizbraukuši mājās drusku vilušies. Lieki piebilst, ka jaunietes no otras puses turpretim teikušas, ka šādu balli, kad deviņi brūtgani stāv rindā uz nākošo valsi vai ča-ča-čā, ilgi neaizmirsīšot . . .

Pacietība esot visu makšķernieku varenākais panākumu nosl ēpums. Ar pacietīgu gaidīšanu un neatlaidību daudzi tikuši ne vien pie lielākām līdakām, bet arī pie solidiem banku kontiem, labām sievām un jauniem bangaloviem. Tikpat daudz prieka kā lielas līdakas vai foreles izvilkšana var sagādāt arī rijīgs asaris vai saules zvitele, uz kuŗas uzķeršanos jums nav nemaz ilgi jāgaida. Tā nupat uz vietas pārbaudot apstākļus latviešu makšķernieku paradīzē „Rīgas nometnē", esmu iekūlies latviešu virsnieku sabiedrībā. Viens kādreizējās agresīvās Latvijas armijas kapteinis uz šejieni atbraucis no ne visai tuvās Pensilvēnijas. Kāpt. A. Lietuvietis jau pirmajā dienā atklāja, ka vislabākā makšķerēšana ir tepat pie nometnes laivu stekiem. Nav jāpiepūlas ar airēšanu, ātri var uzskriet pa klinšainno pakalni uz kotedžu un apskatities, vai ledusskapī viss ir kārtībā un vēss, un būt laikā atpakaļ, lai izvilktu 239. asari. Kapteinis J. Korulis izbraucis no Toronto un, pēc manas pārliecības, viņš jau trešo dienu ar gulēšanu neko daudz nenodarbojas, jo, vienalga, vai sešos no rīta vai deviņos vakarā, viņš viens pats operē savā kuģītī, gan pie klinšainās pussalas, gan klusajā līcītī. Lomā viņam smuki melnie basi, līdakas un citas dižciltīgas zivis. Līdz vakaram abi makšķernieki ir izpriecājušies līdz sirds patikai un nemaz nebrīnieties, ja otrā dienā abu draugu kundzes vakariņās ceptu zivju vietā galdā līks karbonādi vai jaktsdesas, jo kas par daudz, tas par daudz. Arī labākās zivis nevar ēst trīs reizes dienā.

Slikti tiem tēviem, kas izlutinājuši savus bērnus. Es to saku no piedzīvojumiem, jo tepat netālu no kādreizējiem Latvijas virsniekiem es savā laivā sēžu ar dēlēnu un meitu. Pats pie makšķerēšanas neesmu vēl nemaz ticis, jo man darba pilnas rokas nepārtraukti tromantniekam un princesei noņemot no āķiem gan lielas, gan mazas zivis un lielā steigā uzliekot jaunu ēsmu. Zivju mums tik daudz, ka, ja es būtu druscin saimnieciski apdāvinātāks, nudien turpat Roncesvalles ielā atvērtu pirmo latvisko tautisko zivju veikalu. Nav jābūt pravietim, lai pareģotu, ka „Rīgā" un tai tuvējos ūdenos šoruden līdz pat pirmajam sniegam daudzi latviešu makšķernieki piedzīvos patikamas stundas.

Varat ņemt līdzi arī laulātās draudzenes, jo jūs itin viegli varēsit iestāstīt, ka paairējot laivu pa vēja aizsargātiem līcīšiem, tās var pakalpot centieniem saglabāt slaido liniju bez badošanās un dārgu tablešu lietošanas . . . Par to, ka „Rīgai" piegulošais Bakstera ezers ir vispiemērotākais jaunās paaudzes inficēšanai ar makšķerēšanas indevi, nav ne vismazāko šaubu. Mazā izbraucienā pie drauga arch. H. Gubiņa uz viņa skaisto mītni Pērkona līcī pašos Midlandes ziemeļos nācās konstatēt, ka daudzie cieminī, kas bauda Herberta kundzes viesmilību, priecājas ne vien par šo civilizācijas neskarto skaisto stūrīti, bet ir paspējuši jau atklāt to, ka pie lielā klintsbluķa mazās lagūnas galā, ir, varbūt, viena no labākām melno basu vietām visā Kanadā. Tamāra Vidiņa kundze ar lieciniekiem var pierādit, ka ar pavisam parastiem rīkiem un bez kādas iepriekšējas izglītošanās makšķerēšanas mākslā tā kādā pievakarē izvilkusi vairākus tēvaiņus, pie kam viens bijis tieši 12 collu garš. Un juniors Gubiņu Ģirts, kam tikai sešas vasaras, lieliem un maziem tēva draugiem var stāstit: „Es izvilku trīs zivas!"

Man atlikušas vēl četras, pilnas četras dienas makšķerēšanai, un es mēģināšu agrāk no rīta pieceļoties pierādit, ka varbūt arī es neesmu nemaz tik zemē metams makšķernieks.

A. Pelēkais.

PA SKUJU TAKU

23. augustā Toronto slimnīcā 36 gadu vecumā ar vēzi mirusi Zenta Celmiņa, dzim. Lūkina. Par viņu skumst 3 mazgadīgi bērni, virs un vecāki. Kremēta 26. augustā, aizlūgumu vadīja māc. A. Lūsis.

☆

24. augustā Skarboro slimnīcā ar asins vēzi miris Alfrēds Polis, 32 g. vecs. Par viņu skumst sieva, brālis un māsas Kanadā un piederigie Latvijā.

Māc. A. Lūsis 27. augustā nelaiķi izvadīja uz Toronto Jorkas kapu latviešu nodalījumu.

CAURI...

(Pārnesums no 4. lpp.)

Parīzes Dievmātes katedrāle atrodas uz salas, varbūt tādēļ liekas, ka ap to tinas viegla migla, varbūt šo iespaidu rada pašas katedrāles pelēcīgums. Divaini ir staigāt pa katedrāli — liekas, ka visu laiku nepātraukit ejam uz priekšu, bet nemanot esam apgājuši apkārt. Velves, pīlāri, greznie logi, altāŗi un gleznas, viss rada pasmagu, tomēr svinigu sajūtu. Pie daudzām gleznām deg sveces, eļļas lampiņās, tā milzīgajā telpā iemetot saldu vaska smaržu.

Šī katedrāle nav tik grezna kā Romas lielās baznīcas, un tomēr — mani tā aizrāva vairāk. Liekas, romieši pārspīlējuši baznīcu dekorēšanu tās ir pārblīvētas gleznojumiem, tēliem, bareljefiem un marmoriem. Nenoliedzami, tās ir ārkārtīgi skaistas, bet tanis tāda mākslas darbu pārpilnība, ka cilvēks visu to nespēj sevī uzņemt.

Īpata Parizē ir Magdalēnas baznīca, kas celta grieķu stilā, tāpat kā Panteons kas mani atbaidīja ar saviem asiņainajiem sienu gleznojumiem. Panteona pagrabā atrodas daudzu ievērojamu viru kapi. Apstājāmies pie Viktora Igo, Emila Zolā, Russo, Voltēra un citiem sarkofagiem, kas sevi glabā šo lielo garu mirstīgās atliekas.

OSKARS **PERRO** REALTORS

Lai pie labas mājas tieci . . .
Zvani Lennox piecreizpieci . . . . .

LE 5-5555

1595 BLOOR ST., W., TORONTO.

SWANSEA. Iemaksa $3.000,- atsevišķai 6 istabu dubultķieģeļu mājai ar privātu iebraucamo ceļu un garāžu. Ūdens - eļļas apkure. Izdevīgi maksāšanas noteikumi. Mājā esošie tepiķi (broadloom) ieskaitīti pirkuma cenā.

BLOOR - QUEBEC. 7 istabu dubultķieģeļu māja ar 210 pēdu dziļu zemes gabalu - dārzu. Ūdens - eļļas apkure. Lielas un tīras telpas. Divas modernas virtuves un vannas istabas pirmajā un otrā stāvā. Iemaksa — $3.500,-.

LOTI TUVU RONCESVALLES AVE — $3.000,- iemaksa lielai dubultķieģeļu mājai. 9 tīras un labi uzturētas istabas. Jauna radiātoru apkure. Lielisks īpašums izīrēšanai. Tuvu latviešu veikaliem un satiksmei visos virzienos.

SEKOJIET MŪSU SPECIĀLSLUDINĀJUMIEM LIELAJOS DIENAS LAIKRAKSTOS.